

„ელექტროკავშირს“ ლიცენზიის გააქმებით ემუქრებიან

გუშინ, სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ელექტროკავშირში“ შექმნილი მდგომარეობა, პარლამენტის დარგობრივი ეკონომიკის კომიტეტმა, პირველად განიხილა. პარლამენტარების წინაშე მოხსენებით წარდგენე ქონების მართვის მინისტრის მოადგილე გენო მალაზონია და მართვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი პაატა ჭავჭავაძე.

მათი ინფორმაციით, სანარმოოს ძირითადი პრობლემა პარტნიორებთან და მომხმარებლებთან ანგარიშსწორებებში არსებული შეფერხებებია, რის გამოც „ელექტროკავშირის“ დეიტორულმა დავალინებამ 11.1 მილიონ ლარს გადააჭარბა.

მეორე მწვავე პრობლემაა ელექტროენერგიის არასტაბილური მიწოდება, რაც უარყოფითად მოქმედებს მომსახურეობის ხარისხზე. აღინიშნა, რომ „ელექტროკავშირის“ ხარჯების ზრდა, ბოლო წლებში, შემოსავლების ზრდას აღემატებოდა, რის გამოც სანარმოო 900 ათას ლარზე მეტი იზარალა. ასევე აღინიშნა, რომ შემცირდა ხარჯები კაპიტალურ შეკეთებებზე და გაიზარდა სხვა ხარჯების წილი; მათ შორის - მიწლინებების, მობილური ტელეფონების შეძენის, ქველმოქმედების და არამიზნობრივი სახის ხარჯები, რაც კიდევ უფრო ამძიმებს სანარმოოს ფინანსურ მდგომარეობას.

ქონების მართვის სამინისტროს ინფორმაციით, „ელექტროკავშირის“ პრივატიზებაზე არაერთხელ გამოცხადებული ტენდერი უშედეგოდ დასრულდა, ამიტომ მსოფლიო ბანკის რეკომენდაციით შემუშავდა სანარმოოს მართვის გაუმჯობესების გეგმა, რომლის უსრულებლისთვის არ გამოიცხადვენ ტენდერს. კომპანიის მონაწილეობას. მათ შორის დაასახელეს ნორვეგიული კომპანია „ტელენორი“, რომელმაც რამდენიმე თვის განმავლობაში შეისწავლა „ელექტროკავშირის“ საქმიანობა და შეიმუშავა თავისი ბიზნეს-გეგმა.

ამ მოსაზრებაზე ყოფილი კავშირგაბმულობის მინისტრის, კომიტეტის წევრის ფრიდო იხეიას წინააღმდეგობა გამოიწვია. იხეიას განცხადებით, „ელექტროკავშირის“ მართვის გაუმჯობესებისთვის სულაც არ არის საჭირო უცხოური კომპანიის შემოყვანა და ყველაფერი ეს ქართული კომპანიის გასხვისების მცდელობაა.

ქონების მართვის და ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სამინისტროების წარმომადგენლების განცხადებით, „ელექტროკავშირის“ გასხვისება არავის აქვს მიზნად დასახული.

„საქართველოს ელექტროკავშირი“ დიდი ორშაბა, რომლის ამოვსება უახლოეს პერიოდში რეალურად შესაძლებელია, - განაცხადა

ოქრაბედი კონტროლის პალატას „ლუკმას აცლის“

თბილისის საკრებულოს სარევიზიო კომისია, ვაკე-საბურთალოს რაიონის გამგებლის დავით სულაძისგან ითხოვს, პირველ მარტამდე, ქვედგებარებით მოადგილეებისა და სამსახურების ხელმძღვანელების გათავისუფლებას. როგორც კომისიის თავმჯდომარე არსაკო ოქრუაშვილმა განაცხადა, ამის თაობაზე მათ სულაძეს წერილობით მიმართეს.

ოქრუაშვილის ინფორმაციით, ვაკე-საბურთალოს რაიონის საციხანოს სამსახურის გათავისუფლება მერიის საფინანსო სამსახურის პრეოტაქტივას, დანარჩენი სამსახურები კი გამგებელს ექვემდებარება.

თავად დავით სულაძის პასუხისმგებლობის საკითხი, გამგებობაში არსებული უაზრად დარღვევის გამო, კომისიამ პრეზიდენტის წინაშე ერთი თვის წინათ დააყენა; თუმცა, პრეზიდენტმა საკრებულოს შემადგომლობა არ დააკმაყოფილა.

ოქრუაშვილის ინფორმაციით, ამგამ-

მოკლედ

თბილისი. საქართველოს „იტერას“ წარმომადგენლობაში, „თბილგაზის“ ხელმძღვანელების დაუღვერობით აღფრთოებულნი არიან და დედაქალაქში ბუნებრივი აირის წნევის ვარდნის გამო კომპანიის ხელმძღვანელებს ადანაშაულებენ. „იტერას“ წარმომადგენლობაში განაცხადეს, რომ „თბილგაზმა“ „იტერას“, აირის მიწოდების შესახებ განაცხადი, მცირე მოცულობის აირზე წარუდგინა. **„ინტერ-პრესი“**

თბილისი. თბილისის ვიცე-პრემიერი თემურ ქერსულაი არ გამოირიცხავს, რომ მერიაშ დედაქალაქში არსებული ავტოსადგომები გაყიდოს და პარკირებაზე ტენდერი გამოაცხადოს. ეს იმასთან არის დაკავშირებული, რომ ამ სფეროშიც ადგილობრივი მოსაკრებლის ამოღების პრობლემა დღემდე მოუგერავებელია. **მედია-ნოუსი**

თბილისი. კომპანია BP-მ გუშინ გამოავლინა ორი გამარჯვებული კონსორციუმი, რომლებიც ნავთობსადგენს და გაზსადგენს პროექტების სახელით განახორციელებენ "საზოგადოებრივი ინვესტირების პროგრამას" საქართველოში მილსადენის გასწვრივ მცხოვრები მოსახლეობისათვის. პირველ კონსორციუმში გაერთიანებული არიან - Mercy Corps (ლიდერი), "ელკანა". მეორე კონსორციუმში კი - CARE International (ლიდერი), კონფლიქტების და მოლაპარაკებათა საერთაშორისო ცენტრი. ფონდი "კონსტანტა", ტექნიკური დახმარების ჯგუფი", Curatio International Foundation ორივე კონსორციუმში მონაწილეობენ.

გარდა ამისა, გამოვლინდა ინვესტიციების განხორციელების 4 სფერო - ინფრასტრუქტურის აღდგენა, სტაბილური შემოსავლის წყაროების შექმნა, წყალმომარაგება, გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით გამართებული ენერგომომარაგება."საზოგადოებრივი ინვესტირების პროგრამის" ფარგლებში საქმიანობა დაიწყება მიმდინარე წლის მარტში და სამი წელი გავრძელდება. **კავკას-პრესი.**

ლარის ოფიციალური გაკვლით კარს ახვ დოლარის მიმართ
 2003 16 - 22 თებერვლის მდგომარეობით

საფუძვლის ნაშუადინ პალატების კრუსპარსები	ლიკ	უს\$	€uro	¥en
ლიკ		0.6267	0.6791	0.0053
უს\$	1.5957		1.083	0.0084
€uro	1.4725	0.9234		0.0078
¥en	188.63	118.37	128.23	

ახალი ჰოსპიტალი



ახალი მეთოდით.

აკადემიკოს ოთარ ლუდუშაურის სახელობის ეროვნული სამედიცინო ცენტრი თავის პირველ პაციენტს გაზაფხულზე მიიღებს. ამ დღეს ყველა მოუთმენლად ელოდება, დიდიც და პატარაც.

პაატა ლუდუშაური, რომელიც დროებით "ბავშვთა რესპუბლიკურში" მოღვაწეობს, აღნიშნული ცენტრის მტევნის ქირურგი-ორთოპედი. მან ახალი, ენდოსკოპური მეთოდით გააკეთა მაჯის გვირაბული სინდრომის ოპერაცია, რომელიც შეისაველა შედეთში, მაღლის მტევნის ქირურგიის კლინიკაში მიღწენების დროს. ოპერაციას ესწრებოდნენ მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი ბაადურ ზიძლიცკი და რეზიდენტი ნინო გაშქიძეძი.

61 წლის პაციენტს თითების დაბუჟება, წვა და ტკივილი 3 თვის წინათ დაენჭო. კონსერვატიულმა მეთოდებმა შედეგი რომ არ გამოიღო, გაკეთდა ოპ-



ერაცია. პაციენტს სიმპტომები მეორე დღესვე მოესხა. ქირურგი მადლობას უხდის თავის ხელმძღვანელებს, რომლებიც, მისი თქმით, ღირსეულად აგრძელებენ ახალგაზრდა სპეციალისტების აღზრდის ტრადიციას.

პაატა ლუდუშაური: "პირველ რიგში მადლობას ვუხდი ქალბატონ მარინა ლუდუშაურს და ბატონ ბაადურ ზიძლიცკის იმისთვის, რომ საშუალება მომცეს ევროპის წამყვან კლინიკაში შემესწავლა მტევნის მკურნალობის ახალი მეთოდები."

ეროვნული ჰოსპიტალი სახელმწიფოს მხრიდან სპეციალურ კონტროლზეა აყვანილი. ამის გამო შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის ბრძანებით წინმსწრები პრინციპით ფინანსდება. როგორც ამბობენ, მისი ამუშავებით უფროვე პაციენტს მრავალი პრობლემა უნდა მოესხა.

24 საათი

ბრივის პიკი

გრიპისა და სხვა რესპირატორული დაავადებების მკვეთრ მატებასთან დაკავშირებით, ოფიციალური განცხადება გაავრცელა შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრმა ამირან გამყრელიძემ.

განცხადებაში ნათქვამია, რომ დაავადება გავრცელების პიკს მიმდინარე კვირაში მიაღწევს. მინისტრი თხოვნით მიმართავს მასმდიას, ფართოდ გააშუქოს დაავადების კლინიკური სიმპტომატიკა და პირადი პროფილაქტიკის საშუალებები. ეს, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, უახლოესი 10 დღის განმავლობაში.

კიდევ ერთხელ პროფილაქტიკის შესახებ: ვინაიდან დაავადება პირ-წყვიტოვანი გზით გადადის, შეძლებისდაგვარად, ყველა უნდა მიერიდოს მასობრივი თავშეყრის ადგილებზე, ხევიანს და კოცნას. კარგი დამცავი საშუალებაა საშემდიცინო ან დოლბანდის ოთხფეროვანი წილაბი. ასე-

ადამიანის გაყიდული ორგანოები

თბილისში, ორი დღის განმავლობაში, მიმდინარეობდა შეხვედრა, რომლის თემა იყო "ქალთა ტრეფიკინგი საქართველოში". შეხვედრის ინიციატორი გახლდათ ქალთა არასამთავრობო ორგანიზაცია "ქალები მომავლისთვის", ხოლო შეხვედრის ხელშემყვებო - კონსულტაციებისა და ტრენინგების ცენტრი (CTC). საქართველოში, ასეთი ფართომასშტაბიანი შეხვედრა ტრეფიკინგთან დაკავშირებით, პირველად შედგა. შეხვედრაზე მიწვეული იყო ყველა იმ ორგანიზაციის წარმომადგენელი, ვისაც, ასე თუ ისე, ეხება ეს პრობლემა. იყვნენ: სამთავრობო სტრუქტურების წარმომადგენლები, ქალთა პრობლემებზე მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციები, სახალხო დამცველის აპარატის, მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის წარმომადგენლები და ჟურნალისტები.

ლელა მარხიანი

შეხვედრის ინიციატორმა, არასამთავრობო ორგანიზაციის "ქალები მომავლისთვის" ხელმძღვანელმა ხათუნა სანიკიძემ და მონაწილეებმა ისაუბრეს საქართველოში ქალთა ტრეფიკინგის მდგომარეობის შესახებ. არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებმა აღნიშნეს, რომ ისინი, უკვე რამდენიმე წელიწადია, მუშაობენ ამ პრობლემაზე როგორც თბილისში, ისე რეგიონებში, რომ მუშაობაში აქტიურად იყო ჩართული მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია IOM, მაგრამ ეს არ არის საკმარისი.
ითქვა, რომ ტრეფიკინგი არის გლობალური პრობლემა - კარგად ორგანიზებული და დიდი მოგების მოტანი დანაშაული. ტრეფიკინგის დროს ირდევია გაეროს საყოველთაო დეკლარაციის "ადამიანის უფლებების შესახებ" რამდენიმე პუნქტი: მონობისგან თავისუფლება, თანასწორობა კანონის წინაშე, გადაადგილებისა და ადგილსამყოფლის თავისუფლება, თავისუფლება ნაშენების შესახებ და სხვა. ბელის არალეგალურ შრომით მიგრაციას, რაც, თავისთავად, ტრეფიკინგის ხელშემწყობი ერთ-ერთი ძირითადი პირობაა. შეხვედრაზე აღინიშნა, რომ ბოლო დროს საქართველოს მთავრობა, ევროსაბჭოს მოთხოვნ-

ნანა ქადაგიშვილი

<i>თბილისის მერიამ, თბა თბაზე ნაკლები მეგობა შეჭამოსო და ქალაქში უკანონოდ მშენებარე ობიექტები დალაშქრა. მერიის წარმომადგენლებს თბილისის სხადასხვა რაიონის მთავარი არქიტექტორები და არქმშენის ინსპექციის თანამშრომლებიც ემმარებოდნენ. განმარტებისთვის, ლაშქრობაში - უკანონოდ მშენებარე ობიექტების ჟურნალისტებისთვის ჩვეურბაც იგულისხმებოდა.</i>

თბილისის მესვეურებმა თითოეულ რაიონში თითო, "განსაკუთრებით უკანონო" მშენებლობა ამოარჩიეს და ჟურნალისტებს ქალაქში გამეფებული განუკითხაობის შესახებ შეასწესეს. ბუნებრივია, აღნიშნული უკანონოები მერიისა და გამგეობების ჩადენილი არ გახლდათ.

მათეილის ქუჩაზე, ყოფილი "თბილწყლების" შენობას ამჟამად რესტორნად ამზადებენ. ეს არქიტექტურული ძეგლი კოლექტივს 1994 წელს გაუყიდა და მის "ახალ" მფლობელს "თბილწყლების" დირექტორს (რომლის ვინაობაც მთაწმინდა კრწანისის მთავარ არქიტექტორს დღემდე ვერ დაუდგენია) არქიტექტურის დეპარტამენტში პროექტიც შეუთანხმებია. თუმცა, როგორც რაიონის მთავარი არქიტექტორი, ბადრი სამოსნაძე აცხადებს, "თბილწყლების" მფლობელმა პროექტი შეცვალა. პროექტი მხოლოდ მიდა დგამგარებას ითვალისწინებდა, მაგრამ პატრონემ შენობა გარეგნულადაც შეცვალა. როგორც "შინაურულად" გავიგეთ, ამ ფაქტით პირველად ქალაქის ყოფილი მთავარი არქიტექტორის შოთა ყავლაშვილის მეუღლე აღშფოთე-



მერიის რეიდი.

ბულა (შენობა ბატონი შოთას პროექტით არის ამენებული) და შესაბამისი უწყებებისთვის მიუმართავს. არქიტექტურის დეპარტამენტსა და არქმშენის ინსპექციას მშენებლობა შეუჩერებით და შემდეგ, მთაწმინდა-კრწანისის სამართლოსთვისაც მიუმართავი, მაგრამ სასამართლოს მშენებლობის შეჩერებაზე კი არა, მშენებლების დაჯარიმებაზეც კი უარი უთქვამს. ყოფილი "თბილწყლების" გარესტორნების პროცესი შეუფერხებლად გრძელდება. როგორც აღმოჩნდა,სხვა რაიონების სასამართლოებიც არანაკლებად უწყობენ ხელს უკანონობას. ვაკე-საბურთალოს გადასახვეზე, თამარაშვილის ქუჩაზე ავტომანქანის სამრეცხაოების მშენებლობის კანონიერება უკანონოობის საკითხს ვაკე-საბურთალოს რაიონის სასამართლო ოქტომბრიდან არკვევს. თუმცა, საქმე არც იმდენ-

ად ჩახლართულია, რომ გადაწყვეტილის გამოტანას 5 თვე დასჭირებოდა. ტერიტორია, სადაც მშენებლობა მიმდინარეობს, ნოდარ დგურამ ელიზბარაშვილებს ეკუთვნით. მათ კუთვნილი ფართის ნაწილი იჯარით გადასცეს ირაკლი ძაგანიას, რომელიც სამრეცხაოს ყოველგვარი ნებართვის გარეშე ამწებს. რაიონის მთავარი არქიტექტორი და არქმშენისნსპექცია ამ ობიექტის დაწერევას ითხოვენ და გაუგებარია, სამართლო საქმეს რატომ აჭიანურებს.

უკანონოდ მშენებარე ერთი ობიექტის წინააღმდეგ სარეგლთო მალე დიდებუე-ჩუღუურეთის რაიონის სასამართლოსაც გააბეძინებრებენ. ხომარაულის ქუჩაზე ელიავას ბაზრობასთან ადგილობრივი მეცხოვრები, 7-მდე საეაჭრო ობიექტს, ასევე, ყოველგვარი ნებართვის გარეშე, ამწებენ. არქმშენისნსპექცია, რამდენიმე გზის გაფრთხილების

„მეგზევი“ რომ ვიყო...

სიჩქარით ახერხებენ მოძრაობას, ამ სიჩქარით მოძრაობ მანქანა კი, უნდა-არ უნდა, ტოქსიკურ ნარჩენებს გამოყოფს. ასე ბინძურდება გარემო. ეს იმათ სიღნისზეა, ვინც გზებს უზარისხოდ აგებს. ამას მიზეზად ჭირდება, - აღმოეთებულია შატბერაშვილი.

ამ საქმის "მიხედვ", როგორც გუმიდელმა შეხვედრამ ცხადყო, არა მარტო მკაცრ სადამსჯელო ღონისძიებებს, ფართო ხასიათის სოციალურ ცვლილებებსაც გულისხმობს. **"შეგზევს კარგი ხელფასი უნდა ჰქონდეს და ხელც არფრისკენ გაშქცვა,** - ამბობს თბილისის საკრებულოს სოციალურ საკითხთა კომისიის თავმჯდომარე გზის მუშების შესახებ საუბრისას, - **საქართველოში სისტემაა კორუმპირებული. ამერიკის კონსული აქ ჩამოდის და კორუფციამო ერთემა. მე რომ გამიშვა გზებზე საშუალო, შეიძლება, თავადაც იგივე გააკეთო.**"

როგორ არ უნდა "ნაუცდეს ხელი" ოსიებ შატბერაშვილს "მეგზევე" რომ შეიქმნას, ანუ როგორ უნდა მოგვარდეს საბიუჯეტო ორგანიზაციებში დასაქმებულთათვის სამყოფი ხელფასების დარღიების საკითხი, გუშინ არ დაკონრეგებულა. სამაგიეროდ, ქალაქის კეთილმონყობის სამსახურის უფროსი, შლფა ბებოშვილი, რომელსაც "24 საათი" მოგვიანებით დაუკავშირდა, საუბრობს კონკრეტულ ღონისძიებებზე, რომლის განხორციელებასაც ქალაქი უახლოეს პერიოდში, მსოფლიო

მაკა ჭანიანი

ოსიებ შატბერაშვილი აჭარის წარმომადგენლობისთვის, ერთგავარად, გამორჩეული ფიგურა გახლავა. როგორც პარლამენტარი პამლეტ ჭიპაშვილი ამბობს, "პირველი მერცხალი" ახალი საკრებულოდან. აქამდე, გლაკტიონის ქუჩის 3/5-ს, ცხვირწინ მდებარე შენობაში ცხთავებული ამ სტრუქტურის წვერები არ წწყალობდნენ. აჭარის წარმომადგენლობაში მიანიიათ, რომ, შეხედვად მათთან გამართული შეხვედრების სოციალური შინაარსისა, ქალაქის სამსახურების ახლადდანიშნული ხელმძღვანელების მხრიდან, ეს წმინდა პოლიტიკური ხასიათის იგნორირებაა.
კეთილმონყობის სამსახურის უფროსი შლფა ბებოშვილი ამ ექვებს გაზვიადებს უწოდებს. "მე შევთავაზე ამ ორგანიზაციას, ჩემმა შვეკრებილიყავით, გაგვეკეთებინა პრობლემტიკის ბადე და ქალაქის კეთილმონყობის საკითხისათვის ერთი დღე დაგვეთმო. კვირაში ერთხელ პრესკონფერენციაზე გასვლა ჩემთვის მოხერხებული არ არის, რადგან კეთილმონყობაში ძალიან ბვერი სა-

მასწავლებელთა ბრძოლა ბრძოლება

მთერე მავალაშვილი

დღეს, განათლების მუშაკთა პროფკავშირი, თბილისის სხადასხვა სკოლის მასწავლებლები, განათლების და ფინანსთა მინისტრებს ხედეიან. მირიან გოგიაშვილი და ალექსანდრე კარტოზია პედაგოგთა იმ "ტრადიციულ" შეკითხვებს კიდევ ერთხელ მოისმენენ, რომელზედაც პასუხები კარგა ხნის დაზუბირებული აქეთ. და მაინც, მასწავლებლებს აინტერესებთ, ქრისტიულად რატომ იგვიანებს მათი კუთვნილი ხელფასები, რატომ არ გრძელდება პედაგოგთა ატესტაცია და ასე შემდეგ...
პროფ.კავშირმა მასწავლებელთა სოციალური მოთხოვნები ერთ გვერდზე ჩამოწერა, რომელსაც შესასრულებლად, სხენებულ ჩინოვნიკებს, დღეს გადასცემენ.

გუშინ, იგივე კითხვებს, თავისეზური პასუხები გასცეს დედაქალაქის დიცე-პრემიერმა კახა შენგელიამ და მერიის განათლების დეკომიტეტის თავმჯდომარემ გია მურულუამ. ადგილობრივი ხელისუფლების ამ ორმა წარმომადგენელმა, განათლების პროფკავშირში შეკრებილ მასწავლებლებს მარტვიად და მოკლედ აუხსნეს, რომ "დამნაშავე" ის გრძელი მარშრუტია, რომლითაც პედაგოგთა კუთვნილი ხელფასები, ცენტრალური ბიუჯეტიდან ადრესატამდე, რამდენიმე ბიუროკრატიული რგოლის "დახმარებით" გადის. **"სწორედ, ამ გზების გავლის დროს იკარგება თქვენი ფული, უკეთეს შემთხვევაში იგვიანებს"** - ასეთი განმარტების შემდეგ, შენგელიამ და მურულუამ მასწავ-



გია მურულუა, მანანა კობახიძე, კახა შენგელია.

ლებებს შესთავაზეს ამ ჭეშვდაცაც და კორუფციული პროცედების სისტემაზე გაქრობა და აქვე საკრებულოს ცნობილი გადაწყვეტილებას, რომელიც სკოლების დეცენტრალიზაციას ითვალისწინებს, შეაპარეს. "თქვენი თავი თქვენადვე უნდა გეყუდოდეს!" პრინციპით აუხსნა ვიცე-პრემიერმა პედაგოგებს სკოლების დეცენტრალიზაციის მნიშვნელობა. შენგელია მასწავლებლებს დაპირდა, რომ წელს ბიუჯეტიით ხელფასებისთვის გათვალისწინებული 47 მილიონ ლარი, ადრესატამდე უკლებლივ იმ შემთხვევაში მივა, თუკი სკოლები იქნებიან დამოუკიდებელი ხელისუფლების ყველა შტოსგან. **"თითოეულ სკოლას ბანკში ექნება საკუთარი ანგარიში, საიდანაც ყოველდღე თავის დროზე მიიღებთ თქვენს ხელფ-**

შემდეგ, მათ საქმეს სასამართლოს გადასცემს.

ისანი-სამგორის რაიონში, რესტორან "ასტორიას" უკან კი უნებართვოდ 10 საცხოვრებელი სახლი მწნდება. ეს ტერიტორია საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის ფონდს ეკუთვნოდა, მაგრამ 2001 წელს გაიყიდა. აქ მშენებარე 8 საცხოვრებელი სახლის საქმე სასამართლოს 2002 წლის 11 ივლისს გადაეცა. რაოდენ გასაკვირიც არ უნდა იყოს, სასამართლოს მათ დანგრევაზე განიხნება გამოუტანია, მაგრამ სახლები დღესაც ხელუხლებლად დგას. სააადმსრულებლო დეპარტამენტი აცხადებს, რომ სააადმსრულებლო ფურცელს დანიშნულების ადგილამდე ჯერ არ მიუღწევია და აღმასრულებელმა სამსახურმა რა ქნას. "თანაც, უკანონო მშენობის დანგრევასა და შემდგომ ნანგრევების გატანას სჭირდება ხარვეზი, რაც, წესით, კრედიტორმა უნდა გაიღოს, მაგრამ არქმშენს ამისი საშულება არა აქვს. საამისო სახსრები არც აღმასრულებელ ბიუროებს გააჩნია და არც ოუსტიციის სამინისტროს. შარშან, ნაძალადევის რაიონში ერთი შენობა საკუთარი ხარჯებით დაეანგრეთ, რადგან კრედიტორს ამისი საშულება არ ჰქონდა," - აცხადებს სააღმსრულებლო დეპარტამენტის უფროისი გიორგი აგულშვილი.

ზემოთაღწერილი ფაქტები მხოლოდ ზღვაში წვეთია უკანონოდ მშენებარე ობიექტების რეალურ რაოდენობასთან შედარებით. მაგალითად, მხოლოდ ვაკე-საბურთალოს რაიონში სასამართლოში 30 უკანონო მშენებლობის წინააღმდეგ არის საქმე აღძრული. უნებართვო მშენებლობების გარდა, დარღვევებით მშენებარე თუ ამენებული შენობა-ნაგებობებიც უხვად მოგვეჩვენება, რამაც ბრალი, ბუნებრივია, მხოლოდ სასამართლოებს არ მიუძღვით.

ბანკთან შეთანხმების მიღწევისა და მუნიციპალური ბიუჯეტის დამტკიცებისთანავე აპირებს.

"მსოფლიო ბანკის მოთხოვნის მიხედვით, მინისქვეშა კომუნიკაციების დაცვის გარეშე გზების რემონტის ჩატარება შეუძლებელია. გზების რემონტისთვის მსოფლიო ბანკი 4-45 მილიონ ლარს გვპირდება, მაგრამ ჩვენ ვცდილობთ, გარკვეული თანხები მისცა მინისქვეშა კომუნიკაციების მოწესრიგებისთვისაც მივიღოთ. უკვე შედგენილია თბილისი ქუჩების რესტრი და გამოყოფილა განსაკუთრებით მძიმე მდგომარეობაში მყოფი 27 ქუჩა, რომლებიც პირველ რიგში შეკეთდება. საშუაშაო ქალაქების მიღწევისთანავე დაიწყება," - აცხადებს ბებოშვილი.

მსოფლიო ბანკის პროექტის ღირებულების 20 პროცენტს, თანადაფინანსებდა პრინციპიდან გამომდინარე, მუნიციპალური ბიუჯეტი დაფარავს. 2003 წლისთვის, კეთილმონყობის სამსახურის უფროსი აღნიშნავს, ლოკალურ რემონტებს, გარე განათების მოწესრიგებასა და სხვა აუცილებელ სამუშაოებს მოხმარდება. იმის იმედს, რომ წელს, თბილისი, გზების პრობლემას სრულად, თუნდაც პრესტიჟულ უბნებში მოგავრცობს, არაა, მაგრამ რალაც, ალბათ, დაგვეტყობა.

დანამატების გაორმავება ეს არის ის ძირითადი მოთხოვნები, რომელთა შეუსრულებლობის შემთხვევაში, პედაგოგები ჩვენში კარგად აპრობირებული პროტესტის რამდენიმე ფორმით იმუქრებიან. "თუ ეს საკრებულო ბინცე არ გადადგამს, წინ რაიმე კონკრეტულ ნაბიჯს მასწავლებელთა სოციალური მდგომარეობის გამოსასწორებლად, მერე რაც მოხდება, საკუთარ თავს დააბრალოს ყველაფერი საკრებულოში," - გამაფრთხილებელი განცხადების შემდეგ პროფკავშირებმა, ვიცე-პრემიერს მერიის წინ შომილობის დაწყებაზე მიანიშნებენ.

მერიის განათლების ქვეკომიტეტის თავმჯდომარემ პედაგოგები დაამშვიდა და წლეყანდელ ბიუჯეტში მათი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად რეზერვების გამოძიბნას დაპირდა. **"ათასი სულსლური და აბსურდული პროგრამისთვის არის წელს ბიუჯეტში თანხები გამოთვალისწინებული, მაგალითად წარმოდგენილი ბიუჯეტის კანონპროექტში 230.000 განერილია სატელევიზიო კავკეთი-სულზე, 210.000 მასწავლებელთა სოციალური ადაპტაციისთვის, და სხვა უამრავი. თქვენი დახმარებით და ძალისხმევით ჩვენ მოვახერხებთ იმას, რომ ამ არაფრისმაქნის პროგრამებს გვერდზე გადავდებთ და ამ გამოთხებისუფლებული თანხით თქვენს მოთხოვნებს შეძლებისდაგვარად დავაფინანსებთ,"** - ბრძამა გია მურულუამ.

ამ ოპტიმისტური განცხადებების შემდეგ კახა შენგელიამ მასწავლებლებს ახარა, რომ წელს ბიუჯეტით გათვალისწინებული ყველა თბილისელ მასწავლებელს ბუნებრივ აირზე მნიშვნელოვანი შეღავათები ექნებათ.

ჟან ბატისტ ტავერნიე

მზია მგალობლიშვილი

ტავერნიე ჟან ბატისტ (1605 პარიზი - 1689 მოსკოვი) - XVII საუკუნის ცნობილი ფრანგი მოგზაურ-კომერსანტი. კომერციული მიზნებით მოგზაურობების დროს იგი ქმნიდა დღიურებსა და ჩანაწერებს, რომლებიც საფუძვლად დაედო მის თხზულებას, სადაც აღწერილია მის მიერ მოვლილი ქვეყნების პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური ვითარება, სხვადასხვა ხალხის ზნე-ჩვეულებანი, რელიგიური, ეთნოგრაფიული ყოფა, ქვეყნების ბუნებრივი პირობები, მარშრუტები და გეოგრაფიული პუნქტები, რის გამოც, ტავერნიეს თხზულება საცნობარო-ისტორიული ხასიათის ნაშრომაა, რომელსაც ევროპეული მოგ-

ზაურები გზამკვლევად იყენებდნენ. ამავე დროს, იგი წარმოადგენს მნიშვნელოვან პირველწყაროს აღმოსავლეთის ქვეყნების ისტორიის შესასწავლად, რადგანაც იგი შეიცავს მდიდარ ფაქტობრივ მასალას. „ვიმედოვნებ, - ამაყად მიმართავს ტავერნიე საფრანგეთის მეფეს ლუი XIV-ეს, რომელსაც უძღვნის თავის თხზულებას, - რომ ეს ზუსტი და სარწმუნო რელაციები, დაბრუნებისას რომ დაგწერე დაგროვილ მოგონებათა საფუძველზე, ნაკლებად სასარგებლო როდი იქნება ჩემი ერისათვის, ვიდრე ჩემ მიერ მოგზაურობიდან ჩამოტანილი მდიდრული საქონელი... დიდად მოხარული ვარ, რომ ჩამოვიტანე ძვირფასი თვლები... მაგრამ კიდევ უფრო ბედნიერი ვარ იმით, რომ ჩემ მიერ ნანახი ადგილების შესახებ შეეგაროვე ცნობები“.

ტავერნიე დაიბადა ცნობილი კარტოგრაფისა და გეოგრაფიული რუკებით მოვაჭრე გაბრიელ ტავერნიეს ოჯახში. გეოგრაფიულ თემებზე გამართული საუბრების ატმოსფეროში აღზრდილ ტავერნიეს მოგზაურობისადმი ინტერესი ახალგაზრდობიდანვე გაუღვივდა. მან 15 წლისამ დაიწყო მოგზაურობა და 22 წლის ასაკში უკვე შემოვლილი ჰქონდა ევროპის მრავალი ქვეყანა.

მისი ხანგრძლივი, ორმოცწლიანი მოგზაურობა აღმოსავლეთის ქვეყნებში 1630 წელს დაიწყო. პროფესიით ოქრომჭედელი და იუველირი, ტავერნიე, ცხადია, პროფესიული ინტერესებით შეუდგა მოგზაურობას. საფრანგეთიდან გაჰქონდა ევროპული საქონელი და შემოჰქონდა აღმოსავლური ძვირფასეულობა, მათ შორის ძვირ-

ფასი ქვები - მარგალიტები და ალმასები. მის სახელთანაა დაკავშირებული ფრანგული სავაჭრო კაპიტალის შექრა ინდოეთში და ევროპული მსხვილი სავაჭრო კომპანიების ბრძოლა მონოპოლიისათვის აღმოსავლეთის ბაზრებზე. 1630 წლიდან 1669 წლამდე, მან ექვსჯერ იმოგზაურა აღმოსავლეთში და ფრანგი პროტესტანტი მწერლის შეპიუზისა და საფრანგეთის პარლამენტის პრეზიდენტის ლამუანიოს მდივნის ლა-შაპელის დახმარებით ლიტერატურულად გადაამუშავა თავის მოგზაურობების დროს გაკეთებული ჩანაწერები.

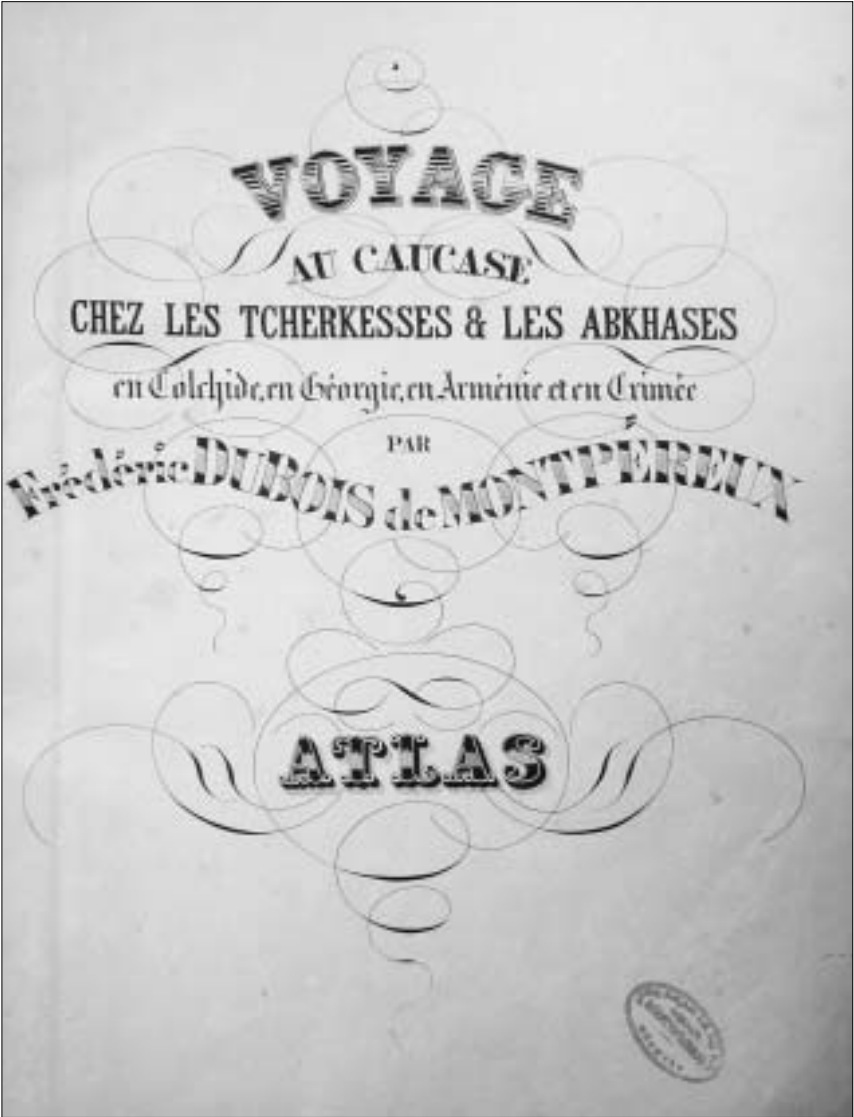
1689 წელს, 84 წლის ასაკში, ფინანსური მდგომარეობის გამოსწორების მიზნით, ტავერნიე გაემგზავრა ინდოეთში, მოსკოვის გავლით. იმავე წელს მოსკოვში ჩავიდა, სადაც დას-

რულდა ამ დიდი მოგზაურის ცხოვრება. დასაფლავებულია იქვე.

ტავერნიეს შრომებიდან ცნობილია ორი თხზულება: „დიდი სენიორის სამეფო კარის ახალი აღწერა“ და „ექვსი მოგზაურობა“. ამ უკანასკნელმა ნაშრომმა ავტორს სამართლიანად მოუხვეჭა მსოფლიო სახელი და „აზიაში ფრანგ მოგზაურთა მამამთავრად“ აღიარა. იგი რამდენჯერმე გამოიცა და ითარგმნა მრავალ ენაზე. თხზულების გარკვეული ნაწილი ეძღვნება საქართველოს პოლიტიკურ-ეკონომიკური ვითარების აღწერას (ნიგნი I, თავები IX-X: „საქართველოს თანამედროვე მდგომარეობის აღწერა“, „სამეგრელოს თანამედროვე მდგომარეობის აღწერა“). აქ გვხვდებით ცნობებს ვაჭრობის, ხალხის ზნე-ჩვეულებათა, რე-

ლიგიის, მართლმსაჯულების, ქართველების გარეგნობისა და სხვ. შესახებ. მიუხედავად იმისა, რომ მოგზაური არ ყოფილა საქართველოში, მის მიერ მოტანილი ცნობები, როგორც ჩანს, სანდო წყაროებიდანაა შეგროვილი, შემონმეხული და დაზუსტებულია და ამდენად, დიდი სიზუსტით გამოირჩევა.

საქართველოსა და ქართველების შესახებ საინტერესო ცნობებს ვხვდებით, აგრეთვე, „მოგზაურობის“ იმ თავებში, სადაც იმდროინდელი ოსმალეთისა და ირანის აღწერაა მოცემული. გარდა ამისა, ტავერნიეს მიერ აღწერილი თვით ამ ქვეყნების ისტორიულ მოვლენათა და ფაქტების გათვალისწინებას უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება საქართველოს ისტორიული ვითარების გასარკვევად.



დღიბუა დე მონპერეს ატლასი



კავკასია

ფრადარიკ დიუბუა დე მონპერა

მზია მგალობლიშვილი
ლალა მიქიაშვილი

დიუბუა დე მონპერა ფრადარიკ (1798, მოტიე-შეიცარია - 1850, იქვე, წწ.) იმ მეცნიერ-მოგზაურთა რიცხვს მიეკუთვნება, რომელთა თხზულებებმაც უდიდესი როლი შეასრულეს ევროპული ქართველოლოგიის განვითარებაში. წარმოშობით შვეიცარიელი ფრანგი, ნეშმატელის აკადემიის პროფესორი, დიუბუა იყო ცნობილი სწავლული, გეოლოგი, ბუნებისმეტყველი და არქეოლოგი. თავისი მოღვაწეობის მანძილზე მან მრავალ ქვეყანაში, მათ შორის ყირიმსა და კავკასიაში, იმოგზაურა. 1833 წლის გაზაფხულზე დიუბუა ჩავიდა რუსეთში, საიდანაც გაემგზავრა ჯერ ყი-

რიმში, შემდეგ კი ჩრდილო კავკასიაში. რუსული სამხედრო ზომალდით მან იმოგზაურა კავკასიის სანაპირო ზოლის გასწვრივ, ხოლო შემდეგ მოიარა დასავლეთ ამიერკავკასია თბილისის ჩათვლით. მოგზაურობის დროს იგი ადგენდა დღიურებს, სადაც დაწვრილებით აღწერდა ნანახსა და გაგონილს, პარალელურად კი აზუსტებდა ანტიკური, შუა საუკუნეებისა და მისი თანამედროვე ევროპელი და რუსი ავტორების ცნობებს ამ რეგიონის შესახებ. გარდა ამისა, დიუბუას პირადი კონტაქტები ჰქონდა სწავლულ კავკასიოლოგებთან და მათგან იღებდა ახალ, ჯერ კიდევ გამოუქვეყნებელ მასალებს კავკასიის შესახებ. ამ ექსპედიციის შედეგები მან 1839-1845 წწ. გამოაქვეყნა ექვსტომიან ნაშრომში, რომელიც წარმოადგენს არა მარტო

მოგზაურის ჩვეულებრივ დღიურს, არამედ სერიოზულ მეცნიერულ გამოკვლევას, სადაც ნათლად ჩანს ავტორის დიდი ერუდიცია. ამის დამადასტურებელია ისიც, რომ ეს ნაშრომი თავის დროზევე იქნა ჯეროვნად შეფასებული სამეცნიერო წრეების მიერ და მას საფრანგეთის გეოგრაფიული საზოგადოების ოქროს მედალი მიენიჭა (1838 წ.).

თხზულების მნიშვნელოვანი ნაწილი ეთმობა კავკასიის ხალხთა ისტორიის საკითხებს, მათ შორის ქართული და სომხური ხუროთმოძღვრების ძეგლთა დახასიათებას და ამ ორი ქვეყნის არქიტექტურის განვითარების სხვადასხვა საფეხურის შესახებ განმაზოგადოებელ მსჯელობას. პირველ ტომში, რომლის ერთი ნაწილი ეთმობა ჩერქეზებს, დიუბუა აღწერს აგრეთვე აფხაზეთსა და სა-

მურზაყანოს, აქვეა მოცემული რეტ-კალედან ქუთაისამდე მისი მარშრუტის დახასიათება, რასაც ერთვის ქუთაისის აღწერა. ტომის ბოლოს დიუბუა მის მიერ აღწერილ ძეგლთა დახასიათების საფუძველზე აყალიბებს თავის ცნობილ „თეორიას“ ძველი ქართული ხუროთმოძღვრების ბიზანტიურიდან და სომხურიდან წარმომავლობის შესახებ. მეორე ტომში გადმოცემულია საქართველოს ისტორიის ვრცელი მიმოხილვა, რასაც თან ერთვის იმერეთის, რაჭის და სამცხე-ჯავახეთის ისტორიულ ძეგლთა აღწერილობა. მესამე ტომი ეძღვნება სამეგრელოს, ლეჩხუმის, სვანეთისა და ქუთაისის აღწერას, რომელიც ევროპის მგზაურობის აღწერას, აქვე და, ნაწილობრივ, მომდევნო მეოთხე ტომში კი გადმოცემულია აღმოსავლეთ სა-

ქართველოს რეგიონებში ავტორის მოგზაურობა. მეხუთე და მეექვსე ტომები მოიცავენ ჩრდილო კავკასიის, შავი ზღვის ჩრდილოეთი სანაპიროსა და ყირიმის ნახევარკუნძულის აღწერილობას. ნაშრომს ერთვის ავტორის მიერ შესრულებული ჩანახატების ატლასი, რომელიც გეოგრაფიულ, ფერწერულ, არქიტექტურულ და გეოლოგიური სერიებისაგან შედგება.

თავის მონოგრაფიაში დიუბუას გამოყენებული აქვს ბერძენ და რომაელ ავტორთა თხზულებები, ევროპელ მოგზაურთა ჩანაწერები და მისიონერთა რელაციები. ამასთანავე, მას მჭიდრო კავშირი ჰქონდა რომელმაც მარი ბროსესთან, ისე რუსეთში გადასახლებულ ქართველ ბატონიშვილებთან და ხშირად სარგებლობდა მათი კონსულტაციებით.

აქედან გამომდინარე, დიუბუას „მოგზაურობა“ ევროპაში დაგროვილი ანტიკური და შუა საუკუნეების ეპოქის ავტორთა ნაშრომებში დატყული მნიშვნელოვანი მასალების შემაჯამებელ გამოკვლევასაც წარმოადგენს. ნაშრომის უდავო ღირსებად უნდა ჩაითვალოს ისიც, რომ საქართველოში დიუბუას მოგზაურობის შემდეგ ბევრი ხუროთმოძღვრული ძეგლი და ლაპიდარული წარწერა მნიშვნელოვნად დაზიანდა ან მთლიანად განადგურდა და მათი აღდგენა შესაძლებელი გახდა დიუბუას მიერ შესრულებული ნახაზებისა და ჩანახატების საშუალებით. აღნიშნულის გათვალისწინებით შეიძლება ითქვას, რომ ამ ნაშრომით დიუბუამ სამეცნიერო ასპარეზზე გამოიტანა ახალი ისტორიული მასალა კავკასიის შესახებ.



ლარსი



ანანური



ზემო რაჭა გლოლა



სამცხე. მოდინახე.



ანანური



ვარძია

დარბაზში პერაფარს ვხედავდი

თამარ სხივჰილი

გუშინდელი დღე – 21 თებერვალი თეატრის მოყვარულთათვის განსაკუთრებულ მოვლენად იქცა: გაიხსნა ახალი თეატრი - ახალი, ე.წ. ვაკის სარდაფი და ამ თეატრში პრემიერაც გაიმართა: რეჟისორმა ლევან წულაძემ მაყურებელს დიდი ხნის წინ დაპირებული “ვენეციელი ვაჭარი” წარუდგინა, თანაც დიდი ხნის უნახავი და მონატრებული მსახიობის მონაწილეობით – შაილოკის როლს მერაბ ნინიძე ასრულებდა. ქართველ მაყურებელს შექსპირის “ვენეციელი ვაჭრის” რამდენიმე დადგმა ახსოვს. სულ ბოლოს – რამდენიმე წლის წინ ქართველი მაყურებელი აღფრთოვანებული დარჩა რუსთაველის თეატრში წარმოდგენილი სპექტაკლით, რომლის დამდგმელი რეჟისორიც რობერტ სტურუა გახლდათ და რომელშიც შაილოკის როლს ცნობილი რუსი მსახიობი კალიაგინი ასრულებდა. გუშინ კი ლევან წულაძემ “ვენეციელი ვაჭრის” სრულიად განსხვავებული რეჟისორული გადწყვეტა, მერაბ ნინიძემ კი მდიდარი ებრაელი ვაჭრის სრულიად განსხვავებული სახე შემოგვთავაზა –



დეტა სხირტლაძის გრაციანო - სპექტაკლი დაიწყო

დაუნდობელიც, ისტერიულიც, ცინიკურიც, ზოგჯერ ფილოსოფიურად ჩაფიქრებულიც კი, მთლიანობაში კი - ალბათ ტრაგიკული...

გუშინ ახალ სარდაფში უამრავმა

ხალხმა მოიყარა თავი, ჟურნალისტები შთაბეჭდილებების გასაზიარებლად რეჟისორებსა და მსახიობებზე მეტად, როგორც წესი, პოლიტიკოსებს – ვანო ზოდელავას, ნიკო



სცენა სპექტაკლიდან

ლეკივილს, ზურაბ ჟვანიას, დათო გამყრელიძესა და სხვებს ესეოდნენ. დამდგმელი რეჟისორი, ბუნებრივია, ძალიან ნერვიულობდა, როგორც სპექტაკლის დასრულების შემდეგ

გაგვიმხილა, ბევრი იყო ტექნიკური ხარვეზი, როგორც ჩვეულებრივ პრემიერის დროს ხდება ხოლმე.

მსახიობისთვის, რომელსაც ქართული თეატრის სცენაზე “ჰამლეტის”

ხოუ-გიონასი მარიკა თხელიძის გარშემო

უცნაური და დაუჭერებელი დეტალები De Phazz-ის სტუმრობასთან დაკავშირებით

ვერა ნაფარიძე

დაპირებისამებრ, ქართულ მასმედიას De Phazz-ის თბილისში დაგეგმილი ერთდღიანი კონცერტის დეტალები გააცნეს. ცოტა დაუჯერებელი და უცნაური მთელ ამ ისტორიაში ისაა, რომ მსოფლიოს ერთ-ერთი საკმაოდ ცნობილი კოლექტივი, თურმე, თბილისში მარიკა თხელიძის “ფრაივ ფართიზეა” (რაც “შინაური წრისთვის განკუთვნილ ნვეულებას” ნიშნავს) მოწვეული.

ასეთმა ინფორმაციამ (რომელიც პრეს-რელიზში არ იყო ბოლომდე დაკონკრეტებული) გუშინ “აჭარა მიუზიკ პოლში” გამართულ პრეს-კონფერენციაზე ჟურნალისტები ცოტა დააბნია. თუმცა, ამ ბუნდოვანი სურათის გაფერმკრთლება ვანიკო თარხნიშვილმა სცადა. როგორც გუშინ გახდა ცნობილი, თბილისში ცნობილი პრომოუტერი ამიერიდან მარიკა თხელიძის უცხოურ პროექტებშიც ჩაერთვება. 5 მარტს “აჭარა მიუზიკ პოლში” დაგეგმილი კონცერტიც ამ თანამშრომლობის პირველი ეტაპია.

“მარიკა თხელიძის “ფრაივ ფართისთვის” გეცნოდება მოგვეცეია ცოცხალ შესრულებებთან კოლექტივი. ამისათვის დაუუკავშირდით მოსკოვში ჩვენს კომპანიებს, თუ ვისი შემოთავაზება შეეძლოთ ჩვენითვის”, - პროექტის დეტალებს მაცნობს ვანიკო თარხნიშვილი. თბილისელი პრომოუტერები De Phazz-ის ჩამოყვანის პერსპექტივამ იმდენად

მოხიბლა, რომ ერთ-ერთ საკულბო კოლექტივზე შეჩერებული არჩევანი იოლად გადათქვეს. როგორც თარხნიშვილი ამბობს, არც გერმანელ მუსიკოსებს უყოყმანიათ თბილისში ჩამოსვლაზე მას შემდეგ, როდესაც გაიგეს, რომ საქართველოში ისინი ერთ-ერთი ნიჭიერი თინეიჯერი მომღერლის “შინაურულ ნვეულებაზე” უნდა გამოსულიყვნენ. “De Phazz-ის მუსიკოსებს წარუდგინეთ მარიკა; რომ, იგი არის პერსპექტიული ვოკალისტი, რომელიც ბროდვეის მიუზიკლში სერიოზულ როლზეა დამტკიცებული და ა.შ. მუსიკოსები არც ამის შემდეგ დაბრკოლებულან თბილისში ჩამოსვლაზე და გეთხრეს, რომ ამ მხრივ არანაირი პრობლემა არ არსებობს”, - აკონკრეტებს მარიკა თხელიძის ახალი პრომოუტერი. რაც შეეხება ბროდვეის მიუზიკლს, მასზე აქტიური მუშაობა სექტემბერშია დაგეგმილი. მანამდე კი თხელიძე ინგლისური ენის კურსებს ვირჯინიის შტატის ერთ-ერთ კოლეჯში გაიცვლის.

გუშინდელ ხალხმრავალ პრეს-კონფერენციაზე, ძირითადად, მარიკა თხელიძის უახლოეს გეგმებზე საუბრობდნენ. საპატიო სტუმრებს შორის (რომლებიც ქართული მოუბიზნესის წარმომადგენლები არიან) მონეულები იყვნენ: ზასა ფოცხიშვილი (თხელიძის ერთ-ერთი კლასის რეჟისორი), ბაკურ ბაკურაძე (მომღერლის სასცენო კოსტიუმების დიზაინერი), ნიკა მეშანიშვილი (მარიკას სიმღერების არანჟირებისა და ინტერპრეტაციების ავტორი), რუ-



მარიკა თხელიძე

სუდან ბაბტაძე (მომღერლის მუსიკალური ხელმძღვანელი) და მუსიკათმცოდნე მაია დათუნაშვილი. როგორც მოსალოდნელი იყო, მათ ახალგაზრდა პერსპექტიული მომღერლის მიმართ სიტყვები არ დაი-

შურეს და მარიკასადმი პრესისა და საზოგადოების ზომიერი დამოკიდებულების შესახებაც გამოხატეს კმაყოფილება. ალბათ, ასეთი დამოკიდებულება უფრო თავად მარიკა თხელიძის დამსახურებაა და სხვა

არავისი. თუმცა, ალბათ,მომღერლისთვის უკეთესი იქნება, თუ გარემო მის უბადლო ნიჭზე მოლაპარაკე ნაკლები აღფრთოვანებული ქომაცი ეყოლება.

ამჟამად მარიკა თხელიძე ორ

ქალენდარი

22 თებერვალი

ლუის ბუნუელი (1900-1983) შეძლებული მინათმქმედის მრავალმედიან ოჯახში დაიბადა. სარაგოსას იეზუიტურ კოლეჯში სწავლის დროს მას პირველად შეეპარა ეჭვი რელიგიური მოძღვრების ჭეშმარიტებაში, რამაც მოგვიანებით, მაშინ, როცა მადრიდის უნივერსიტეტში სწავლობდა, მისი არჩევანი განაპირობა: ბუნუელი მტკიცე ათეისტი გახდა.

იმხანად, მომავალი პროფესიის ძიების წლებში, ახალგაზრდა ლუისი “1889 წლის თაობის” წარმომადგენლებს - გარსია ლორკას, ალბერტის და გილიენს დაუახლოვდა. მისი ცხოვრების ყველაზე მნიშვნელოვანი ეპიზოდი 1920-იანი წლები იყო, როცა ის პარიზში მხატვარ-სიურეალისტთა ჯგუფის ესთეტიკურ და საზოგადოებრივ პროგრამას გაეცნო (ბრეტონი, დელი, ერსტი). ამ ჯგუფის ლონჟეივი ბურჟუაზიულ პირობითობასთან და “წვეთბრივ ხელოვნებასთან” კავშირის სკანდალური განცეგტა იყო. ამ “შოკის ესთეტიკამ” ნათელი გამოხატულება ჰპოვა ლუის ბუნუელისა და სალვადორ დალის ერთობლივ კინოდებიუტში, ქრესტომათიულად ქცეულ ფილმში “ანდალუზელი ნაგავი” (1928). მათმა შემდგომმა ფილმმა, “ოქროს საუკუნე” (1930), ნამდვილი სკანდალი გამოიწვია: უკიდურესმა ნატურალიზმმა და მარკიზ დე სადის შემოქმედებასთან ასოციაციებმა საზოგადოება აღაშფოთა და 50 წლის განმავლობაში ფილმის ჩვენება აკრძალული იყო. იგივე ბედი ხვდა წილად ბუნუელის მიერ ესპანეთში გადაღებულ ფილმს “ლას უორდესი. უაურო მინა” (1932), რომელშიც ამ მხარის დამთრგუნველი სილატაკეა ნაჩვენები.

სამოქალაქო ომის წლებში ბუნუელმა რესპუბლიკელების მხარე დაიჭირა. ის აქტიურად ეწეოდა ეროვნული კულტურის საზოგადოებრივ პროპაგანდას, ანტიფაშისტური და ანტიფრანკისტული ფილმების შექმნაში მონაწილეობდა.

1938-დან 1946 წლამდე რეჟისორი აშშ-ში მოღვაწეობდა, ხოლო 1949 წელს მექსიკის მოქალაქეობა მიიღო და 20-ზე მეტი ფილმი გადაიღო, მათ შორის “დავინწყებულნი” (1951 წლის კანის საერთაშორისო კინოფესტივალის პრიზი საუკეთესო რეჟისურისთვის), “კიბე ზეცაში” (1952 წლის კანის საერთაშორისო კინოფესტივალის პრიზი), “ნაზარინი” (1958 წლის კანის საერთაშორისო კინოფესტივალის საგანგებო პრემია), “ვირიდიანა” (1961 წლის კანის “ოქროს პალმის რტო”) – ეს უკანასკნელი “რელიგიური ღირებულებების შეურაცხყოფის” გამო ესპანეთში აკრძალული იყო. ბიბლიურ თემაზე რეჟისორმა კიდევ ორი ფილმი გადაიღო: “სეიმონ მესვეტე” (1965 წლის ვენეციის საერთაშორისო კინოფესტივალის პრიზი), და “ირმის ნახტომი”.

1967 წელს ბუნუელმა ვენეციის საერთაშორისო კინოფესტივალის გრან-პრი მიიღო ფილმისთვის “დღის ლამაზმანი”, ხოლო 1973 წელს, “ბურჟუაზიის მოკრძალებული ხიბლისთვის” მას “ოსკარი” გადაეცა.

ცხოვრების ბოლი წლები, სმენა და მხედველობადაკარგულმა ლუის ბუნუელმა თავისი ცხოვრების ამბავი წიგნში “ჩემი უკანასკნელი სუნთქვა” აღწერა. ესპანელი რეჟისორი და სცენარისტი, მსოფლიო ხელოვნების “საკუტრო” მიმართულების ლიდერი **ლუის ბუნუელი** დაიბადა 1900 წლის 22 თებერვალს.

არაბესკაზი - გამოთხოვება სერჟ გინზბურგთან

ახირებული მომღერალი “როლს როისს” საფერფლედ იყენებდა

თამარ მარკანდიძე

ცნობილ მსახიობს, ჯეინ ბირკინს არასდროს უცდია თავისი კოფილი ქმრის, მომღერალ სერჟ გინზბურგის გავლიდან თავის დაღწევა. არც იყო გასაკვირი – გინზბურგს ხომ ბევრი ბაძაძეა, მან დიდი გავლენა მოახდინა ე.წ. დეკადენტების ახალ თაობაზე – ბექზე, ეარზე, ჯევივს კოკერსა და ჯონი დეშზე... ორიოდე დღის წინ ჯეინ ბირკინმა მუსიკის მოყვარულებს კიდევ ერთხელ გაახსენა უცნაური და იდუმალებით მოცული პიროვნება სერჟ გინზბურგი, იმ დისკის წყალობით, რომელიც მე-უღლის ხსოვნასა და მათ დიდ სიყვარულს მოუძღვნა.

თავის დროზე რას აღარ ამბობდნენ სერჟის ცვალებად და ახირებულ ხასიათზე. თუნდაც მისი “როლს როისის” ისტორია გავისხენით: ავტო-მანქანა მხოლოდ იმიტომ იყიდა, რომ საფერფლედ გამოეყენებინა, მართვის მოწმობა არც კი აუღია. მან მთელი მეფიქრარია შემოიარა, თავისი ოქროს საბადო რომ დაეზანდებინა და მერე ბანკის მისამართი დაკარგა. საბადო ახლაც არსებობს, მაგრამ წარმოდგენა არა მაქვს, სად არისო – ამბობს ბირკინი.

სერჟ გინზბურგის უცნაურობების ჩამოთვლა, ნამდვილად, შორს ნაგვიყვანდა, ერთი კი აუცილებლად უნდა ითქვას – ყოველთვის აინტერესებდა, რას ამბობდა და რას ფიქრობდა მასზე ხალხი, თანაც ძალიან პრეტენზიული იყო, ყველასგან – ნაცნობისგანაც და უცნობისგანაც დიდ სიყვარულს მოითხოვდა.

ჯეინსა და სერჟს ძალიან უყვარდათ ერთმანეთი, მაგრამ ერთმანეთს მაინც ვერ გაუძლეს, უფრო სწორად, ჯეინმა ვერ გაუძლო ქმრის უხასიათობასა და გეოიზმს. 1981 წელს მან სერჟს გაუმხილა, რომ სხვა კაცისგან – კინორეჟისორ ჟაკ დულორისგან იყო ორსულად და გინზბურგი მიატოვა. თუმცა, მათ ბევრი რამ აკავში-



ჯეინ ბირკინი



ჯეინ ბირკინი და სერჟ გინზბურგი

რებდათ და ამ ყველაფრის დაივნეება ალბომიც, რომელიც ბირკინმა გამოუშვა და რომელსაც “არაბესკები” ჰქვია. ალბომის პრეზენტაცია 17 თებერვალს გაიმართა ლონდონში. ამ

დღისთვის პოპულარული მსახიობი, საგანგებოდ ჩამოვიდა პარიზიდან, რათა ესაუბრა გინზბურგზე, მის სიმღერებზე, რომელსაც ბირკინი ალჟიერელი მევიოლინის – ჯამელ ბენიფლის თანხლებით ასრულებს. ამ სიმ-

შემდეგ აღარ უთამაზია, ამ პრემიერას განსაკუთრებული დატვირთვა ჰქონდა; წლების მერე ძველ პარტნიორებთან შეხვედრა მისთვის სხვა სიხარული იყო: “ამ ხნის განმავლობაში ჩვენ ყველას გარკვეული გამოცდილება დაგვიგროვდა და ბედნიერებაა, რომ ამ გამოცდილებას სცენაზე ვუზიარებთ ერთმანეთს, რომ თეატრის ენაზე გადმოვთარგმნეთ ის, რაც ამ ხნის განმავლობაში გავგიკეთებია,” – ამბობს მერაბ ნინიძე. იგი სპექტაკლის დასრულების შემდეგაც ეიფორიაშია და უჭირს რაიმეს თქმა: “დარბაზში გერაფერს ვხედავდი, თამაში ძნელი იყო, როგორც ყველა პირველ სპექტაკლზე, კონკრეტულად გერაფერს გეტყვით, მარტო იმის თქმა შემიძლია, რომ განცდა დიდია.”

პრემიერამ წარმატებით ჩაიარა, მერაბ ნინიძის შეილოკმა მაყურებელზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა, ჩვენ კი ისლა დავგრჩენია, გუშინდელივით ანმლაგები ვუსურვით ახალ სარდაფს, სადაც “სუფრას რაც შეეხება – მოგართმევენ, ბატონო; ხოლო თქვენს მობრძანებას რაც შეეხება – ეს უკვე თქვენი გუნებისა და ხასიათის საქმეა.” (შექსპირი, “ვენეციელი ვაჭარი”)

პოლიციაშ პირობა დადო, რომ თამაშაზუა წასრიგს დაიცავს

მიხაილ აბაიშვილი

ქართულ ფეხბურთში მეტ-ნაკლებად ჩახედული კაცითვისაც კი კარგად არის ცნობილი ის ქაოსი, რაც საქართველოს ჩემპიონატისა და თასის გათამაშების მატჩების მსვლელობისას ხდება. აქ მხოლოდ გულშემატკივართა თავგამებულ ქცევას არ ვგულისხმობ. რამდენჯერმე საქმე სერიოზულ ინციდენტამდეც მივიდა. ქვების სროლა ფეხბურთელებისა და მსაჯების მისამართით, ხელჩართული დაპირისპირება გულშემატკივართა მოწინააღმდეგე ბანაკებს შორის, ფიზიკური ანგარიშსწორება მსაჯებზე, თანაც, არა მხოლოდ გულშემატკივრების, არამედ ფეხბურთელთა და კლუბის ხელმძღვანელთა შესრულებით – ყოველივე ეს, კარგა ხანია, გასცდა უცხოეთის ახალი ამბების ფარგლებს და ქართულ საფეხბურთო რეალობაში შემოიჭრა. ამ დროს სამართალდამცავი სტრუქტურები, ხშირად დედაქალაქშიც კი, ვერ უზრუნველყოფენ უსაფრთხოებას. თუმცა, საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციაში გამართული გუმინდელი შეხვედრის შემდეგ, შესაძლოა, მდგომარეობა შეიცვალოს. ამ უწყებისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენლების შეხვედრაზე განიხილეს საფეხბურთო მატ-

სტანკოვიჩი რომზე გიყდება

როგორ უნდა უყვარდეს კაცს თავისი გუნდი, რომ, ყველაფრის მიუხედავად, მაინც არ მოინდომოს სხვა კლუბში გადასვლა! რომის “ლაციოს” სერბი ლეგიონერი, დეიან სტანკოვიჩი, ბოლო დღეებში გმირის როლს თამაშობს და ყველას უმტკიცევებს: მერე რა, რომ სერგო კრანიოტის ხელფასი შემოიცირა, “ლაციოდან” მაინც არ წავალო.

“ლაციოს” ჯერ კიდევ სეზონის დასაწყისში ჰქონდა ფინანსური პრობლემები, როცა, საგარანტიო თაზნის გადაუხდელობის გამო, კინაღამ სერია A-ს მიღმა დარჩა. ნესტასა და კრესპოს გაყიდვამ სიტუაცია მხოლოდ ნაწილობრივ გამოსასწორა. ახლა კრანიოტის ესპანელი ივან დელა პენია და პოლანდიელი იაზ სტამი ედაგებიან, ჩვენი გადაუდელი ხელფასი გავგისტუმრო, თორემ სასამართლოში გირჩევლბთო. ჰოდა, კრანიოტისაც სხვა რა გზა აქვს, ფეხბურთელთა ანაზღაურების შემცირება დაიწყო.

სტანკოვიჩი თავიდან უარზე იყო, დიდი შემოსავლის დაკარგვა არ უნდოდა, მაგრამ როცა მიხვდა, რომ დავას აზრი არ ჰქონდა, ხელფასის შემცირებაზე დათანხმდა. თან დააყოლა, ყველაფერს გავაკეთებ რომში დასარჩენადო.

სიმენის მემკვიდრე

ინგლისში, როგორც იქნა, მიხვდნენ, რომ ეროვნული ნაკრებისა და ლონდონის “არსენალის” წანწავიანი გოლკიპერი, დევიდ სიმენი, შეუცვლელი სულაც არ არის. სიმენის შეცდომებზე მუნდილის დროს ბევრი იმსჯელებს პრესაში, მაგრამ არც “არსენალის” თავცანმა არსენ ვენგერმა და არც ნაკრების ხელმძღვანელმა სვენ გორან ერიქსონმა საჭიროდ არ ჩათვალეს, ვეტერანი მეკარე გუნდიდან დაეხიზათ. ერიქსონმა ისიც კი თქვა, ბრაზილიასთან წაგებას სიმენს არ ეგბრალბებ და ევროპის ჩემპიონატზეც წაიყვან, თუ ვენგერი ამ ორი წლის განმავლობაში რეგულარულად ათამაშებს კლუბშიო.

ახლა საქმეს ისეთი პირი უჩანს, ნაკრებში მოხვედრას ვინ ჩივის, შესაძლოა, სიმენმა კლუბშიც დაკარგოს ადგილი. არსენ ვენგერს უცებ ახალგაზრდა მეკარე მოუწდა და “პარმას” ფრანკ ლიუსტინერს სებასტიან ფრეის დაადგა თვლი. ლონდონელებს 22 წლის ფრეი ძალიან მოსწონთ და მზად არიან, “პარმას”, ფრანგის კონტრაქტის გამოსასყიდად, 6,5 მილიონი ევრო გადაუხადონ. საუარაუდოდ, ფრეი სეზონის დასრულებისთანავე გადავა ლონდონში.

ტრაპატონი: “სიამოვნებით დაგბრუნდები ფლორენციაში”

ამ უცნაურ კაცს ხან რას სთავაზობენ და ხან რას, ოღონდ ეროვნული ნაკრებიდან წაივდეს და “სკუადრა აძურას” ტიფოზებს თავისი აპარორდინარული ექსპერიმენტებით წერვები აღარ მოუშალოს. ის კი მყარად ზის თავის სკამზე და ყველაფერს გამოულად იტანს - მუენდილის მერვედფინალიდან გავარდნასაც, ევრო 2004-ის საკვალიფიკაციო ეტაპზე უელსის ნაკრებთან წაგებასაც და სასმინელ კრიტიკასაც. ტრაპატონის სიმტკიცე ურყევია, თუმცა, სისუსტე მასაც ჰქონია. ეს სუსტი ნერტილი ან უკვე ისტორიად ქცეული “ფიორენტინა” გახლავთ. “ტრაპი” დიდხანს მუშაობდა ფლორენციულ კლუბში, მის დროს “ფიორენტინა” ჩემპიონთა ლიგაშიც თამაშობდა და UEFA-ს თასზეც. შემდეგ “ფიორე” ფინანსურ კრიზისში მოექცა და, ევროასპარეზზს ვინ ჩივის, სერია B-ს საგარანტიო თანხაც კი ვეღარ გადაიხადა. “ფიორენტინა” გაქრა და მის ნაცვლად შეიქმნა “ფლორენტინა”, მაგრამ “ფიორეს” ძველ ფანებს ეს კლუბი ჯერ კიდევ არ დავიწყებიათ. ჯოვანი ტრაპატონი ერთ-ერთი იმათგანია, ვისაც “ფიორენტინა” ისევ უყვარს და ეს სიყვარული სერია C 1-ში მოასპარეზე “ფლორენტინაზე” გადააქვს. “ფლორენტიაში დიდხანს ვიმუშავე და ახლაც სიამოვნებით დაგბრუნდები. როგორც კი კლუბი სერია B-ში გადავა, დამიძიხეთ და მაშინვე წამოვალ”, – ასე ორიგინალურად აუხსნა სიყვარული ფლორენციელებს ტრაპატონიმ.

ომის შიში

მოსალოდნელი ომი ერაყის წინააღმდეგ მარტო სადამ ჰუსეინის ქვეყანას როდღი უქმნის საფრთხეს. ამერიკელთა აგრესიის ერაყის მეზობელ ქვეყნებსაც ძალიან ეშინიათ. ომის საფრთხემ ფეხბურთსაც შეუშალა ხელი.

3 მარტს უნდა გამართულიყო ეგვიპტისა და კუვეიტის ეროვნულ ნაკრებთა ამხანაგური მატჩი, მაგრამ იმის გამო, რომ არაჟინ იცის, რა მდგომარეობა იქნება ამ დროისთვის სპარსეთის ყურეში, ორივე ქვეყნის ფეხბურთის ფედერაციის წარმომადგენლებმა მოლაპარაკეს და გადაწყვიტეს, ტესტ-მატჩი ერთი თვით გადაედოთ. მაგრამ, ვინ იცის, იქნება კი მშვიდობა ჰ აპირლს?

ფეხბურთი

“ბაიერნს” ფინანსურ მაქინასკრიაზში ადანაშაულებენ

“ბაიერნი” არასოდეს იყიდება“, - ამბობს ჰიონესი

აპა ტონი

მაშინ, როდესაც ევროპის სახელოვანი კლუბები ხშირად ეხვევიან ამა თუ იმ სკანდალში (მარტო მადრიდის “ატლეტიკოს” პრეზიდენტი ზესუს ხილ ი ხილი რად ღირს!), მიუნხენის “ბაიერნი” ყოველთვის ცდილობს, დარჩეს დისციპლინისა და წესრიგის ეტალონად. საქმარისია, კლუბის ფეხბურთელმა გუნდის მკაცრი განაწესი დაარღვიოს, რომ ხელმძღვანელობა მას სასტიკად დასჯის. ასე იყო მართი პასლუერის, ოლივერ კანისა და სხვათა შემთხვევაში. ფინანსურ მაქინაციებზე საუბარი კი საერთოდაც ზედმეტი იყო. როგორც ჩანს, “ბაიერნის” პატიოსნებასაც ჰქონია საზღვარი. გერმანელი ტელემაგნატის ოტო კირხის კუთვნილი “Kirch Media”-ს გაკოტრებამ ბევრ კლუბს გაუჩინა თავსატეხი, ახლა კი მიუნხენის “ბაიერნის” რეპუტაციაც ემსხვერპლა.

სწორედ “Kirch Media”-ს ირგვლივ ატეხილ სკანდალს აბრალებენ გერმანელები იმ ამბავს, რომ “ბაიერნმა” იუსტიციის წარმომადგენელთა ყურადღება მიიპყრო. ბერლინელმა ადვოკატმა, ბერნდ ჰანდშუმახერმა, ხუთმაბათს სარჩელი შეიტანა მიუნხენის სასამართლოში - ის “ბაიერნს” ფინანსურ დარღვევებში აშხელს. ადვოკატის სარჩელი ეხება მიუნხენური კლუბისა და “Kirch Media”-ს შორის დადებულ საიდუმლო ხელშეკრულებას, რომელმაც “ბაიერნს” 40 მილიონი ევროს მოგება მოუტანა. “იმის გამო, რომ საქმე ეხება კორუფციაში მხილებას, აუცილებლად უნდა ჩაერიოს ქალაქის პროკურატურა”, - აცხადებს ული ჰიონესი და ბერლინელი ადვოკატის განცხადებას ცილისწამებას უწოდებს. “ამ ფაქტთან დაკავშირებით კიდევ ერთხელ დავრწმუნდი იმაში, რომ ძალიან ბევრს შურს მიუნხენის “ბაიერნის”, მაგრამ ამას უკვე მიეჩვიეთ”, - ამბობს კლუბის მენეჯერი.

ბერლუსკონი მამეზსაც პატრონოზს

გიზა ბაჰასაშვილი

კვლავაც დიდია ინტერესი პოსტსაბჭოური სივრციდან ყველაზე სარფიანად გაყიდული უკრაინელი ფეხბურთელის ანდრეი შევჩენკოს მიმართ. სერია A-ს ბინდარი მილანის “მილანის” ჯორჯარდის შეძენის სრული გამოთქვა პრიმერადივიზიონის (და არა მარტო) ყველაზე სახელოვანმა და ტიტულოვანმა კლუბმა - მადრიდის “რეალმა”. სამეფო კლუბი მზადაა, უკრაინელის სანაცვლოდ, ჯიბე 150 მილიარდით შეიმსუბუქოს.

მას შემდეგ, რაც მილანელებმა მოსკოვის “ლოკომოტივის” პირველი ბარიერი გადალახეს, კლუბის პრეზიდენტმა, ადრიანო გალიანიმ, ერთობ უცნაური განცხადება გააკეთა. კლუბის თამაშით აღფრთოვანებულმა გალიანიმ, “მილანი” მადრიდის “რეალს” შეადარა. ეს მაშინ, როცა კლუბს არავისზე ნაკლები ტრადიციები არა აქვს. კლუბის პრეზიდენტისგან განსხვავებით, ანდრეი შევჩენკოს მილანელობას არაფერი ურყევია. უკრაინელ თავდამსხმელს არსად წასვლა არ სურს და ბურთის გორებას კვლავაც “მილანში” აპირებს.



ული ჰიონესი სერიოზული პრობლემების წინაშეა

ჰიონესი კატეგორიულად უარყოფს ყველანაირ დარღვევას და აცხადებს: “არავის მიეცემთ ჩვენი ყიდვის უფლებას, რადგან “ბაიერნი” არ იყიბერლინელი ადვოკატის განცხადებას ცილისწამებას უწოდებს. “ამ ფაქტთან დაკავშირებით კიდევ ერთხელ დავრწმუნდი იმაში, რომ ძალიან ბევრს შურს მიუნხენის “ბაიერნის”, მაგრამ ამას უკვე მიეჩვიეთ”, - ამბობს კლუბის მენეჯერი.

ამ ხელშეკრულების გამო გერმანიის საფეხბურთო ლიგამ მართლა ნახა თუ არა რაიმე “ზარალი”, - ამბობს გერმანიის საფეხბურთო ლიგის თავმჯდომარე, მიხაელ პფადი. ამჟამად გაკოტრებული “Kirch Media”-ს ვიცე-პრეზიდენტმა, დიტერ ჰანმა, 1999 წლის დეკემბერში გაფორმებული კონტრაქტის დეტალებზე ისაუბრა ჟურნალ “Kicker”-თან. “მიუნხენის “ბაიერნთან” ისეთივე გარი-

გება დავდეთ, როგორიც ღორტმუნდის “ბორუსიასთან” და “ჰამბურგთან” აქვს UEFA-ს, ანუ: კონტრაქტი ცალკეული მატჩების ტრანსლირების უფლების მიღებაზე იმ შემთხვევაში, თუ გუნდი UEFA-ს თასზე ითამაშებდა. ამ კონტრაქტით “ბაიერნთან” საკუთარ კონტაქტს დავამყარებდით. ეს კარგი გამოსავალი იქნებოდა იმ შემთხვევისთვის, თუ მატჩების ტრანსლირების უფლებების ერთიანი სისტემა მოიმუშებოდა”, - ამბობს ჰანი.

ჰანის სიტყვებს ჰიონესიც ეთანხმება და აცხადებს: “დეცენტრალიზებული ლიცენზირების შემთხვევაში, რომელზეც ადრეც იყო საუბარი და ახლაც ბევრს ლაპარაკობენ, ჩვენი პარტნიორი სწორედ “Kirch Media” იქნებოდა.

ხოლო იმ ფაქტს, რომ, ასეთი სახის ხელშეკრულების სანაცვლოდ, “ბაიერნმა” ასტრონომიული თანხა მიიღო, დიტერ ჰანი იმით ხსნის, რომ “ული ჰიონესი არასოდეს ყოფილა იაფი”. აღსანიშნავია, რომ “ბაიერნი” ბუნდეს-ლიგის ერთადერთი კლუბია, რომელთანაც “Kirch Media”-მ მსგავსი კონტრაქტი გააფორმა.

“ბაიერნის” ვიცე-პრეზიდენტი, დოქტორ ფრიც შერერი კი კონტრაქტის გასაიდუმლოებასთან დაკავშირებით აცხადებს, “რომ კლუბის სტრატეგია არავის საქმე არ არის”. “ეს იყო ჩვენი კლუბის კუთვნილი სარეკლამო კომპანიის მიერ განხორციელებული გარიგება, რომელიც აუცილებელ გახმარებას არ ექვემდებარება. რა საჭიროა, ყველას მოეწყვიეთ კანონიერად, ყოველგვარი დარღვევის გარეშე გაფორმებული ხელშეკრულების შესახებ”, - ამბობს შერერი. თავს იცავს ული ჰიონესიც: “მე პირველი ვიყავი, ვინც მატჩების ტრანსლირების უფლებების ცენტრალურ სისტემას ემხრობოდა, მაგრამ ისიც უნდა ვთქვა, რომ ჩვენ “ბაიერნის” ფინანსურ კეთილდღეობაზეც ვაგებთ პასუხს, მაშინაც კი, როდესაც ეს სისტემა შეიცვლება”.

დამნაშავეა თუ არა “ბაიერნი”, ეს მხოლოდ ფრანკფურტში გადაწყდება, მას შემდეგ, რაც გერმანიის საფეხბურთო ლიგა კონტრაქტის ასლს გაეცნობა. მანამდე კი “ბაიერნი” განაჩენის მოლოდინშია.



ანდრეი შევჩენკო

“შევას” თქმით, მართლაც, არიან ისეთი კლუბები, რომლებსაც მისი გადაბირება სურთ, მაგრამ რა გენა, “მილანში” ყოფნას არაფერი მირჩევნიაო, - აცხადებს, უკრაინელს. ყოველ შემთხვევაში, გამორიცხული არ არის, “შევე” თავს ვალზეულდაც თვლიდეს. საქმე ისაა, რომ კლუბის ყოფილი პრეზიდენტი, სილვიო ბერლიონი, რომელთანაც უკრაინელს კარგი ურთიერთობა აქვს, შევჩენკოს ოჯახს ფინანსურად შეენია. კერძოდ, იტალიის ახლანდელი პრემიერ-მინისტრი დაესმარა ფეხბურთელის გულით ავაფიქმოვ მამას.

“ბერლუსკონი რომ არა, მამაჩემი მოკვდებოდა”, - “როიტერთან” საუბარში განაცხადა შევჩენკომ.

რაც შეეხება მადრიდის “რეალის” ზემოხსენებულ წინადადებას, ამ სიტყვების უტყუარობაში ეჭვი რომ არ შეგევაროსო, საბუთად თავად გალიანის განცხადება გამოდგება. ცოტა ხნის წინათ გალიანიმ განაცხადა, რომ მათ, მართლაც, მიმართეს სამეფო კლუბიდან, მაგრამ შევჩენკოს გაყიდვისგან “მილანმა” შორს დაიჭირა თავი: “მთელი პასუხისმგებლობით ვაცხადებ, რომ ახლანდელი შემადგენლობის 96 პროცენტი “მილანში” ახალ სეზონშიც ითამაშებს”. “რეალი” კი მზადაა, შევჩენკოში 150 მილიარდი ლირა გადაიხადოს.

რეკლამა

სორელს "ზორჭღალონები" აკლდებიან და ემატებიან

პაატა თოთაძე

გუშინ, "24 საათის" რედაქციაში, საქართველოს მორაგბეთა ნაკრებმა ტრადიციული, წინასამატჩო პრესკონფერენცია გამართა. ქართული მედიის წარმომადგენლებს ბორჯღალოსნების დღევანდელი მეტოქე, ესპანეთის ნაკრების ხელმძღვანელებიც შეხვდნენ.

იმის გამო, რომ სტუმრებს ვარჯიშზე აგვიანდებოდათ, პირველი სიტყვა მათ ითხოვეს. თარჯიმნობას ნაკრების მეთაე ნომერი, წარმოშობით უკრაინელი ანდრეი კოვალენკო უწევდათ. ნაკრების მწვრთნელის პიერ პერესის თქმით, მის ბიჭებს დღეს ურთულესი მატჩი ელთ მსოფლიო თასზე გასულ გუნდთან. ამის გამო საინტერესო იქნება, რას იზამს მოედანზე ჩემი გუნდი ასეთი მაღალი დონის მეტოქესთანო. პერესმა იხუმრა, ჩემთვის, როგორც მწვრთნელისთვის, ზვალინდელი მატჩი რიგით მეორე იქნება, "ფრანგებთან" რომ ვთამაშობთო. საფრანგეთის ჩემპიონატში მოთამაშე, ლეგიონერებით დაზუხმლული პირველი გუნდი, რომელსაც ესპანეთის ნაკრები შეხვდა, რუმინეთის ეროვნული გუნდი იყო.

შემდეგ საუბარი ცოტა ხნის წინათ უსპანეთისა და რუსეთის ნაკრებებს შორის მომხდარ ფაქტს შეეხო. ნაკრების მენეჯერის, ზუან ლუკას თქმით, განმეორებითი მატჩის ჩატარება ეჭვქვეშ იდგა ორი მიზეზის გამო: "ჯერ ერთი, იმ დღეს მოსკოვში ძალიან ცუდი ამინდი იყო, და მეორე, დაღვიწქედით: ღირდა კი განმეორებითი მატჩის თამაში, როცა პირველი 33 ქულით გვექონდა ნაგებული. ალბათ, არც ვითამაშებდით, მორაგბეები რომ არ გაჯოჯოტებულიყვნენ. მათ უნდოდათ, დაემტკიცებინათ, რომ პირველი მატჩის შედეგი შემთხვევითი იყო. შეხვედრა კრასნოდარში გადაიტანეს. თამაშის დასრულებამდე



პრესკონფერენცია "24 საათის" რედაქციაში

15 წუთით ადრე 30 ქულით ვიგებდით. სწორედ ამ დროს რუსეთის ნაკრების მწვრთნელმა მოედანზე შემოუშვა სამხრეთაფრიკელები. როცა ჩვენ მათი პასპორტები მოვითხოვეთ, ნაკრების ხელმძღვანელობამ გვითხრა, აქ არა გვაქვს, როგორც ჩანს, სადღაც დაგვრჩაო. ყველაფერი საეჭო იყო და ჩვენც დავინვეთ იმის გამოძიება, რამდენად კანონიერი იყო რუსეთის სახელით მათი თამაში". ამის შემდეგ რაც მოხდა, რაგბის გულშემატკივარმა კარგად იცის.

ბოლოს საუბარი ისევ შეეხო საქართველოსთან მომავალ მატჩს, თუმცა, ახალი და მნიშვნელოვანი

არაფერი თქმულა. ყველაფერი ისევ დიპლომატიით და მეტოქის ქებით შემოიფარგლა.

ამის შემდეგ ქართველთა ჯერი დადგა. ბუნებრივია, ყველას აინტერესებდა, რა მოხდა პორტუგალიაში. პირველი კითხვაც განვიღო შეხვედრას ეხებოდა, თუმცა, სორელმა ახალი წლის მილოცვით და რუსების თავს გადამხდარი ამბებით დაიწყო საუბარი. მისი თქმით, რუსებმა დაარღვიეს ის პრინციპები, რითაც ფასობს სპორტი, ასე რომ, ისინი სასწავლს იმსახურებდნენო. "არსებობს დაუწერელი კანონი, რომელსაც ყველა პატივს სცემს. არსებობს დაწერილი კანონი, რომელსაც, რა თქმა

უნდა, ასევე ყველა სცემს პატივს. რუსებმა ყველა კანონი დაარღვიეს და სამართლიანადაც დაისჯნენ", - აღნიშნა სორელმა. რაც შეეხება პორტუგალიაში მომხდარს, სორელის თქმით, თავი იჩინა წმინდა ქართულმა სენმა - ზედმეტმა თავდაჯერებულობამ. "ბიჭები მატჩისთვის სათანადოდ ვერ განწყვენენ. ორ მაგილით მოგაცივანთ. ირლანდიასთან, პირველ ტაიმში, თავი დაზოგეს, რადგან გადაწყვეტი მატჩი ელოდათ. პორტუგალიასთან კი იმიტომ დაზოგეს თავი, რომ ეგონათ, ნახევართი ძალითაც მოუგებდნენ. ყველამ უნდა იცოდეს, რომ მეტოქის შეუფასებლობას ყოველთვის ცუდი შედეგი

მოაქვს", - განაცხადა სორელმა.

სანამ მწვრთნელი ესპანელებთან მომავალ მატჩზე და ნაკრებში არსებულ პრობლემებზე დაიწყებდა საუბარს, სიტყვა ითხოვა საქართველოს რაგბის კავშირის პრეზიდენტმა, ბიძინა გეგიძემ. როგორც გეგიძემ თქვა, მას საბოლოოდ გაუქრა ილუზია, რომ მსოფლიო თასზე გასვლის შემდეგ საქართველოში რაიმე შეიცვლებოდა რაგბის სასიკეთოდ. "ნუთუ ყველაფერს ის წყვეტს, რომ რაგბი ოლიმპიური სახეობა არ არის? ნუთუ არაფერს ნიშნავს გულშემატკივრის მხარდაჭერა, რუსეთთან მატჩის შემდეგ აცრემლებული, ქუჩაში გამოსული ხალხი? ჩვენ პასუხს

ვითხოვთ. თუ არ ვჭირდებით, გვითხრან", - განაცხადა გეგიძემ.

ამის შემდეგ საუბარი ესპანელებთან მომავალ მატჩს შეეხო. როგორც სორელმა აღნიშნა, ნაკრებს, შემადგენლობის მხრივ, პრობლემები აქვს. ირაკლი აბუსერიძეს, ბესიკ ხამაშურიძეს, ვანო ნადირაძეს, გია ჩხაიძესა და ლევან ცაბაძეს ტრავმები აქვთ. გია ლაბაძეს კი ქალიშვილი შეხტენია და ამიტომ მონაწილეობას ვერ მიიღებს დღევანდელ მატჩში. ამის გამო მწვრთნელმა ნაკრებში რამდენიმე ახალბედას უხმო.

"ერთა თასი გუნდში ექსპერიმენტების ჩატარების კარგ შესაძლებლობას გვაძლევს. ისე ნუ გაიგებთ, თითქოს ეს ტურნირი ჩვენთვის მნიშვნელოვანი არ არის და მისი მოგება არ გვინდა. პირიქით, ჩვენ მხოლოდ გამარჯვებისთვის ვიბრძოლებთ, მიუხედავად იმისა, რომ ტურნირი ჩვენთვის ცუდად დაიწყო", - აღნიშნა სორელმა. ყველაფრის მიუხედავად, მწვრთნელის თქმით, მოედანზე გავა საქართველოს ნაკრები და არ არსებობს გარემოება, რომელიც ამ გუნდს ნარუმატებულობაში გასამართლებლად გამოადგება, ან იქნება რალაც პრობლემები, რომლის გამოც ვითხოვთ, რომ გუნდს შეღავათები გაუწიოთ. ერთი სიტყვით, დღეს ქართველებს ელთი ფრიად მნიშვნელოვანი მატჩი, რომლის შედეგიც განსაზღვრავს, ექნებათ ბორჯღალოსნებს ერთა თასის მოპოვების შანსი თუ არა.

ქართველთა შემადგენლობა ასე გამოიყურება:

შველიძე, ა. გიორგაძე, ნიკოლაენკო, მათიაშვილი, დიდებულაძე, ბოლაშვილი, იაშვილი, ზედგენიძე, კვირიკაშვილი, ჯიმშელაძე, ურჯუკაშვილი, ი. გიორგაძე, ზიბზიბაძე, კაცაძე, ხეხელაშვილი.

სათარიგოები: რატიანიძე, მჭედლიშვილი, ზინზაგაშვილი, გორგოძე, გუნდიშვილი, ელიზბარაშვილი, ჭუმბურიძე.

მოხალაძე

კალათბურთი. წლევიანდელი სატრანსფერო სეზონის დახურვამდე „მილუოკი ბაქს-მ“ და „სიეტლ სუპერსონიქსმა“ დიდი გაცვლა განახორციელეს, რომელშიც ზუთმა კალათბურთელმა მიიღო მონაწილეობა. გარი პეიტონმა და რეი ალენმა კლუბები შეიცვალეს. ალენის გარდა, „სიეტლმა“ მცველები - კევინ ოლი და რონალდ მოური, აგრეთვე, დრაფტის პირველ ნრეზე არჩევისს უფლება მიიღო. რაც შეეხება „მილუოკის“, მან, პეიტონთან ერთად, დესტრეად დესმონდ მეისონიც გადაიბირა.

■ ■ ■

ოლიმპიზმი. გუშინ, გამთენიისას, საერთაშორისო ოლიმპიურმა კომიტეტმა მიიღო გადაწყვეტილება, 2008 წლის ოლიმპიადის პროგრამაში დატოვის ბერძნულ-რომაული ჭიდაობა, სპორტული სიარული, სინქრონულ ცურვაში ჯგუფური ვარჯიში, ცხენოსნობა, აფროსნობა, ბადმინტონი, ნიშბოსნობის სლალომი, ცურვა და სროლა. ახალი გადაწყვეტილებით, 2008 წელს, ათენის ოლიმპიადასთან შედარებით, სროლაში მედლების ორი კომპლექტით ნაკლები გათამაშდება. სოკმა წინადადებით მიმართა ჭიდაობის საერთაშორისო ფედერაციას, შეამციროს წონიით კატეგორიების რაოდენობა. ცურვის ფედერაციას კი სთხოვა, შეცვალოს საკვალიფიკაციო მეჯინერების სისტემა.

■ ■ ■

კრიგი. კლიფორდ ეტიენთან ჩხუბის წინ მაიკ ტაისონი სურდოს მეურნალობის დაჩქარებულ სისტემაზე გადასული. როგორც ტაისონის ბანაკში ამბობენ, მოკრივეს რეგულარულად უკეთებენ ნემსებს. ზუთმაბათს „რკინის მაიკმა“ საზოგადოებას ამცნო, თუ რატომ შეიკავა თავი ბრძოლის გადატანისგან. „ჩხუბი რამდენიმე მიზეზის გამო გადაწყვიტე, - თქვა ტაისონმა, რომელსაც თავიდან ბრძოლისთვის 5 მილიონი დოლარი უნდა მიეღო. - უბრალოდ, ისინი (კომპანია Showtime - ბრძოლის ორგანიზატორი) უფრო მეტ ფულს შემპირდნენ, იმ შემთხვევაში, თუ მალე გამოიჯანმრთელდები“.

ისტორიული ფოტო

ეს იყო 45 წლის წინათ...



ირაკლი ლაბაძე მეოთხედფინალშია

დიმიტრი ოპოლაძე

ამერიკის შეერთებული შტატების ქალაქ მეფისში მიმდინარეობს საერთაშორისო ტურნირი ჩოგბურთში, რომელშიც ირაკლი ლაბაძეც მონაწილეობს. მსოფლიოს საუკეთესო ჩოგბურთელთა კლასიფიკაციაში 118-ე ადგილზე მყოფმა ლაბაძემ მეოთხედფინალში თამაშის უფლება მოიპოვა. 2001 წლის მანხის ტურნირის შემდეგ ლაბაძე პირველად მოხვდა ასეთი დონის ტურნირის მეოთხედფინალში. ირაკლის მარცხენა ფეხი ანუხეობს და მისი მონაწილეობა მეფისის ტურნირში საერთოდაც სათუო იყო. ამის მიუხედავად, პირველ ნრეში იოლად გაიმარჯვა

ფრანგ რენე ლისნარდთან და მერვედფინალში თამაშის უფლება მოიპოვა. აქ მისი მეტოქე იყო მსოფლიოს 23-ე ჩოგანი, ზიმზაბელი ჯეიმს ბლეიკი. ის ტურნირზე მესამე ნომრად იყო განთესილი და ფავორიტად ითვლებოდა. ქართველმა ჩოგბურთელმა ბოლომდე იბრძოლა და პირველი სეტი, უადრესად დაძაბულ ბრძოლაში, 7:6 მოუგო მეტოქეს. მძიმე გამოდგა მეორე სეტიც, რომელიც ბლეიკის უპირატესობით დაიწყო. ლაბაძემ ისევ ბოლომდე იბრძოლა, 7:5 გაიმარჯვა და რვა საუკეთესოს შორის მოხვდა. ბლეიკს დამარცხებით ქართველმა ჩოგბურთელმა თავისი „კოლექცია“ შეავსო (მას აგასი და მაროკოელი ელ აინაუი ჰყავდა დამარცხებული). აგასის ჩი-

ნეთში მოუგო, აინაუი კი 2002 წლის უიმბლდონზე დაამარცხა. „დასავლეთი არაფერი მქონდა, - განაცხადა გამარჯვებულმა ლაბაძემ, - ბოლო ექვს ტურნირზე სწორედ პირველ ეტაპზე ვმარცხდებოდი. მეფიედ მარცხი კატასტროფა იქნებოდა. ამიტომ თამამად გავრისკე. მიხარია, რომ გამიმართლა“. საინტერესოა ბლეიკის მოსაზრებაც. „ლაბაძე ერთ-ერთი იმავანია, ვისთან თამაშსაც არ ვისურვებდი, - განაცხადა დამარცხებულმა, - შეუპოვრად იბრძოლა. ეტყობა, ჩემზე მეტად უნდოდა გამარჯვება. მართალია, ლაბაძემ კარგად ითამაშა, მაგრამ ცუდი თამაშით მეც ძალიან შეუწყე ხელი. ამ მარცხმა საშინლად დამწყვიტა გული“. მეოთხედფინალში ლაბაძის მე-

ტოქე ბრაიან ვაჰალი იქნება. მან გაწუთესავი, ნაკლებად ცნობილი ჩოგბურთელი ერიკ ტანო ორ სეტში დაამარცხა (6:2, 6:4). ბელორუსმა ვლადიმერ ვოლჩკოვმა სამსეტთან ბრძოლაში მოუგო ჯეფ მორისონს (6:2, 4:6, 6:4) და მეოთხედფინალში ტეიბორ დენტს შეხვდება. ამ უკანასკნელმა კი ითამაშა ყველაზე დაძაბულ მერვედფინალში, სადაც მისი მეტოქე გემბლი იყო. დენტმა ორ სეტში გაიმარჯვა, თუმცა, ორივეში ტაი-ბრეიკით (7:6, 7:6). ვინსენტ სპადეამ იოლად (6:4, 6:4) დაამარცხა შეედი ფავორიტი, მაგნუს ნორმანი და მეოთხედფინალში მერედ ფიშსა და მეორე ნომრად განთესილ შრიჩაჰხან შორის გამარჯვებულს შეხვდება.

საფინს გოლოვანოვი ბანვრთნის

რუსი ჩოგბურთელი, დენის გოლოვანოვი, ამერიიდან მარატ საფინს განვრთნის. ბოლო დროს, ფინანსური პრობლემების გამო, 23 წლის გოლოვანოვი ტურნირებში მონაწილეობის საშუალება არ ჰქონდა და მწვრთნელმაზეც ამიტომ დათანხმდა. საფინმა მას სამუშაო უზოძა და ხელფასსაც იმდენს გადაუხდის, რომ გოლოვანოვს ტურნირებში თამაშის საშუალება ექნება.

დენის გოლოვანოვი, რომელიც მსოფლიო რეიტინგში 245-ე ადგილზეა, საფინის გარდა, კიდევ ერთ სპორტმენს აფარებშებს, რომელიც მასზე მხოლოდ 10 თვით არის უმცროსი, რაც, თავისთავად, საოცარი ფაქტია.

„მე გოლოვანოვს ფინანსურად სპორტული კარიერის დასაწყისშიც დავეხმარე. მას ტურნები დამოუკიდებლად სიარული დღესაც უჭირს,

ამიტომ თანამშრომლობა შევთავაზე“, - განაცხადა საფინმა. საინტერესოა, რომ საფინმა ბოლო სამ სეზონში ზუთი მწვრთნელი შეიცვალა, მათ შორის, შეეცაარიელი მარკ როსე და რუსი ალექსანდრ ვოლკოვი. თუმცა, ახალი მწვრთნელი საფინი კმაყოფილია.

„ჩვენ, 11 წელიწადია, ერთმანეთს ვიცნობთ. გოლოვანოვმა მართლა იცის ჩემი ხასიათი, ჩემი ადამიანური

თვისებები, იცის, რა მჭირდება. იდეალურმა მწვრთნელმა მარტო ჩოგბურთის თეორია კი არა, თავისი აღსაზრდელის ჩოგბურთიც ზედმინვენით უნდა იცოდეს. საერთოდ, ჩოგბურთელის გასაცნობად მწვრთნელს სამი თვე მაინც სჭირდება. მოთამაშეთათვის მწვრთნელს უნდა ენდობოდეს. მე ვენდობი გოლოვანოვს. მან ჩემი აზრები კარგად იცის“, - განმარტა საფინმა.

ბორის ბეჰარის ვაჟს ფსიქოლოგი სჭირდება

ნინო პირველი

გამოჩენილ ადამიანთა შვილები, საკუთარი სურვილის გარეშე, ხშირად ექცევიან საზოგადოების ყურადღების ცენტრში. მშობლებმა, როგორც უნდა მოინდომონ, ცნობისმოყვარე ჟურნალისტებს მაისც ვერ გამოაპარებენ უმნიშვნელო სიახლესაც კი თავიანთი შვილების ირგვლივ. საკმარისია, რამე მოხდეს და, საზოგადოება უკვე ინფორმირებულია. ისე რომ, მშობლებს არც ეკითხებიან, სენსაციას დანატრებული ჟურნალისტები, მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის ბულგარულ ჟურნალ-გაზეთებში აქტიურად განიხილავენ ვარსკვლავთა მეშვიდრეების პრობლემებს და გამოსავალს ეძებენ.

ეს პატარა დიდხანს ვერ დატკბა ოჯახური ზედნიერებით. ბორის ბეჰერის უფროსი ვაჟი, ნოე გაბრიელი, მხოლოდ 5 წლის იყო, როცა მექასთან ბეჰერს რუსმა მოდელმა ანჟელა ერმაკოვაჲ საშინელი სკანდალი მოუწყო, - ჩემი გოგონას მამა შენა ხარო. ბეჰერი დიდხანს უარობდა ამ დაუგეგმავ მამობას და ვერ დაეჯერებინა, რომ ხუთწამაინი სექსი ერ-



ბორის ბეჰერი

მაკოვასთან ასე ძვირად დაუჯდებოდა. მაგრამ ექსპერტებამ პატარა ანა მის შვილად ცნო და ბორისსაც სხვა რა გზა ჰქონდა, - დათანხმდა, ერმაკოვასთვის აღიძვრტი გადაეხადა. ამ სკანდალმა ბეჰერს ოჯახი დაუწერია. ბარბარა ბეჰერმა შეურაცხყოფა ვერ აიტანა და გაყრა მოითხოვა. იმ დღიდან ბიბლიურსახელიან პატარა ბეჰერს მამა და გერმანია მოგონებად ექცა. ბარბარამ ბავშვები ფლორიდაში წაიყვანა და მიუნხენში დაბრუნება აღარც უფიქრია.

ახლა ნოე გაბრიელი ცხრა წლისა და უკვე ფსიქოლოგის დახმარება სჭირდება. რაკი ბარბარა ბორის ბეჰერზე ასე გაბრაზებულია, ბავშვებიც არ საუბრობენ მამის შესახებ, არადა, ნოე გაბრიელი ყველაზე კარგად მაშინ გრძნობს თავს, როცა მამა მის გვერდით არის. ასეთი დღეები კი ძალზე იშვიათია. ბოლო დროს ბავშვი ცოტა გამოცოცხლდა, რადგან 2002 წლის ზაფხულში ბარბარას მამა, როს ფელტუსი, მათთან გადავიდა საცხოვრებლად. ნოე გაბრიელი და მისი სამი წლის ძმა, ელიას ბალთახარი, პაპასთან საიმოვნებით თამაშობდნენ და ერიობოდნენ. „ნოე ისეთი ზედნიერი იყო, თავს მარტო სულად აღარ გრძნობდა“, - ამბობს

ბარბარას მეზობელი სოფია.

მაგრამ არც ეს ზედნიერება გაგრძელებულა დიდხანს. როს ფელტუსი კიბოთი იყო დაავადებული და 18 იანვარს გარდაიცვალა - ზუსტად ნოე გაბრიელის დაბადების დღეს, როცა ის ცხრა წლის გახდა. პატარა ბეჰერმა კიდევ ერთი მეგობარი დაკარგა, ამჯერად უკვე სამუდამოდ... ამ ტრაგედიამ ნოე გაბრიელის ბავშურ სულზე ნარუშლელო კვალი დატოვა. ბეჰერის ვაჟი დეპრესიაში ჩავარდა. მშობლების დამორეება, სულებრი სიმარტოვე, პაპის სიკვდილი - ამდენი ტკივილის ატანა ცხრა წლის ბავშვისთვის უკვე შეუძლებელი გახდა. ნოე გაბრიელი უარს ამბობს ჭამაზე, არ უნდა სკოლაში წასვლა, ყველას გაურბის და მარტოობას ეძებს...

ბარბარა და ბორისი სერიოზულად აიიან შეწუხებული ბავშვის მდგომარეობით და აპირებენ, მოძებნონ ფსიქოლოგი, რომელიც პატარას დაეხმარება, რათა თავი დააღწიოს ტკივილს და მარტოობას. ნოე გაბრიელის ბიბლიური სახელი გათავისუფლებას ნიშნავს. შეძლებს კი ფსიქოლოგი, ბეჰერის ვაჟი პრობლემებისგან გაათავისუფლოს?

"ქოლდფლეი" ბუშს გადასცვდა

ხუთშაბათს ღამით გამართულ ცერემონიალზე ბრიტანული მუსიკ-ის პრიზები - "ბრიტები" დარიგდა. საღამოს მთავარი გმირები 21 წლის პოპ-შემსრულებელი მის დაინამიტი, ჯგუფი "ქოლდფლეი" და რობი უილიამსი გახდნენ.

ტრადიციული და ტრაფარეტუ-ლი სამადლობელი სიტყვების ნაცვ-ლად, მათ თავისუფალი ტრიბუნა, ერაყში შესაძლო ომის გასაპროტეს-ტებლად გამოიყენეს. ანტი-საომარი განწყობა მის დაინამიტმა – საუკე-თესო შემსრულებელმა ქალმა სიმ-ლერითაც გამოხატა. მან საზოგადო-ებსა ჯორჯ მაიკლის ცნობილი ჰიტის Faith-ის გადაკეთებული ვერსია უმ-ღერა და ბრიტანეთის პრემიერის, ტონი ბლერის გასაგონად თქვა: "არ მინდა ხელედი სისხლით დავისვარო". მეტიც, მის დაინამიტმა თითქმის მთლიანად შეცვალა ჯორჯ მაიკლის ტექსტი და ის სხვა, გაცილებით უფ-რო მწვავე ფრაზებით შეავსო: "არ მინდა ვხედავდე, როგორ იხოცებიან ბავშვები. ამიტომ ხმა უნდა ავიმაღ-ლო. გესმით ჩემი? სიცოცხლის წარ-თმევის უფლება მხოლოდ ღმერთს აქვს. არ მინდა, სისხლით დავისვარო ხელები".

ბუნებრივია, ეს ცვლილებები ახ-ალგაზრდა შემსრულებელმა ჯორჯ მაიკლთან შეთანხმების შემდეგ გა-ნახორციელა. მართალია, Faith-ის ავტორი ბრიტანული ჯილდოების გადაცემის ცერემონიალს არ დასწ-რებია, მაგრამ მის დაინამიტის ანტი-საომარ განწყობას ისიც იზიარებდა.

მათ არც "ქოლდფლეი" – საუკე-თესო ჯგუფი ჩამორჩა. სცენაზე ასუ-ლი კრის მარტინი ჯერ ჯორჯ ბუშს გადასცნდა, შემდეგ კი მადლობა ირ-ონიანარევი ტექსტით ასე მოიხადა: "ეს ჯილდოები, ძირითადად, დიდი უაზრობაა. მით უფრო, რომ თუ ჯორჯ ბუში თავის მიზნებს განახო-რცილებს, ჩვენ ყველანი დავიხოცე-ბით. თუმცა, რას ვიზამ, პრიზებისთ-



ბავუი "ქოლდფლეი".

ვის მაინც მადლობას გიხდით".

ალბათ, თავადაც გახსოვთ, რომ "ქოლდფლეის" წევრები ენაბახეი-ლობით ყოველთვის გამოირჩევიან. მათი ირონიული კომენტარების მთა-ვარი ობიექტი ხშირად ენ. "ბიჭუნა-თა ჯგუფებია". იგივე კრის მარტინი ერთ-ერთ ასეთ ჯგუფზე Blue შემდე-გი აზრისაა: "ქოლდფლეი" მსოფლი-ოში საუკეთესო ჯგუფია, თუ, რა თქმა უნდა, Blue-ს არ ჩავთვლით". ამ ირონიაში კრის მარტინი "ოაზისს" ტყუპ ძმებს ნამდვილად ჰგავს. თუმ-ცა, მანჩესტერელი გალაპკერები ბრი-ტანულ დაჯილდოებაზე ხელცარიე-ლნი დარჩნენ. საუკეთესო ჯგუფის სტატუსი მათ სწორედ "ქოლდფლე-იმ" წაართვა.

ბრიტანული ზეიმის მთავარი გმირი ხუთშაბათს საღამოს ემინემ-იც გახლდათ. მან ორი მთავარი საე-რთაშორისო ჯილდო – მოიპოვა. მი-

სი Eminem Show საუკეთესო საერ-თაშორისო ალბომი გახდა, თავად თეთრკანიანი რეპერი კი – საუკეთე-სო საერთაშორისო შემსრულებელი. ამ ნომინაციებში მან საკმაოდ "მძი-მენონიანი" მეტოქეები დაამარცხა: ბრუს სპრინგსტინი, მობი, ბექი და ნელი; Eminem Show-მ კი წლის წარ-მატებულ ალბომებს: ფინქის Missundaztood-ს და Red Hot Chili Peppers-ის By The Way-ის აჯობა. თუმცა, რეპერი ცერემონიალს არ დასწრებია. მან მადლობა ვიდეო-ჩა-ნაწერის საშუალებით მოიხადა და ძალიან თავმდაბლურად განაცხადა: "არც კი ვიმსახურებ ამ პრიზებს". ამ უბრალო გამოსვლამ ემინემის გამო-მწვევ ტექსტებს ნაწვევი მაყურებე-ლი განცვიფრებული დატოვა.

რობი ვილიამსი, რომელიც, რო-გორც წესი, ბრიტანული ზეიმის მთავარი გმირი იყო ხოლმე, წელს

ერთადერთ, მაგრამ მნიშვნელოვან პრიზს დასჯერდა – ის საუკეთესო ბრიტანელი სოლო-შემსრულებელი გახდა.

ასე რომ, მუსიკალური სამყაროს ერთ-ერთმა მთავარმა ცერემონიალ-მა მშვიდობიანად, ექსცესების გარე-შე, ჩაიარა. მის დაინამიტსა და კრის

მარტინის საპროტესტო განწყობა კაილი მინოუგისა და ჯასტინ ტიმბე-რლეიკის შოუმ გადაახალისა. მათ მაყურებელს საკმაოდ პიკანტური ცეკვა შეუსრულეს. მზიარულობდა ტომ ჯონსიც, რომელსაც მუსიკაში შეტანილი წვლილისთვის სპეცია-ლური ჯილდო გადასცეს.

ჭილდოები:
საუკეთესო მამაკაცი შემსრულებელი: რობი ვილიამსი
საუკეთესო ქალი შემსრულებელი: მის დაინამიტი
საუკეთესო ალბომი: "ქოლდფლეის" A Rush of Blood to the Head
საუკეთესო ჯგუფი: "ქოლდფლეი"
საუკეთესო ბრიტანული სინგლი: Liberty X-ის, Just A Little
საუკეთესო ურბანული შემსრულებელი: მის დაინამიტი
საუკეთესო პოპ-შემსრულებელი: Blue
საუკეთესო საერთაშორისო მამაკაცი შემსრულებელი: ემინემი
საუკეთესო საერთაშორისო ქალი შემსრულებელი: ფინკი
საუკეთესო საერთაშორისო ალბომი: ემინემი, The Eminem Show
საუკეთესო საერთაშორისო ჯგუფი: Red Hot Chili Peppers
მუსიკაში შეტანილი წვლილისთვის: ტომ ჯონსი.

ახლა რისი დროა?

ანტი-სტრესული და ანტი-გრიპული სეზონი

თბარ ბაბუაძე

ჩემი მეგობარი, რომელიც ნიუ იორკში ცხოვრობს, ჩემსავით, გერასდროს იტანდა ამერიკელების ერთ სულელურ წესს: ისინი სამსახურში სპორტული ფეხსაცმლით მიდიან, გამოსასვლელი ფეხსაცმელი კი ჩანთით დააქვთ და მხოლოდ ოფისში შესვლის შემდეგ იცვამენ. თუმცა, მას შემდეგ რაც ბუში ერაყში შესაძლო ომსა და მოსალოდნელ ტერაქტზე აღაპარაკდა, სიტუაცია შეიცვალა. ჩემმა მეგობარმა ინება და სამსახურში სპორტული ფეხსაცმლით სიარული დაიწყო, დანარჩენმა ნიუ იორკელებმა კი საერთოდ ხელი აიღეს საოფისე ეტეკების დაცვაზე და სამსახურებშიც სპორტულად გამოწყობილნი დადიან. მოტივი ასეთია: "განგაშის ზონაში" მოხვედრილ მანქანტენზე გაქცევა იოლად რომ შეძლონ. მეტიც, ნიუ იორკელებს ქართული ხალხური გამოცდილების გაზიარებაც უწევთ და თუ აქამდე სურსათსა და წყალს უიკ-ენდიდან უიკ-ენდამდე არ ყიდულობდნენ, ახლა თვეების მარაგს აკეთებენ – ომისთვის ემზადებიან...

ნიუ იორკში გამეფებული ამ საე-რთო შოშის ფონზე, ნამდვილად, უც-ნაურად გამოიყურება რამდენიმე ეე-როპული და სამხრეთ ამერიკული ქა-ლაქი. თუ თოვლიან მანქანტენზე სპორტული ფეხსაცმელებითა და ფეკილის ტომრებით დარბიან, ვენე-ციაში, ვიარეჯოში, ნიცასა და რომში მზიარულ კოსტუმებს კერავენ, ფერ-ად დეკორაციებს ამზადებენ, სამშის ახალ-ახალ ილეთებს ამუშავებენ და საერთოდ, ტრადიციული კარნავა-ლებისთვის ბედნიერად ემზადებიან.



კარნავალი ნიცაში.

თუმცა, მაინც ნუ გაიკვირვებთ – რა დროს კარნავალიაო. ამ მზიარული ტრადიციების დაცვით ადამიანები, უბრალოდ, დროებით ივიწყებენ მსოფლიოში გამეფებულ სტრესს და წინასწარვე, "ადაპტაციის" მიზნით, "არ ითხრიან სამარეს"; პირიქით, ბუ-შის მიზნებისა და პუსეინის ურჩობის ფონზე, ისინი დიდ მზიარულებას ეძ-ლევიან და ამზიარულებენ ზამთრის მოსაწყენ საღამოებსაც.

კარნავალების სეზონი ევროპაში ვენეციამ და ნიცამ გუშინ გახსნეს, 23 თებერვალს მათ ტოსკანას პატარა და ღამაზი ქალაქი – ვიარეჯოც შეუ-ერთდება. თანდათან კარნავალების ალი მთელ ფრანგულ რივიერას მოე-დება. მალევე კი დაიწყება სამხრეთ ამერიკის ულამაზესი სანახაობა – რიო სამშის დიდ მოედნად იქცევა და რიოელებიც, ტურისტებთან ერთად,

მთელ მსოფლიოს აჩვენებენ, სინამდ-ვილები როგორ უნდა მოლხენა.

ვენეციას ტურისტები წლის არც ერთ დროს არ აკლია. თუმცა, ისინი მაინც ორ ფენად – პრივილეგირებ-ულ-ილბლიანებად და რიგითებად იყოფიან. პირველ ჯგუფში გაერთია-ნებულ ტურისტებს ვენეციის სახელ-განთქმული კარნავალი ნანახი აქვთ, სხვებს კი – არა. აი, ასეთ დიდ მნიშე-ნელობას ანიჭებენ ვენეციელები ნი-ლებით, კოსტუმებით, თეატრალუ-რი დადგმებითა და მუსიკით სავსე სანახაობას, რომელიც ქალაქში მე-13 საუკუნიდან იმართება. ორკირი-ანი დღესასწაული მოიცავს მთელ ვენეციას, თავისი გონილობით, და-რბაზებით, ვინრო ჭურებით, არხები-თა და რესტორნებით. მუსიკოსების, აკრობატების, მსახიობთა დასების მიერ დადგმული სანახაობები, არის-

ტოკრატიული გალა-საღამოები – ამ ღონისძიებებს მუდამ თან ახლავს განუყრელი ატრიბუტი: "ტაბარო" (რაც მოსასხამ ნიშნავს) და ტრადი-ციული ვენეციური ნიღაბი (ეს ნიღ-ბები, როგორც ნივთმტკიცება, ტუ-რისტებსაც ხშირად მიაქვთ შინ).

ერთი სიტყვით, ვენეციელები თავს არასდროს ირცხვენენ, მაგრამ წელს ისინი ტურისტებს მაინც დიდ სიურპრიზს უმზადებენ: 80-იანი წლების შემდეგ პირველად, ვენეციის კარნავალს ჰყავს თავისი მხატვრუ-ლი რეჟისორი, რომელიც სტუმრების გართობაზე პირადად ზრუნავს. მეტ-იც, ფელიჩე ლაუდადიო გახლავთ რეჟისორი, რომელიც ვენეციის კი-ნო-ფესტივალს ხელმძღვანელობდა, ახლა კი კინო-კომპანიის, "ჩინეჩიტა პოლდინგის" პრეზიდენტია.

სწორედ მისი ინიციატივით, ვე-ნეციის წლევეანდელი ფესტვალის თქმა ფედერიკო ფელინია. წელს ხომ რეჟისორის გარდაცვალების ათი წლისთავი აღინიშნება. ამ თარ-ილს ვენეციელებიც სცემენ პატივს და საკარნავალო ნიღბებს სწორედ ფელინის ფილმების გავლენით არ-ჩევენ. კარნავალის ოფიციალური სახელია "ფელინიაან. ნიღაბი, როგ-ორც თვითგამოკლენის საშუალება" და ვენეციელებიც დიდი სიამოვნებ-ით ასრულებენ კარნავალის ამ "ბრძანებას" – ირგებენ ნიღბებს, რათა შემდეგ მოიხსნან და თავი მხოლოდ სასურველი ადამიანის წი-ნაშე გამოავლინონ.

დღესვე, კოსტუმების შერჩევით არიან დაკავებულნი ნიცაშიც. იქაც მრავალსაუკუნოვანი ისტორიის მქონე კარნავალი იწყება. უკვე წლე-ბია, ის კარმდენიმე ულამაზესი შოუს-გან შედგება: ცალკე ეწყობა ჩვეუ-ლებრივი მასკარდი-აღლუმები, ცა-რლკე – ყვავილების შოუები და ცალკე – სინათლის დღესასწაულები. ბუნე-ბრივია, ირჩევენ დღესასწაულის დე-

ლოფალსაც.

დაბოლოს, კარნავალი, რომელიც თბილისში შემოჭრილი გრიბის გამო, არც ჩვენ გვაწყენდა: დღესვე, საფ-რანგეთის ე.წ. "ლიმის" დედაქალაქ-ში, მენტონში, ღონის მოსავლის აღ-ებას ტრადიციული კარნავალის და-წყებით აღნიშნავენ. წელს, ეს მყუდ-როი ფრანული ქალაქი მარცვდამეა-თეჯერ იღებება ყვითლად. ქალაქის ცენტრში, მზიარული მელიოდიების ფონზე, ციტრუსისგან დამზადებულ ათასობით გიგანტურ ფიგურას აგე-ბენ და მათ გარემო დისკოთეკები გვიან ღამემდე არ წყდება. ქალაქში იმდენი ღიმონი გროვდება, რომ ამ სიუხვეს ვერც გრიბით შემინებული და ღიმონზე მონადირე თბილისელები დააკლებენ რამეს. მენტონელებ-იც თავიანთ ნილ ვიტამინ C-ს დღივ-ად ყლაპავენ და თავს იმის უფლება-საც აძლევენ, რომ ღიმნისგან დამ-ზადებული გიგანტური თოჯინებით შეიქციონ თავი.

კარნავალი 9 მარტამდე გრძელ-დება. ამ რიცხვის ჩათვლით, მენტო-ნში გასართობი მოიძებნება მათთვი-საც, ვისაც ღიმონი ხეზე უფრო მოს-წონს. ქალაქის ე.წ. "მწვანე სასახლე-ში" ხომ ციტრუსის მთელს ევროპაში უდიდესი კოლექციაა თავმოყრილი. სტუმრებს თითოეული მათგანის გა-სინჯვის უფლებას აძლევენ.

როგორც ხედავთ, ევროპა მზია-რულობს. მალე მსოფლიოს ყურა-დღეების ცენტრში აღმოჩნდება რი-ოც, სადაც ტურისტების გართობაზე ცეცხლოვანი სამბითა და ულამაზე-სი კოსტუმირებული მასკარადებით იზრუნებენ. მართალია, ეს ყველაფე-რი მრავალსაუკუნოვანი ტრადიციის ნაწილია, მაგრამ, როგორც თავადაც დარწმუნდით, წელს კარნავალების სეზონს ახალ ფუნქციებსაც უთავსე-ბენ – ის ვისთვის ანტი-გრიპულ, ვის-თვის კი – ანტი-სტრესულ "მიქსტუ-რას" წარმოადგენს.

- კალენდოსკოპი -

ზრწყინვალე წყვილი

რეჟისორი ლას ჰალსტრომი პრი-ლში ახალი ფილმის გადაღებას იწყ-ებს. სურათი, რომელსაც კანდაში გა-დაიღებენ, თითქოს არაფრითაა ღირს-შესანიშნავი: მარტოხელა დედას ფუ-ლი შემოაკლდება და საძულველ მამი-ნაცვლითან გადადის საცხოვრებლად. რეჟისორს კი, მაინც, დიდი წარმატებ-ის იმედი აქვს, რადგან ახალგაზრდა ქალს ჯენიფერ ლოპესი ითამაშებს, მისი პარტნიორი კი რობერტ რედფო-რდი იქნება.

როგორც ჩანს, ეს მსახიობებისთ-ვისაც საინტერესო შემოთავაზება იყო, რადგან სწორედ ახლა ორივეს ბე-ვრი რამა აქვს მოსაგვარებელი: რობ-ერტ რედფორდი პოლიტიკური სატი-რის, "კანდიდატის" მეორე ნაწილზე აპირებს მუშაობას – 1972 წელს ამ ფი-ლმმა საუკეთესო სცენარისტვის "ოს-კარი" მიიღო.

რაც შეეხება ჯენიფერ ლოპესს, მას უფრო პირადი ხასიათის პრობლემები აქვს გადასაწყვეტი: ის გამწარებით იცავს თავს გავრცელებული ჭირისგ-ან, ვითომ პოლიეუდის ვარსკვლავს, ბენ ფელექს, მხოლოდ სარეკლამო მი-ზნებით მიჰყვებოდეს ცოლად. "ამ დროს უგონოდ მეყვარებულ ვარ, მა-რთლა", მოახსენა მან ჰამბურგის ჟურ-ნალ Gala-ს კორესპონდენტს, "როცა მეყვარებულ ვარ, მინდა ეს გრძნობა მთელს მსოფლიოს გავუზიარო".

რუსეთის იმპერატორთა ტახტი

სახელმწიფო ერმიტაჟში რესტავ-რატებმა იმპერატორის ტახტზე მუშაობა დაასრულეს. ის 1731 წელს ინგლისელ ოსტატ კლაუზენს ანა იოანოვნასთვის გაუკეთებია.

ერმიტაჟის დირექტორის, მიხაილ პიოტროვის თქმით, სარესტავრა-ციო სამუშაოების დასრულების შემდე-გ ტახტს "არამართო საოუველორო, არამედ სარესტავრაციო ხელოვნების ნიმუშიც შეიძლება ვუწოდოთ".

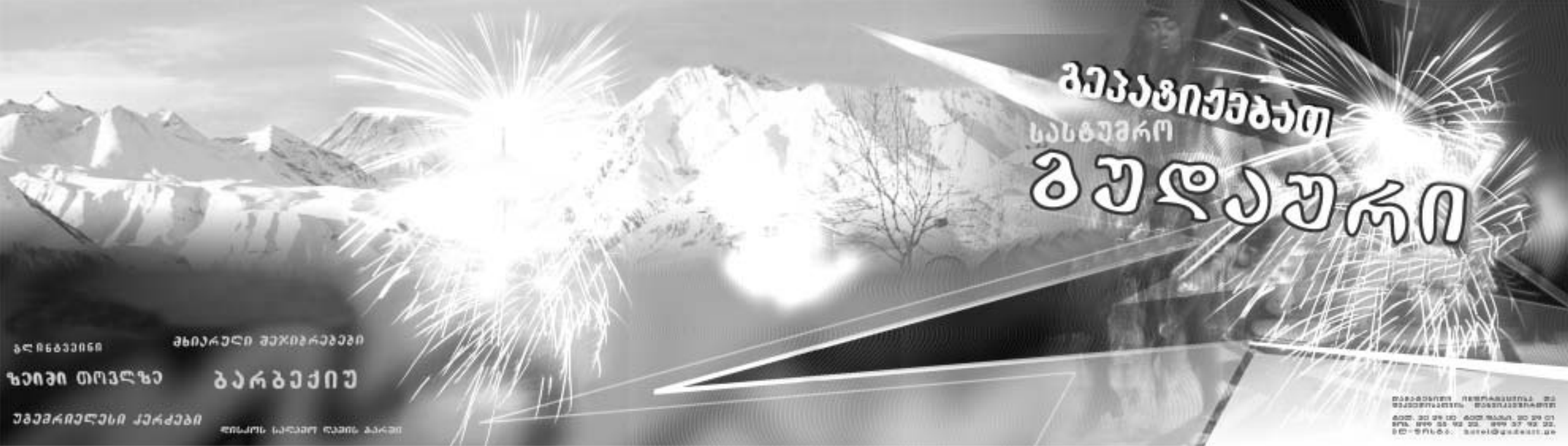
2002 წლიდან რუსეთის იმპერიის სიმბოლოს აღდგენაზე უამრავი ადა-მიანი მუშაობდა: ჯერ ხის დეტალები განმინდეს, შემდეგ მოოქროვილი ვერ-ცხლის ნაწილები დაამზადეს და ახალი ოქრო ძეგლის მსგავსად დაფერეს. გან-საკუთრებული ჯავა მათ ადგათ, ვის-აც ქსოვილთან უწევდათ მუშაობა. ხა-ვერდს ოქროს ნაქარვობა მოაცილეს და ცალკე დაამუშავეს. ტახტზე გადაკ-რული ხავერდის თავდაპირველი ფერ-ის დადგენა ლიონის დეტალების ქვეშ შემონახული ფრაგმენტების მეშ-ვეობით მოხერხდა.

რესტავრაციის დროს მეცნიერებ-მა რამდენიმე აღმოჩენა გააკეთეს. კე-რძოდ, გაირკვა, რომ XIX საუკუნის გა-ნმავლობაში ტახტი რამდენჯერმე შე-უკეთებიათ, რომ თავდაპირვლად გე-რცხლის ტახტი ოქროს ფენით რუს ოსტატებს დაუფარავთ, და რომ საზუ-რგებზე ორთავიანი არწივი XIX საუკუნ-ის 40-იან წლებში იქნა ამოქარგული.

ტახტის რესტავრაცია 20 ათასი ამ-ერიკული დოლარი დაჯდა. ეს თანხა რუსმა საონსორებმა და "ერმიტაჟის მეგობრების მსოფლიო კლუბის" წევ-რებმა გაიღეს.

დღეს
შაბათს, 22 თებერვალს
1987 წელი: გარდაიცვალა პოპ-არტის უმნიშვნელოვანესი წარმომადგენელი ინდი უორჰოლი.
1797 წელი: მოხდა ბრიტანეთის ტერიტორიის უკანასკნელი დამპყრობა, როდესაც ფრანგებმა აიღეს ფინგერფი, უელში.
1879 წელი: ნიუ იორკში, ატაკაში, ფრენკ უორლდ უელდრობმა პირველი ამ და ზუთიცრტაში მღაზია გახსნა.
1980 წელი: ისრაელმა ფუნტი, როგორც ეროვნული ელფაბა, შეცვალა შედელა.
1991 წელი: გაეროს მიერ 150-დღე საფრთხის სახმელეთო ომის დაწყებამდე სადამ ჰუთარმა ქვეყნში, 150-დღე საფრთხის რესტრუქციონ დაწესა შრამა.
2002 წელი: ანგოლაში აჯანყებულთა გაეროთანება "ფიტას" ლაფერი ორნას საფრში, 21 მკვლელობა კრიად, მოკლეს.

© GRAPHIC NEWS



საპარტიველოს ძველი ქალაქები
OLD GEORGIAN CITIES AND TOWNS

თბილისი

TBILISI

აუცილებელი საჭიროებაა, რომ ძველი ტფილისის ნაშთებს ახლავე სათანადო ყურადღება მიექცეს. საჭიროა ეს ნაშთები ახლავე შესწავლილი იქნეს, მით უმეტეს, რომ ზოგი შენობა სიძველისაგან ძლივ-სლა სულს ღაფავს, და შორს არ არის ის დრო, როდესაც რომელიმე ვერაგული ხელი მას დაანგრევს, რომ მის ნანგრევებზე ააგოს ახლანდელი სარგებლიანი შენობა. თუკი ჩვენ ძველი ტფილისის სიძველეების შენარჩუნებას ახლავე ხელი არ მოვკიდეთ, მერმე უკვე გვიან იქნება.

დავით კაკაბაძე.
1921

ევროპის არქიტექტურული მემკვიდრეობის დაცვის კონვენციის განმარტებითი ბარათი

დასასრული
დასაწყისი №. №23 (235)
მუხლი 12
 მუხლი ეხება დაცულ საკუთრებაში გაუმჯობესებულ მისაღვომებს და მისაღვლებს და მის დაცვას. მისი მიზანია მოღწეულ იქნას ნონანსორობა მნახველებისთვის გახსნასა და ნავებობების არქიტექტურული და ისტორიული ღირებების შენარჩუნებას შორის, რომლებმაც განაპირობეს მისი დაცვა.

მუხლი 13
 ინტეგრირებული კონსერვაციის პრინციპები გულისხმობს სხვადასხვა ადმინისტრაციულ ერთეულებს შორის ეფექტურ თანამშრომლობას, რათა გატარებულ იქნას სასურველი პოლიტიკა. მუხლი მოითხოვს, რომ ასეთი თანამშრომლობა ხორციელდებოდეს ხშირად სხვადასხვა დონის ცენტრალური თუ ადგილობრივი ხელისუფლების განყოფილებებს შორის.

მუხლი 14
 მუხლი ხაზს უსვამს იმის აუცილებლობას, რომ გადამწყვეტილებების მიღების პროცესში მონაწილეობა მიიღოს საზოგადო ხელისუფლებამ, კერძო ორგანიზაციებმა და საზოგადოების ფართო ფენებმა, განსაკუთრებით არქიტექტურული მემკვიდრეობის დაცვის საჭიროების კონტექსტში.

პარაგრაფი 1 ეხება სტრუქტურების ჩამოყალიბებას, რომლებიც გათვალისწინებულია მონაწილეობის მიზნით. პარაგრაფი 2 ეხება საექსპლუატაციო ასოციაციების განვითარებას და საპროგრესს. ხელისუფლების ღონისძიებებს აუცილებლად დასჭირდება დახმარება კერძო პირების თუ დანესებულებებისაგან. საპროგრესობის ახალი ფორმები მოიცავს ზოგიერთი სამრეწველო თუ კომერციული საწარმოების მიერ თავიანთი ისტორიული მემკვიდრეობის კონსერვაციის პასუხისმგებლობის გადამცემას და სამაგიეროდ კონსერვაციის მიერ ღირი ოპერაციებისათვის სახსრების გამოყოფას.

მუხლი 15
 გათვითცნობიერებულობა და გაგება ნინაპროგრესობა მონაწილეობისათვის. იმისათვის, რომ მოსახლეობამ შეძლოს მემკვიდრეობის დაცვა, მან ადრეული წლებიდან უნდა განივითაროს არქიტექტურის, ისტორიისა და გარემოს კონცეფციები, გაგება.

პარაგრაფი 1 მიუთითებს მიზანს, განვითარდეს ხალხის გაგება, განსაკუთრებით კი შეგნება იმ ღრმა კულტურული ფასეულობის, რომელიც აერთიანებს სახელმწიფოს და, რა თქმა უნდა, რეგიონებს, ევროპაში. ამგვარად, შეიძლება მიღწეულ იქნას წარუშლისა და ანმყის უფრო სრული გაგება.



პარაგრაფი 2 ეხება არა მხოლოდ აღმოჩენებს, რომლებიც სკოლის პროგრამებში უნდა იყოს, არამედ აგრეთვე იმ პოლიტიკას, რომელმაც უნდა გააღრმავოს მემკვიდრეობის გაგება. იმისათვის, რომ კონსერვაცია იყოს არა მხოლოდ სტრუქტურის შენარჩუნება, რომლის ფუნქციაც დაკარგულია, მნიშვნელოვანია, რომ განმარტებულ იქნას კავშირი არქიტექტურას, ხელოვნებას, ხალხურ ტრადიციებსა და ცხოვრების წესებს შორის. ევროპული მნიშვნელობის თვალსაზრისით სანტერესოა რეგიონული კულტურული ერთეულების განხილვა, რომლებიც საზღვრების მოუხედავად ვითარდებოდა და არის საერთო კულტურების გამოხატულება, რომელიც ფართო ზონებში გავრცელდა.

მუხლი 16
 ეს მუხლი ეხება კონსერვაციის სამუშაოებთან დაკავშირებული საქმიანობების დარგში პროფესიული მომზადების სისტემების განვითარებას.

მუხლი 17
 ეს მუხლი პირველია იმ განყოფილების, რომელიც ეძღვნება კონსერვაციის პოლიტიკის ევროპულ კოორდინაციას. იგი იძლევა სასი იმ სექტორებისა, რომლებშიც ინფორმაციის რეგულარული გაცვლა ხელს შეუწყობს ცოდნის გაღრმავებას. ასეთმა გაცვლამ შედეგად უნდა გამოიღოს მხარეების ერთიანი მემკვიდრეობის პოლიტიკების ჩამოყალიბება. პარაგრაფი 1 იხილავს დაცული საკუთრების კვლევის, იურიდიული დაცვისა და მატერიალური კონსერვაციის მეთოდებს. ეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ევროპულ მასშტაბით ინფორმაციის გაცვლისათვის და თვით მემკვიდრეობის კონცეფციისა და მისი იურიდიული დაცვის კრიტერიუმების ერთობლივი კვლევის განსახორციელებლად.

პარაგრაფი 2 ეხება შენობებისა და ზონების მემკვიდრეობის ეკონომიკურ, სოციალურ და კულტურულ ცხოვრებაში ჩართვის გზებსა და საშუალებებს. პარაგრაფი 3 ეხება ახალი ტექნოლოგიების გამოყენებას იდენტიფიკაციის, მოვლის, რესტავრაციისა და წარმოჩენის დარგში.

პარაგრაფი 4 ეხება თანამედროვე არქიტექტურას, რომელიც მომავლის მემკვიდრეობა იქნება. თანამედროვე არქიტექტურის არსებული შენობების ჯგუფებში და ზონებში, აგრეთვე დაცული ძეგლების ახლოს ჩასმა მოითხოვს მხარეების შორის ინფორმაციის ფართო გაცვლას.

მუხლი 18
 ევროპის საბჭოს ვედიტ უკვე მუშაობს ტექნიკური დახმარების სისტემაზე: იგი ახორციელებს ექსპერტთა დელეგაციების მიერ სხვადასხვა ქალაქებში, რომლებიც შესაბამისმა მთავრობებმა გააკეთეს განაცხადი. სხვათა შორის, ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტმა 1979 წლის 28 მაისს მიიღო „ქაგლებისა და ნაკეთობის ინტეგრირებულ დაცვასთან დაკავშირებული ტექნიკური დახმარების წესები“.

მუხლი 19
 ეს მუხლი ეხება სპეციალისტების გაცვლის სასურველ გაფართოებას მემკვიდრეობის კონსერვაციასთან დაკავშირებული სხვადასხვა დარგში. იგი უშუალოდ ეხება კადრების მომზადების სხვადასხვა სექტორის მესვეურებს.

ადგილებზე მომზადების შესაძლებლობები ადვილდეს ასეთ გაცვლებს. სასურველი იქნება, სადაც ეს საჭიროა, მოხდეს ეროვნული და რეგიონული უწყებრივი მომზადების წესდებების მისადაგება. გარდა მოსამზადებელი კურსებისა, წესდებებმა უნდა გაითვალისწინოს, თუ ეს უკვე არ მოხდა, უცხოელი სპეციალისტების მიღება, რომლებსაც სურთ მომზადება გაიარონ სხვა ქვეყანაში.

მუხლი 20
 იმისათვის, რომ კონვენცია შესრულდეს რაც შეიძლება ეფექტურად, ჩათვალა მოზანდერძონილად მეთვალყურეობის კომიტეტის შექმნა.

კომიტეტის ფუნქციები
 - კომიტეტს მოეთხოვება ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტს გარკვეული რეგულარულიდით წარუდგინოს ანგარიშ შემდეგზე:
 - კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებში მემკვიდრეობის პოლიტიკის მდგომარეობა;
 - მხარეების განაცხადები;
 - მისი საქმიანობა;
 - კომიტეტს შემდგომში მოეთხოვება მინისტრთა კომიტეტისგან, შეიტანოს წინადადებები, რომლებიც გააადვილებს

ბენ კონვენციის განხორციელებას. ეს ზომები შეიძლება იყოს რეკომენდაციები, წინადადებები, რომლებიც მიეცემა წევრ სახელმწიფოებს, წინადადებები ევროპის საბჭოს სამთავრობათშორისო სამუშაო პროგრამის თაობაზე და ნებისმიერი სხვა წინადადება, რომელიც ეხება ორმხრივ საერთაშორისო თანამშრომლობას, სახელმწიფოების, ადგილობრივი ხელისუფლების და ევროპის საზოგადოების ინფორმირებას და სტიმულირებას;
 - კომიტეტს მოეთხოვება აგრეთვე, მისცეს მინისტრთა კომიტეტს რეკომენდაციები ევროპის საბჭოს არანეერი სახელმწიფოების კონვენციაში გასაწვერიანებლად მოპატიჟების შესახებ.

კომიტეტის სტატუსი
 ევროპის საბჭოს სტატუსის მუხლი 17 აცხადებს, რომ მინისტრთა კომიტეტმა უნდა შექმნას საკონსულტაციო და ტექნიკური კომიტეტები ან კომისიები, იმ სპეციფიკური მიზნებისათვის, რომლებსაც თვითონ ჩათვლის საჭიროდ.
 ნებისმიერი კომიტეტის სტატუსს აყალიბებს მინისტრთა კომიტეტი. კომიტეტი შეიძლება იყოს ექსპერტთა ad hoc, რომელიც პირდაპირ ექვემდებარება მინისტრთა კომიტეტს ან „არქიტექტურული მემკვიდრეობის“ სექტორის მუდმივი კომიტეტი, ან რამე სხვა პირობების შესრულებელი კომიტეტი.

თავის სდომანზე რჩეულ ექსპერტთა კომიტეტმა მიიღო გადამწყვეტილება, რომ კონვენციის განხორციელების მეთვალყურე კომიტეტის სტატუსი გადამედება, როდესაც კონვენცია შევა ძალაში.

მუხლი 21
 ამ მუხლის ტექსტი ეყარება საერთაშორისო კონვენციებისათვის ტიპურ დებულებებს და ემსაზურება იმ სირთულების დაძლევის, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას ისეთ კონვენციებთან მიმართებაში, რომლებიც მსგავს სექტორებს ეხება.

წინამდებარე კონვენცია განსხვავდება როგორც ფორმით, ისე შინაარსით მსოფლიო კულტურული და ზუნერირი მემკვიდრეობის დაცვის კონვენციისგან, რომელიც მიიღო ოფესიოს გენერალმა კონვენციამ 1972 წლის 16 ნოემბერს. ორთავე კონვენციის მიზნები განსხვავდება იმდენად, რამდენადც განსხვავდებიან თვით ორგანიზაციები, ვისი ევდიითაც მომზადდა ისინი. ერთი არის რეგიონული, ხოლო მეორე მსოფლიო ორგანიზაცია. ევროპის საბჭოს კონვენცია აყვებს ამ უკანასკნელისა და თუმცა მთლიანობაში ექვემდებარება მის გენერალურ ხაზს, მაინც შეიცავს დებულებებს, რომლებიც ემყნობილა ევროპის მოთხოვნებისათვის და სადაცაა მათ. ევროპის საბჭოს კონვენციის მატერიალური არე არ ვრცელდება ზუნერირ ნაქმალზე, როგორც ეს არის ოფესიოს კონვენციაში. გარდა ამისა, მასში

არ არის გათვალისწინებული განსაკუთრებული საერთაშორისო მნიშვნელობის საკუთრებათა სიის შედგენა; სანაცვლოდ იგი აყალიბებს მინიმალურ ზოგად პრინციპებს საკუთრების დასაცავად და კონსერვაციის ევროპული პოლიტიკისათვის. ევროპის საბჭოს კონვენცია ეხება ტექნიკურ დახმარებას და ცოდნის გაცვლას, მაგრამ არ ქმნის ურთიერთდახმარების ფონდს. ამგვარად, თითოეულ ტექსტს გააჩნია თავისი სპეციფიკური მახასიათებლები.

განსხვავება ასევე უნდა ჩამოყალიბდეს ევროპის არქიტექტურული მემკვიდრეობის დაცვის კონვენციასა და ევროპული კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის კონვენციის შორის, რომელიც ემყნობილა ევროპის საბჭოს მიერ 1969 წელს. ამ უკანასკნელის მიხედვით, რომ: „ნებისმიერი წარჩენი თუ საგანი, ან ნებისმიერი სხვა კვალი ადამიანის არსებობისა, რომელიც წარმოადგენს ეპოქებისა და ცივილიზაციის მოწმობას, და რომელთა შესახებ მეცნიერული ინფორმაციის უმთავრეს ან ერთ-ერთ მთავარ წყაროს წარმოადგენს გათხრები ან აღმოჩენები, უნდა იყოს მიჩნეული, როგორც არქეოლოგიური საგნები“.

არქეოლოგიური მემკვიდრეობის ზოგიერთი ელემენტი, 1969 წლის კონვენციის გაგებით, შეიძლება იყოს მოძრავი, და სხვა - უძრავი. შესაბამისად, ზოგიერთ დონეზე ზღვარი არქიტექტურულ მემკვიდრეობასა და არქეოლოგიურ მემკვიდრეობას შორის შეიძლება იყოს ნაწილობრივ.

ამიკომ მუხლი 21 ემსაზურება ნებისმიერი გაუქმებისათვის თავიდან აცილებას და აცხადებს, რომ ამ კონვენციის დებულებები არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს სპეციფიკურ და ზოგ შემთხვევაში, უფრო ხელსაყრელ დებულებებს, რომლებიც ეხება მემკვიდრეობის დაცვას და მოცემულია ხსენებულ კონვენციებში.

მუხლი 22-დან 27-მდე
 დასკვნითი დებულებები, რომლებიც მოცემულია 22-დან 27-მდე მუხლებში, ეყარება ევროპის საბჭოს არქიტექტურულ და ხელშეკრულებების ტიპურ დასკვნით დებულებებს.

მუხლი 25 ეხება იმ შენიშვნებს, რომლებიც ძალაში შედის ხელმოწერის ან რატეფიკაციის, ცეცეფიკაციის თუ აპრობაციის ინსტრუმენტის წარდგენისას:

- ხელისუფლებისათვის იმის შესაძლებლობა, რომ დადგინდეს საკუთრების მფლობელის მოთხოვნის სამუშაოების ჩატარება, ამის ნაცვლად ჩატაროს ასეთი, თუ შეუძლებელი ამის შესაძლებლობა არ გააჩნია (მუხლი 4.C);
- დაცული საკუთრების აუცილებელი გამოყენების უფლება (მუხლი 4.D).

მხარეებს სხვა შენიშვნების შეტანა არ შეუძლიათ.

საქართველოს კანონი საქართველოს სამოციქულო აპოკალიფური მართლმადიდებელი ეკლესიის სასულიერო-ადმინისტრაციული ცენტრის - მცხეთის საპართელაზრივი სტატუსის უზრუნველყოფის შესახებ

პროექტი

„საქართველოს სახელმწიფოსა და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის დადებული კონსტიტუციური შეთანხმების“ შესაბამისად ეს კანონი განსაზღვრავს საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის სასულიერო-ადმინისტრაციული თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანიზებისა და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის ურთიერთობის სამართლებრივ საფუძვლებს.

მუხლი 1. მცხეთის სამართლებრივი სტატუსი

1. მცხეთის სტატუსი მოიცავს თვითმმართველი ერთეულის, საჯარო სამართლის იურიდიული პირისა და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის სასულიერო-ადმინისტრაციული ცენტრის სამართლებრივ მდგომარეობას. მცხეთა, მრავალსაუკუნოვანი ისტორიული, კულტურული და საეკლესიო ტრადიციის თანხანად, წარმოადგენს „წმინდა ქალაქ მცხეთას“ (ისტორიულ ნაწილში), აგრეთვე - საპატრიარქოს კათედრას.

2. მცხეთის სტატუსი, ამ კანონის მიხედვით, გულისხმობს ქალაქ მცხეთის განსაკუთრებულ სამართლებრივ მდგომარეობას, რომელიც ქალაქის მიერ საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის სასულიერო-ადმინისტრაციული ცენტრის ფუნქციების განსახორციელებლად უზრუნველყოფს ქალაქის ტერიტორიის დაგეგმარებისა და განაწესიანების, აგრეთვე ამ ტერიტორიაზე არსებული ისტორიული, კულტურული და არქეოლოგიური ძეგლების დაცვასა და ქალაქის მართვის სპეციფიკას.

3. ქ. მცხეთის, როგორც თვითმმართველი ერთეული და საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სტატუსი განსაზღვრულია მოქმედი კანონმდებლობით.

მუხლი 2. ქ. მცხეთის ადმინისტრაციული საზღვრები

ქ. მცხეთის ადმინისტრაციული საზღვრები, მათი დადგენისა და შეცვლის წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

მუხლი 3. საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის უფლება-მოვალეობები მცხეთის სტატუსის განხორციელებაში

1. მცხეთის - საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის სასულიერო-ადმინისტრაციული ცენტრის ფუნქციების განხორციელების შესახებ გადაწყვეტილებებს იღებს კათოლიკოს-პატრიარქი. კათოლიკოს-პატრიარქის ამ პუნქტით გათვალისწინებულ კომპეტენციას ახორციელებს მის მიერ, დადგენილი წესით, უფლებამოსილი შესაბამისი სასულიერო პირი.

2. საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის სასულიერო-ადმინისტრაციული ცენტრის ფუნქციების განხორციელების სფეროში განისაზღვრება „საქართველოს სახელმწიფოსა და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის დადებული კონსტიტუციური შეთანხმებითა“ და ამ კანონით.

3. საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელ ეკლესიას ენიჭება მცხეთის ისტორიული ნაწილის („წმინდა ქალაქი მცხეთის“) ტერიტორიაზე კერძო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების (მათ შორის მიწის), აგრეთვე იგივე ტერიტორიაზე არსებული საეკლესიო საგანძურისა და სხვა საეკლესიო ქონების უპირატესი შესყიდვის უფლება.

4. ნებისმიერი სახელმწიფო ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს გადაწყვეტილება მცხეთის ისტორიული ნაწილის („წმინდა ქა-

ლაქი მცხეთის“) დაგეგმარების, განაშენიანების, მინათსარგებლობის და არქიტექტურული იერსახის შეცვლის სფეროში ექვემდებარება წინასწარ შეთანხმებას საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიასთან.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესია დაინტერესებულია ორგანოს მხრიდან საკითხის დასმოდან 1 თვის ვადაში შეთანხმების გადაწყვეტილების პროექტს ან მოტივირებულ უარს განაცხადებს შეთანხმებაზე.

6. საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიისგან დადგენილ ვადაში თანხმობის მიუღებლობის შემთხვევაში სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის შესაბამისი ორგანო უფლებამოსილია თანხმობის გაცემაზე უარი დადგენილი წესით გაასაჩივროს სასამართლოში.

7. საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესია უფლებამოსილია თავისი სასულიერო-ადმინისტრაციული ცენტრის გადარჩენისა და სასულიერო-კულტურული განვითარების მიზნით საინიციატივო წინადადებით მიმართოს შესაბამის უფლებამოსილ სახელმწიფო ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს, რომელიც ვალდებულია პრიორიტეტულად განიხილოს წარდგენილი წინადადება.

8. საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიას, როგორც საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს, სასამართლოში გადამწყვეტილებით, აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის საკუთრების ჩამორთმევის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით, შეიძლება მიენიჭოს უფლება მცხეთის ისტორიული ნაწილის („წმინდა ქალაქი მცხეთის“) ტერიტორიაზე განახორციელოს საკუთრების ჩამორთმევა ექსპროპრიაციის გზით.

მუხლი 4. გარდამავალი დებულებები

საქართველოს აღმასრულებელმა ხელისუფლებამ:

ა) 1 თვეში უზრუნველყოს მცხეთის რაიონისა და ქ. მცხეთის ადმინისტრაციული საზღვრებში მოქმედი ტერიტორიაზე მცხეთის ისტორიული ნაწილის („წმინდა ქალაქი მცხეთა“) დადგენილი წესით გამოყოფა და საკანსტრო აღწერა;

ბ) საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელ ეკლესიასთან ერთობლივად შეიმუშაოს საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის სასულიერო-ადმინისტრაციული ცენტრის - მცხეთის გადარჩენისა და სასულიერო-კულტურული განვითარების ეროვნული პროგრამა.

მუხლი 5. კანონის ამოქმედება

1. ეს კანონი, გარდა მე-4 მუხლისა, ამოქმედდეს გამოქვეყნებიდან ერთ თვეში.

2. ამ კანონის მე-4 მუხლი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

პროექტი

ორგანული კანონი

„ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში დამატებების შეტანის თაობაზე

მუხლი 1

„ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის (საქართველოს პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №44) მე-3 მუხლს დაემატოს შემდეგი დანართის 2 1 და 2 2 პუნქტები:

„2 1. ქ. მცხეთისა და მცხეთის რაიონის ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოებთან და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის ურთიერთობის განსაკუთრებული წესი, საქართველოს სახელმწიფოსა და საქართველოს სამოცი-

ქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის დადებული კონსტიტუციური შეთანხმების“ შესაბამისად, განისაზღვრება ამ კანონითა და „საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის სასულიერო-ადმინისტრაციული ცენტრის - მცხეთის სამართლებრივი სტატუსის“ უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს კანონით. ქ. თბილისისა და ქ. ბჭინისათბი საპატრიარქოს კათედრის სტატუსის უზრუნველყოფის წესი განისაზღვრება შესაბამისი თვითმმართველობის ორგანოების დასაფუძვლებით.

2. ამ ორგანული კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის „დ“, „ე“, „ვ“, „ზ“, „ი“, „კ“, „ლ“, „მ“, „ნ“, „ო“, „პ“ ქვეპუნქტებით, მე-8 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით, მე-12 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით, მე-13 მუხლის პირველი პუნქტის „გ“, „ე“, „ზ“, „ი“, „კ“, „ლ“, „მ“, „ნ“, „ო“, „პ“ ქვეპუნქტებითა და მე-2 პუნქტის „ბ“, „დ“, „ე“, „ვ“, „ზ“, „ი“, „კ“, „ლ“, „მ“, „ნ“, „ო“, „პ“ ქვეპუნქტებით, 23-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებითა და მე-3 პუნქტის „ა“, „გ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ საკითხებზე ადგილობრივი თვითმმართველობის ან/და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს გადაწყვეტილება მცხეთის ისტორიული ნაწილის („წმინდა ქალაქი მცხეთის“) მიმართ ექვემდებარება წინასწარ შეთანხმებას საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიასთან“.

მუხლი 2

ეს ორგანული კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებიდან ერთ თვეში.

პროექტი

საპარტიკული კანონი

„აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის საკუთრების ჩამორთმევის წესის შესახებ“

მუხლი 1. „აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის საკუთრების ჩამორთმევის წესის შესახებ“

„აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის საკუთრების ჩამორთმევის წესის შესახებ“

ხებ“ საქართველოს კანონში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, 1999 წ., №40(47)) შეტანილი იქნეს შემდეგი დამატებები:

1. მე-2 მუხლის:

ა) პირველი პუნქტის მეორე წინადადებაში სიტყვების „ექსპროპრიაცია ხორციელდება“ შემდეგ დაემატოს სიტყვები „საქართველოს კანონის ან“;

ბ) მე-2 პუნქტს დაემატოს შემდეგი შინაარსის „ქ“ ქვეპუნქტი:

„კ) მცხეთის ისტორიული ნაწილის („წმინდა ქალაქი მცხეთის“) ტერიტორიაზე საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის სასულიერო-ადმინისტრაციული ცენტრის ფუნქციის შესრულების უზრუნველყოფადა“.

2. მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის მეორე წინადადებაში სიტყვების

ქვეთა ღაღადი

წიგნი თბილისზე

ამ ბოლო დროს ჩვენი დედაქალაქის შესახებ ორი ურთიერთსაპირისპირო შეხედულება გრცელდება: ერთნი ფიქრობენ, რომ თბილისი შენდება და მშენიერდება, იგება ახალი ნაგებობები, შადრევნები; მეორენი თვლიან, რომ ჩვენთვის ჩვეული თბილისი ხელიდან გვეცლება, იგრევა და მახინჯდება. პირადად ჩვენ უყოყმანოდ ვიზიარებთ ან უკანასკნელს. თუ დღეს თბილისის ქუჩებში, განსაკუთრებით მის ძველ უბნებში გაივლით, ყველგან ახალი მშენებლობა დაგხვდებათ; ისტორიულ უბნებში „თანამედროვე არქიტექტურა“ იდგმება; ვინრო ქუჩებსა და შუკებში „ახალი დასახლების“ გაშენებაც კი ხერხდება; ყველგან აშენდება, ყოველი მხრიდან მშენებლობის ხმა ისმის; სართულს სართული ემატება, თბილისი თითქოს სიმაღლემიც კი იზრდება. გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, რომ ამ მშენებლობებმა დაასახიჩრა ჩვენი ქალაქის საუკუნეების მანძილზე ჩამოყალიბებული იერსახე. მას შეენირა ბევრი ლამაზი სახლი, თბილისური არქიტექტურის ბრწყინვალე ნიმუში; თბილისს აღარც ის ხედები შერჩა, რომლებიც მას თავისი ბუნებრივი რელიეფის წყალობით ჰქონდა; ამ „აღმშენებლობამ“ წარმოცა და წაღეკა ჩვენი ქალაქის ისტორიის დიდი ნაწილი და მასთან ერთად, ბუნებრივია, თბილისელების წარსულიც. ასეთია თბილისის დღევანდელი რეალობა.

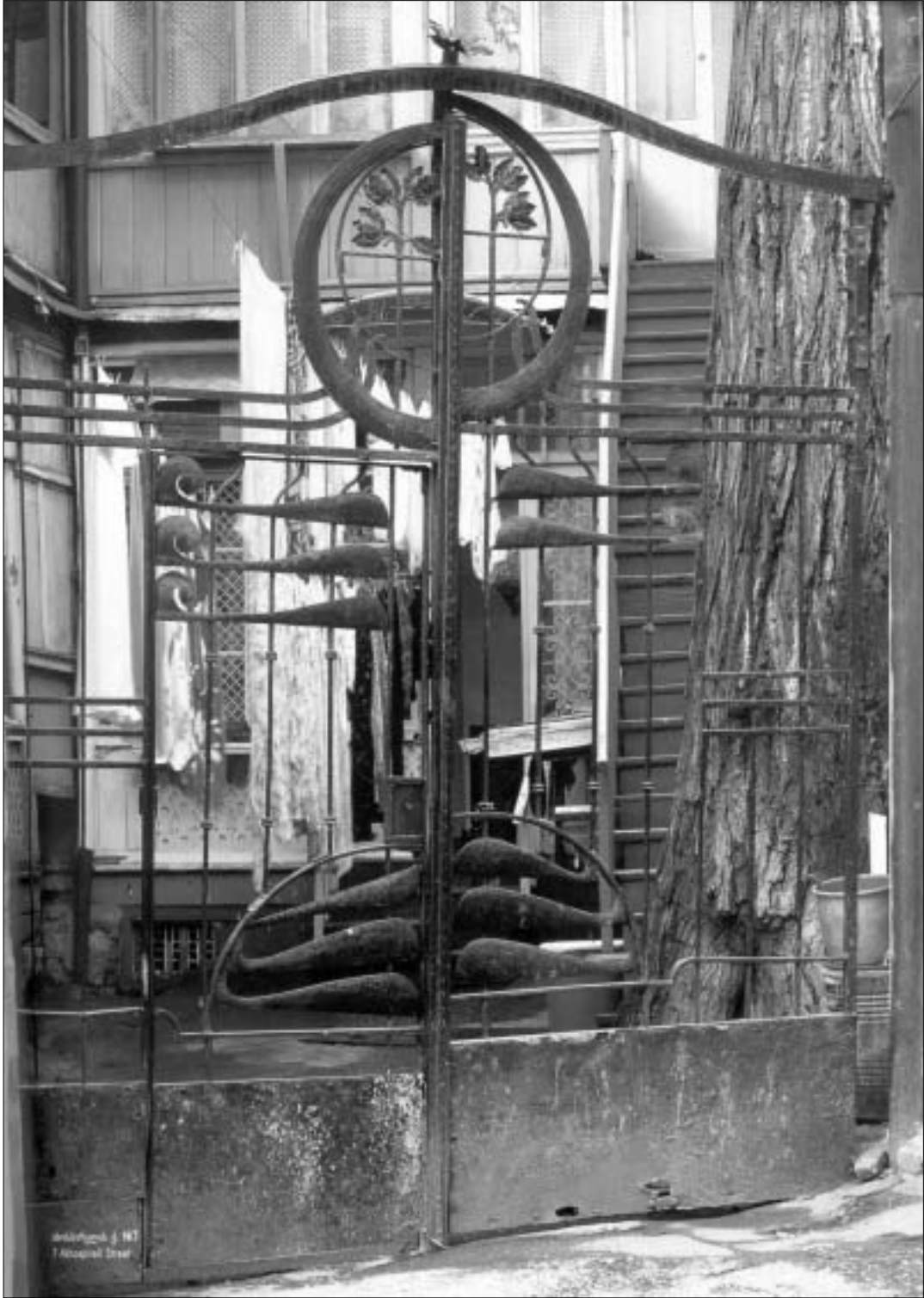
ამ ფონზე განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ახლახან გამოცემული ფოტოალბომი „თბილისი“. სხვა ვითარებაში ეს მხოლოდ მაღალპროფესიულ დონეზე დასტამბული ბრწყინვალე წიგნი იქნებოდა (რაც, რა თქმა უნდა, თავისთავად ცოტას არ ნიშნავს), მაგრამ ჩვეის სინამდვილეში მას უაღრესი მნიშვნელობა ენიჭება. როცა ალბომს ფურცლაფ, უნებლიეთ გიჩნდება განცდა: თურმე რა მომხიბლავი და მიმზიდველი ქალაქია თბილისი, რამდენი ლამაზი ქუჩა და სახლი გადარჩენილა; რა ლამაზი აივნები, სადარბაზოები და კიბეები ჰქონიათ სახლებს; სადარბაზო კარებებს ძველი სახელურები, შუშაბანდებს ძველი ვიტრაჟი შემორჩენიათ. თბილისის ზოგ (სამწუხაროდ ზოგ) კუთხეს შეუწარუენია ის სული და ერთგვარი იდუმალება, რომელიც ერმაკოვის დროინდელი ფოტოსურათებიდან ვიცით. მაგრამ, ცხადია, ალბომის თვალყერებს წოსტალგიაც თან სდევს, წოსტალგია იმ ქალაქისა, რომელიც გვახსოვს, რომლის მცირე ნაშთები დღესაც გვაქვს, და რომლის დაკარგვისა გვეშინია.

თბილისის შესახებ ბევრი წიგნი არსებობს, მაგრამ ასეთი სახის გამოცემა პირველია (თუმცა სხვა ქვეყნები მათი ქალაქების, მეტადრე დედაქალაქების, თანაც ისტორიული დედაქალაქების შესახებ სხვადასხვაგვარ, სხვადასხვა დანიშნულებისა და დონის წიგნებს, ალბომებს, ბროშურებს, გზამკვლევებს, გამოკვლევებს წელიწადში რამდენიმეს სცემენ! განა ეს არ არის ზრუნვა საკუთარ ქალაქზე!). ფოტოალბომს (ფოტოების ავტორი - დავით ცხადაძე) ახლავს ტექსტი ქართულ და ინგლისურ ენებზე (ავტორები - მარინე ბულია, მზია ჯანჯალია), ასევე ორენოვანი ანოტაციები, რომელიც ქალაქის ყველა მნიშვნელოვანი ნაგებობის აღწერას და ისტორიას მოიცავს; ლიტერატურული მინიატიურები (აკა მორჩილაძე); რუკა და ბმბლიოგრაფია. წიგნის მხატვარია ვახტანგ რურუა.

წიგნში თავმოყრილია თბილისის სხვადასხვა ხედი, ცალკეული უბნის, ქუჩის, ნაგებობისა და არქიტექტურულ-დეკორატიული დეტალების ფოტოები. ყურადღებას იქცევს ის გარემოება, რომ წიგნში ძირითადად (ერთი-ორი ფოტოს გარდა) თბილისის ძველი უბნებისა და ისტორიულად და მხატვრულად ფასეული ნაგებობების ფოტოებია გადმოცემული, რაც, რა თქმა უნდა, შემთხვევითი არ არის და წიგნის ავტორთა მიერ განზრახაა შერჩეული. განცვიფრებას იწვევს, როგორ მოახერხა ფოტოგრაფმა თბილისის საკმაოდ მჭიდრო განაშენიანებაში ისე შეერჩია ხედი, რომ მასში არ მოხვედრილიყო თანამედროვე, უსახური ნაგებობები. ამის საპირისპიროდ, არის რამდენიმე პანორამული ფოტო, რომელიც თვალსაჩინო ილუსტრაციაა იმისა, თუ როგორ ვერ გუიბს ქალაქის ისტორიულად ჩამოყალიბებული განაშენიანება თანამედროვე, სრულიად არაორგანულ ჩარევას (გველისხმობთ თბილისის არქიტექტურისთვის უცხო ფორმების, მასშტაბისა და მასალის ახალ სახლებს). ახლად გადაღებული ფოტოების გვერდით ალბომში ჟ. შარდენის (XVII ს.) და ჟ. ტურნეფორის (XVIII ს.) სურათები და XX საუკუნის დასაწყისში გადაღებული ფოტოებია ჩართული; შემთხვევითი არა ისიც, რომ ზოგი სახლი ორი ფოტოსურათითაა წარმოდგენილი XX ს. დასაწყისი და დღევანდელი (მაგ., სახლი ა. კლიაშვილის ქ. №13), რაც კარგად გადმოსცემს როგორ შეიცვალა ნაგებობა, როგორ დაუმსგოდა სახლის თავდაპირველი იერი გაფართოება-გადაკეთების გამო. ამ ფოტოების მიმართ გულგრილი ნამდვილად ვერ დარჩები.

დიდი ადგილი ეთმობა ალბომში ცალკეული არქიტექტურულ-დეკორაციული ელემენტების: აივნების, სადარბაზოების, ქიშკრების, კიბეების, ხისა თუ ლითონის აივნების, მოაჯირების ფოტოებს. ეს ის დეტალებია, რომლებიც თავისი ფორმითა და სილაბაზით თბილისური ხუროთმოძღვრების თავისებურებებს განსაზღვრავს.

არც შეიძლება საგანგებოდ არ აღიწინოს თვით ფოტოების ხარისხი. ესაა გამოირჩეული პროფესიონალიზმით გადაღებული, მეტად რაფინირებული ფოტოები, რომლებშიც ელინ-



დება ავტორის (დ. ცხადაძე) მიერ არა მხოლოდ ფოტოგადაღების, არამედ ხუროთმოძღვრების ცოდნაც, მისი ხედვის უნარი, სივრცითი აზროვნება, ფერის, ფაქტურისა და განათების გრძნობა, ხედვის წერტილის ზუსტი მიგნება; ობიექტის ყველაზე დამახასიათებელი ნიშნების დახასხვა და დოქისირება. წიგნში, ძირითადად, დოკუმენტური ფოტოებია წარმოდგენილი, თუმცა არის მხატვრული ფოტოებიც, მაგრამ დოკუმენტური სიზუსტე ამ შემთხვევაშიც დაცულია. მრავალჯის გადაღებული თბილისის ეს ხედები და სახლები სრულიად განსხვავებული ხედვითაა წარმოდგენილი (მაგ., თუნდაც ალბომის ყდაზე „ოფიცერთა სახლის“ კარიტიდა და ხედი რუსთაველის თეატრზე, მეტეხის ტაძარი ვახტანგ გორგასლის ძეგლის გარეშე, დარეჯანის სასახლე, მარჯანიშვილის ქუჩა და სხვა) და გასაცარი სიზუსტით გადმოსცემს ქალაქის თავისებურებებსა და მის სილს.

წიგნის ტექსტი (მ. ბულია, მ. ჯანჯა-

ლია) სწორედ ამგვარი ალბომისთვის მეტად ადეკვატური ლაქონურობითა და სიმართლეებითაა დასავსე. თან ეთარდ მეფარული ემოციით გადმოსცემს თბილისის ისტორიის ყველა ეტაპს მისი დაარსების დღიდან დღემდე. ეს ტექსტი საკმაოდ დიდ ინფორმაციას გვაწვდის თბილისის შესახებ და მისი ცხოვრებისა თუ იერსახის თითქმის ყველა ასპექტს მოიცავს. ტექსტში ჩართულია ციტატები, რომლებიც ამა თუ იმ თბილისურ მოვლენას ეხება. ეს არი მატერიალური ფაქტებითა გადმოცემული, ხოლო ფოტოსურათებზე დოკუმენტური რეალობა, აკა მორჩილაძის ესეებში თბილისის (უფრო ზუსტად და სამწუხაროდ უწინდელი თბილისის) სულიერება, მისი საიდუმლო მომხიბლობა და იდუმალება. ამავე დროს აქ „თბილისის სულების“ წოსტალგიაც ჩანს. უნდა ითქვას, რომ აკა მორჩილაძის მინიატურათა ხასიათსა და დათო ცხადაძის ფოტოებს შორის საოცარი ერთიანობაა. მიუხედავად იმისა, რომ „თბილისი კდება

ქალაქის მაცხოვრებელთა ცხოვრების წესი. თბილისის ცნობილი აღმოსავლურ-დასავლური ხასიათი, მისი სიკვდილი. ცალკეულ ნაგებობაზე დეტალური ინფორმაციას მკითხველი ანოტაციებში ეცნობა.

ძირითად ტექსტში დროდადრო ჩართულია (განსხვავებული შრიფტით) აკა მორჩილაძის ლიტერატურული მომხიბლობა და იდუმალება. ამავე დროს აქ „თბილისის სულების“ წოსტალგიაც ჩანს. უნდა ითქვას, რომ აკა მორჩილაძის მინიატურათა ხასიათსა და დათო ცხადაძის ფოტოებს შორის საოცარი ერთიანობაა. მიუხედავად იმისა, რომ „თბილისი კდება

და სამუდამოდ მიდის“, ფოტოები მაინც იმას ადასტურებენ, რომ „თბილისი ჯადოსნური ქალაქია და მისი სიკვდილი, გარდაცვალებისთვის სრულიად უადგილო იმედს გააჩენს ხოლმე“.

ტექსტი და ფოტოები - ესაა აუცილებელი, თუმცა არასაკმარისი მასალა წიგნისთვის. წიგნს უკვე მხატვარი ჰქმნის. დიზაინს, მითუმეტეს ფოტოალბომისთვის, უდიდესი მნიშვნელობა აქვს, და რომ არა მხატვარ ვახტანგ რურუას მიერ განხორციელებული სამუშაო, რა თქმა უნდა, ვერ მივიღებდით ამ რანგის წიგნს. როგორც ჩანს, მასალის სიღრმისეულმა ცოდნამ განსაზღვრა წიგნის კომპოზიციური წყობა, მისი დეკორატიული და ფლერადოვანი გაფორმება (რად ღირს თუნდაც ორ გვერდზე გაფანტული არქივლიგიური მასალა, ტექსტის ფოტოებთან, თუ დეკორატიულ მოტივებთან პარამიოული შერწყმა, შრიფტის შერჩევა; ყველაფერი ეს გასაცარი ისტატობითაა შესრულებული და კარგად ავლენს ვ. რურუას, როგორც

მხატვრის ხელს, ისე მის მაღალ კულტურას.

გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, რომ წიგნი „თბილისი“ ბრწყინვალე გამოცემა!

წიგნი დაიბეჭდა „ომეგა თევის“ სტამბაში და მის სასახლოდ უნდა ითქვას, რომ იგი გამოირჩეულად მაღალპოლიგრაფიულ დონეზეა დაბეჭდილი. არ შეიძლება ყურადღების მიღმა დავტოვოთ გამოცემის გენერალური სპონსორი ფილიპ მორის მენეჯმენტ სერვისეზ ბ.გ. წარმომადგენლობა საქართველოში, რომლის გარეშეც ვერ მივიღებდით ასეთი დონის წიგნს. გამიცემის ხარჯები გაიღეს გოგი თოფაძის ფონდმა და ცენტრმა „ბეთანია“. მაღლობის მეტი რა გვეთქმის!

იმედს გამოვთქვამთ, რომ ალბომი „თბილისი“ გაახსენებს მავანთ თბილისს, მის ისტორიას, ცოტა მეტი გულისყურით დაათვალიერებინებს ჩვენი ქალაქის ქუჩებსა და სახლებს და დააფიქრებს - იქნებ ღირდეს ის მაინც შევინარჩუნოთ, რაც გადავიკრჩა.





რა არ შეიძლება იფიქროს ისტორიების მთხზველმა კაცმა ამ ფოტოს ხილვისას, რა თავგადასავალი არ შეიძლება მიაწეროს მან ამ ახალგაზრდა ქალბატონს, მაგრამ ამბავს, რომელიც მისი ცხოვრების დასასრულს მომხდარა, ვერაფრისდიდებით ვერ წარმოიდგენს... ვერ წარმოიდგენს არათუ რიგითი, არამედ მეისტორიეთა შორის ყველაზე გამორჩეული, ყველაზე მძლავრი წარმოსახვის მქონე კი...

ამბავი ასეთია:

ვრცელ, მალაქერიან, მდიდრულად მოწყობილ ოთახში ბოშები შედიან... კაცები და ქალები - ყორნისფერი, მზინავი თმებით, აბრეშუმის პერანგებითა და ჭრელი კაბებით, გიტარებითა და დაირებით... ერთ მათგანს, ჟილეტიანს, ვიოლინო უჭირავს ხელში... დაძაბულობა ეტყობათ, თავიანთი მოდგმისთვის და საქმიანობისთვის უჩვეულო... ამ დაძაბულობას ოთახის შორეულ კუთხეში მწოლიარე ქალბატონი ღმრთილთა და ხელის აქნევით ფანტავს...

სწყდება აკორდი გიტარას...

ინწყებენ ჟღარუნს ზანზალაკები...

ვიოლინოს სიმსაც გადაესმება ხემი...

ნამიც და აფრილდებიან ჭრელი კაბები, ოფლის წვეთები დაჩნდებათ სპილოს ძვლისფერ მკერდებს...

ხმებით და ფერებით აივსება მანამდე მდუმარე სივრცე...

თვალებში შუქი ჩაუდგება მწოლიარე ქალს...

ქალს, რომლის უკანასკნელ სურვილს, სიკვდილის წინ ბოშები მომიყვანეთო, პირნათლად უსრულებენ მეგობრები შორეულ პეტერბურგში...

ასევე პირნათლად უსრულებენ ისინი კიდევ ერთ სურვილს - გარდაცვალების შემდეგ მის ფერულს ქართულ მინაზე აბნევენ...

ამ ქალის სახელი და გვარი ლენა მიქელაძე გახლავთ...

რაც შეეხება ფოტოს, რომელზეც ის მეგობართან ერთად ალბეჭდილი, გადაღებულია 1909 წელს ლვოვში, ატელიე „რემბრანდტის“ ფოტოგრაფ ზავადსკის მიერ...

გახუნებული აზრება

ქართული თეატრის დაბადება

მარიკა წულაძე

ქართული პროფესიული თეატრის დაბადება, უშუალოდ, დაკავშირებული XIX საუკუნის პირველი ნახევრის ქართველ მოღვაწეთა საქმიანობასთან, განსაკუთრებით, გიორგი ერისთავის, მანანა ორბელიანისა და სხვათა „მეცადინეობასთან“, მაგრამ რა თქმა უნდა გადამწყვეტი „ხმა“ მაშინ იმდროინდელ მთავარ-მართებელ ვორონცოვს ჰქონდა...

თბილისში 1845 წლიდან მუშაობს რუსული თეატრი, ამას გარდა „ვოლტიჟორები“ და „აკრობატები“ აჩვენებენ თავიანთ ნომრებს. არსებული ცირკისმაგვარი „მექანიკური“ თეატრი და ძაღლების კომედიაც. 1846 წლის 19 იანვარს ლევან მელიქიშვილი ამის გამო თბილისიდან წერდა გრიგოლ ორბელიანს: „აქ მალიმად ტანციაობა აქვთ, ღაიარებიან ხან თეატრში, ხან ვოლტიჟორებთან და აკრობატების სანახავად, ხან მექანიკურ თეატრში და ძაღლების კომედიაც არის. წარმოიდგინეთ, სამთავე ამ გართობას კვირაში სამჯერ წარმოდგენა აქვს და მუდამ ხალხით სავსე.“ ყველაფერი თითქოს არის - მეჯლისეთან ერთად იმისათვის, რომ ხალხი, მოაზროვნე ნაწილი, გაერთოს და არ იფიქროს მნიშვნელოვან საზოგადოებრივ თუ პოლიტიკურ საკითხებზე; მაგრამ მაინც არსებობს სალონები, სადაც იბადებოდა და მნიშვნეობდა ქართული მოწინავე საზოგადოებრივი აზრი. ერთ-ერთი ასეთი მომნიშვნეული საკითხი სწორედ ქართული თეატრის გახსნის საკითხი იყო...

ვორონცოვი თანახმაა და იმპერატორ ნიკოლოზ I-თან აგზავნის საიდუმლო დოკუმენტს: „ვხედავ, ვიფიქრე, თქვენში იმპერატორისობის უფიქრებულესობაზე, თქვენ ინებებთ და სცნობთ, რომ ასეთ საქმიანობას (იგულისხმება ქართული თეატრის დაარსება - მ.წ.) შეუძლია ხელი შეუწყოს მეცნიერების და გემოვნების განვითარებას, ზნეობის ამაღლებას და „ტუზემცების“ რუსებში გათქვეფას.“ „ტუზემცებმა“ მიღებული იყო ქართველი ხალხი, მისი საუკეთესო ნაწილიც კი, მიუხედავად იმისა, რომ ამ „ტუზემცებს“ მრავალსაუკუნოვანი კულტურა ჰქონდათ რუსეთთან შეერთებამდე. შეერთების შემდეგ კი არანაკლები მიღწევები ჰქონდათ ლიტერატურაში, მიუხედავად რუსეთის მუდმივი წნეხისა. ყველაფერი შეიძლება შეზღუდო, მაგრამ ფიქრის შეზღუდვა შეუძლებელია და სწორედ თავისი ნაფიქრი გადაქცნდათ პოეტურ ფორმაში ნიკოლოზ ბარათაშვილს, ალექსანდრე ჭავჭავაძეს, გრიგოლ ორბელიანს, გიორგი ერისთავს თუ სხვებს და იქნებოდა საუკეთესო ნაწარმოებები... პარათაღი, ვორონცოვმა საიდუმლოდ გვიწოდა „ტუზემცები“, მაგრამ საზოგადოებაში ქართული თეატრის გახსნის უფლება კი მიიღო. გასაოცარი იყო ის ფაქტი, რომ გიორგი ერისთავი სოფლიდან, ამ საკითხთან დაკავშირებით, თვით ვორონცოვმა გამოიძახა მოსალაპარაკებლად. გიორგი ერის-

თავმა საცდელ დადგმად პიესა „გაყრა“ აირჩია. გაზეთი „ივერია“ შემდეგში წერდა: „ვორონცოვმა წარმოდგენის წინათ მიანდო ცენზორობა ამ პიესისა ვასილ იოსების ძე ბეზუთოვს, რომელსაც წაუკითხა თვით ავტორმა, წაკითხვის დროს ბეზუთოვი სიცილით აღარ იყო თურმე. მოახსენა ვორონცოვს, რომ დამატკოლებელი მიზეზი არა აქვს პიესის წარმოდგენასო.“ ასე რომ, ვორონცოვმა გიორგი ერისთავს დაავალა სცენისმოყვარეთა დახმარებით დაედგა ეს პიესა.

გიორგი ერისთავი დაუყოვნებლივ შეუდგა „სამზადისს“. შეაგროვა სცენისმოყვარეები. გაანაწილა როლები და დაიწყო რეპეტიციები. ეს მოხდა 1849 წელს... მაგრამ ყველაფერი ადვილად არ მიმდინარეობდა. „ია-ვარდებით“ ამ საქმის შესრულების გზა მოფენილი არ ყოფილა - გ.წერეთელს უწერია: „რომელი ერთისთვის უნდა გაეძლო გ. ერისთავს. ბატონიშვილის მარიამის ტუქვისისა, პლატონ იოსელიანის ხეპრობისა, რევაზ ერისთავის ხრიკებისა, თუ ფალიაშვილის ქართულ-რუსულის გამოთქმებისათვის.

მართლაც რომ გ. ერისთავი საქმეს თავს ვერ მოაბამდა, გონებადამჯდარი ქეთევან ორბელიანი, დიდი გიორგი იესეს ძე ერისთავის ასული რომ არ გაჩენილია მფარველად. ქეთევანმა მტკიცე ხასიათი გამოიჩინა. ის არ შეუშინდა არც რევაზ ერისთავის ხრიკებს, არც ბატონიშვილის ზეჟარას, თანაუგრძნობდა თავის ნათესავის ნიჭს, წინდანინ გულში იხატავდა, რა დიდ საქმედ იქნებოდა მომავალში ქართული თეატრის დაარსება. აი ამ ქალმა მიიმხრო სხვა წარჩინებული გვარის ქალებიც, რო-გორც, მაგალითად, ბაბაულ ანდრეევისკისა, ან ოგოდოხოისი, ან გაგარი-ნისა.“ სპექტაკლის სამზადისზე დამატებითი ინფორმაციებია გაზეთ „ივერიაშიც“: „რეპეტიციები იმართებოდა სენატორის გიორგი ერისთავის შვილის სახლში (კუკიის ხიდან). მისი რძალი ელენე მასპინძელი იყო თეატრის მოყვარულთა, მისი ქალი ქეთევან (მამუკა ორბელიანის მეუღლე) გამძღოლი, რიგის მიმცემი, ავანჩაგანი იყო მთელი ამ საქმისა.

რეპეტიციებს ძალიან დიდხანს თურმე არ მოუწდნენ, როგორც მოყვარულთა წესია, რადგანაც ყველამ ზეპირად იცოდა პიესა, მხოლოდ ორი-სამი კვირა მოუწდნენ. გიორგი ერისთავი (ავტორი) თითონ რეჟისორობდა და ერთ როლსაც თამაშობდა.“

გიორგი ერისთავი თამაშობდა მიკირტუმ გასპარიჩის როლს.

აქედ უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ამ პიესისთვის სპეციალურად დამზადდა დეკორაციები ცნობილი მხატვრის ვაგარინის ხელმძღვანელობით.

ამბობენ, უკანასკნელი გენერალური რეპეტიცია თვით ვორონცოვთან ჩატარდა. მთავარმართებელი შიგადაშიგ რეპეტიციებსაც ესწრებოდა თურმე.



და ბოლოს, როგორც იქნა, გამოიკრა პირველი ქართული სპექტაკლის აფიშა:

თბილისის გიმნაზიის ზღაპრი ქალაქის ღარიბი ხალხისთვის ორშაბათს 2-ს იანვარს 1850 წელსა წარმოდგენილი იქნება

მიხეილ და ქრისტინე (ფრანკიცულად) ითამაშებენ: თ. დონდუკოვი-კორსაკოვი, ბარონესა მენდორფ მინჩაკი და ბაშმაკოვი შემდეგ წარმოდგენილი იქნება პირველჯერ ქართულად:

გაყრა კომედია სამ მოქმედებად. თხზ. თ. ერისთავისა თავადი ანდუყფარ თ. ალ. ორბელიანი პავლე, ძმა მისი თ. ოქ. ორბელიანი ივანე დ. ი. ყიფიანი კნენა მაკინე ბ. გ. ანდრეევსკისა კნიაჟნა ნინო ნ. ა. ორბელიანისა მისკირტუმ გასპარიჩ თ. გ. ერისთავი თათელა, ცოლი მისი კნ. ქ. ორბელიანისა შუშნა, ქალი მათი კნ. ან. ორბელიანისა თავადი რამაზ, სეკრეტარი გ. ო. შანშიევი თავადი ბარძიმ თ. ა. ერისთავი ბარამ მოურავი თ. ნ. ერისთავი გაბრიელი მ. გ. ჭილავეი იმერელი თ. გრ. ერისთავი ყარვამერდი კნ. მ. ერისთავისა ასეთი იყო იმ ადამიანთა ჩამონათვალი, რომლებმაც, მიუხედავად დიდი წინააღმდეგობისა თვით ქართულთა მხრიდანაც კი, მაინც მონაწილეობა მიიღეს თითოეულის თვალსაზრისით „საშვილიშვილო საქმეში“. თუ დაეკვირდებით აფიშას, ხშირად შეგხვდებით სახელების წინ „თ“ ან

„კნ“, რაც „თავადის“ და „კნენისა“ მოკლე აღნიშვნა იყო აფიშაზე. ბუნებრივია, აფიშა წინასწარ მონაწილეების მიერ მისი გაცნობის გარეშე არ დაიბეჭდებოდა. აქედან კი გამომდინარეობს, რომ თვით ისინი არ თვლიდნენ ამის განსაკუთრებულად ხაზგასმას საჭიროდ, რადგან ისინი ქართველებისათვის აუცილებელი საქმის უბრალო წამომწყებად თვლიდნენ თავს და, ასე რომ, საზოგადოებაში საკუთარი მდგომარეობის გამოკვეთა აუცილებლად არ ჩათვალეს, რაც თითოეულის პიროვნებაზე და საზოგადოებრივ პოზიციაზე თავისთავად მეტყველებს...

წარმოდგენას უამრავი ხალხი დასწრებია. ილია ორბელიანი გრიგოლ ორბელიანს სწერდა: „ბოლეთების შოვნაში თავის მტკრევა იყო.“ გიმნაზიის პატარა დარბაზი ვერ იტევდა მოსულ ხალხს. ქართველების გარდა იყვნენ რუსები, სომხები და სხვა ეროვნების ხალხი. დაესწრო თვით ვორონცოვი მთელი თავისი ამალით.

სპექტაკლის წარმატება უდავო იყო: აღფრთოვანება, სიცილი, მზიარულება, ღიმილი, კმაყოფილება და ბოლოს ტაშის გრიალი. ყველაფერი ეს ამოვიკითხეთ იმდროინდელი პრესის გადათვალწერებისას. ამაზევე მეტყველებს ერთ-ერთ სტატი-აში აღნიშნული ფაქტი: „მეორე დღესვე ბაზარში იმორებდნენ მთელ ფრაზებს, რომლებიც მთლიანად აღებული იყო კომედიიდან. და მრავალ სახლში, სადაც შეიძლება არავითარი წარმოდგენა არა აქვთ იმაზე, თუ რა არის თეატრი - სახელი თავადი ერისთავისა გახდა ცნო-საზრისით „საშვილიშვილო საქმეში“. თუ დაეკვირდებით აფიშას, ხშირად შეგხვდებით სახელების წინ „თ“ ან

და ამას.“ როგორც ჩანს, სპექტაკლის შემდეგ აღიარება იყო სახალხო. ამას კი ქართული თეატრი ყოველთვის ვერ აღწევდა და ვერ აღწევს ახლაც... წარმატების კიდევ ერთი დასტური იყო ისიც, რომ ამ წარმოდგენის შემდეგ „გაყრა“ ცალკე წიგნად დაიბეჭდა, ხოლო აპრილის მინურულში ცალკე წიგნადვე დაიბეჭდა პიესის რუსული თარგმანი. რუსულ გამოცემას ორივე ადგილობრივმა გაზეთმა, „კავკაზმა“ და „ზაკავკაზსკი ვესტნიკმა“ უძღვნა სტატია. უკანასკნელი გაზეთის წერილის ავტორი იყო ცნობილი რუსი მწერალი იაკობ პოლინსკი, რომელიც იმ დროს თბილისში ცხოვრობდა. იგი წარმოდგენასთან დაკავშირებით წერდა:

„როცა კომედია „გაყრა“ მე პირველად ვნახე სცენაზე, რომელსაც ასრულებდნენ ქართული არისტოკრატიული წრიდან გამოსული პირები, თუმცა ქართული ენის არაფერი მესმოდა, მაგრამ პიესის შინაარსი მაინც გავიგე და არ შემეძლო არ გამეცინა. უშესანიშნავეს და კეთილშობილ არ-ტისტთა უმაღლეს ხარისხოვან გარკვეული თამაშით უნებლიედ გამოვიპირნი სინამდვილესთან ისე სიმართლის დგანან, რომ მათთვის მიზაჲ ძლიერ ადვილია, განსაკუთრებით იმ პირთათვის, რომელნიც ამათ მზგავს ტიპებს შორის გაიზარდნენ.

პიესა ყველას მოეწონა და რაც ყველაზე უფრო სახარბიელოა, მისი წარმატება კი არ განისაზღვრა მხოლოდ სათეატრო დარბაზის კედლებით, რომლებიც ტაშის გრიალით და ამსრულებელთა სცენაზე გამოძახილით ირყეოდა, არამედ პიესა წარ-

მოდგენის შემდეგ მეორე დღესვე იქცა სახალხოდ.“

წარმატებაც არის და წარმატებაც. როგორც ადრე აღვნიშნეთ, პიესის დადგმას მოწინააღმდეგენი ჰყავდა ამა თუ იმ მოსაზრების გამო. ახლა კი, 2 იანვრის შემდეგ, პიესის, მანანა ორბელიანის სალონში ხელმოკრედ წარმოდგენისას, ერთ-ერთ მთავარ როლს სწორედ ეს ერთ-ერთი მოწინააღმდეგე თამაშობდა და ეს გახლდათ პლატონ იოსელიანი. ნიკო ბაგრატიონი გადმოგვცემს: - „როცა ერისთავის „გაყრა“ ხელახლა კნენა მანანა ორბელიანის სახლში დაიდგა, პლატონი ერთ-ერთი მთავარი როლის შემსრულებელი იყო, რამაც დიდი სიამოვნება მიანიჭა საზოგადოებას.“

შეიძლება ითქვას, სპექტაკლის წარმატებამ მოწინააღმდეგეებისგან სრული კაპიტულაცია გამოიწვია!

გადიოდა დრო „გაყრას“ პირველი წარმოდგენიდან, სპექტაკლის პირველი დღიდან, მაგრამ შთაბეჭდილება არ ნელდებოდა. ქეთევან ორბელიანის მოგონებებში ამოვიკითხეთ: „სწორედ გაუთავებელი ღზინი და ქორწინება იყო „გაყრის“ რეპეტიციები და თვით წარმოდგენა, კვირებმა და თითქმის თვეებმა გაიარა პირველი წარმოდგენის შემდეგ და ღზინი გაუთავებელი იყო.“

„თეატრი დღესასწაულიაო“ - დაწერს შემდეგში მარჯანიშვილი. ზეიმია, დაბ ზეიმია, რომელიც ტკივილით იბადება, მაგრამ მაინც ზეიმია. იმიტომ, რომ პიესა „გაყრა“ ქართულად საჯაროდ პირველად წარმოდგენით - 2 იანვარს (ახალი სტილით 14 იანვარს) იზეიმა არა მხოლოდ იმდროინდელმა საზოგადოებამ, არამედ დღემდე ზეიმობს ქართული თეატრალური საზოგადოება, ვინაიდან ამ „ზეიმში“ დაიწყო ქართული პროფესიული საჯარო თეატრის ისტორია, რომელიც დღემდე გრძელდება. თუმცა, გრძელდება სხვადასხვანაირად, ხან აღმასვლით, ხან კი პირიქით. ეს ქართველ თეატრალურ მოღვაწეთა საქმიანობის გამოხატულებაა. მოღვაწეების, რომელთაც „დაღზენილი“ ცხოვრება არასოდეს ჰქონიათ, მაგრამ მაინც ემსახურებოდნენ თავიანთ საქმეს, საზოგადოებას, და ბოლოს აკეთებდნენ იმას, რაც მათ ყველაზე მეტ სიამოვნებას ანიჭებდა. რატომ?! ნუთუ არ შეეძლოთ სხვა სფეროში ემუშავათ, სადაც კეთილდღეობა უფრო გარანტირებული იქნებოდა?! ნუთუ არ იყო მათთვის მთავარი ოჯახის და ახლობლების ინტერესები?! რა ხალხი იყო ეს თეატრის მოღვაწეები, რომლებსაც საკუთარი თავის კარგად ყოფნა გაგივივებული ჰქონდათ თეატრში ცხოვრებასთან?! ყველაფერი ამაზე შემდეგ, თანმიმდევრულად... ახლა კი ქართული პროფესიული საჯარო თეატრის პირველი სპექტაკლი შედგა და შეიძლება ითქვას, რომ ქართული თეატრი დაიბადა; რაც იმდროინდელ, XIX საუკუნის პირველი ნახევრის პროგრესულად მოაზროვნე მოღვაწეთა დიდი დამსახურება და გამარჯვება იყო.



აზოჯა!!!



... იგი ამბობდა:
 - აი, ყველაზე მკვეთრად რა უნდა ჩავუნერგოთ პატარას: ლოგინში რომ წვაკი, თუ წუთით მაინც შეგვიყროს ფიქრი, - საღვაც ვიღაცას სცემა, საღვაც ვიღაცას ენატრება ლოგინი, საღვაც ავადმყოფი ფრინველი კანკალებს გუჩის ძირას, ანდა ცხოველი წამუშუნით ილტვავს ჭრილობას, - უკვე წამდვილი ადამიანი ხარ.
 რევაზ ინანიშვილი

სახლობანა - საყვარელი თამაში

„თებერვალი დადგაო, ხეში წყალი ჩადგაო,
 ჩიტმა-ჩიორამაო საძირკველი გადგაო...“
 (ხალხური)



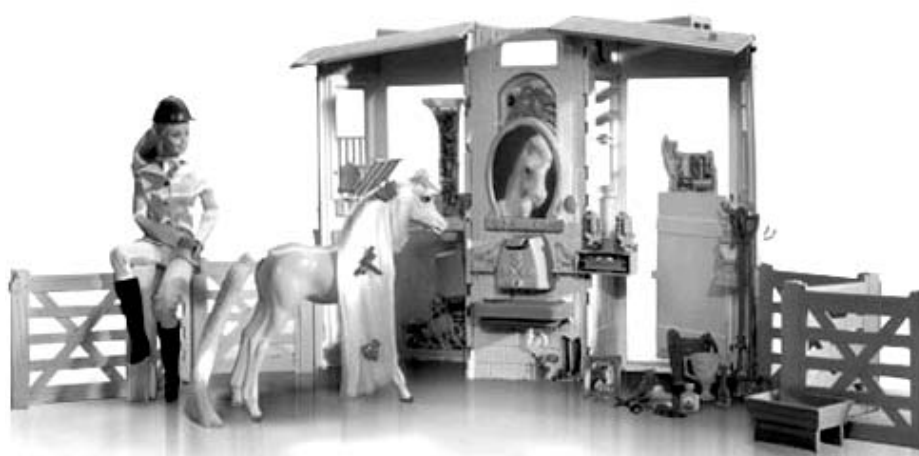
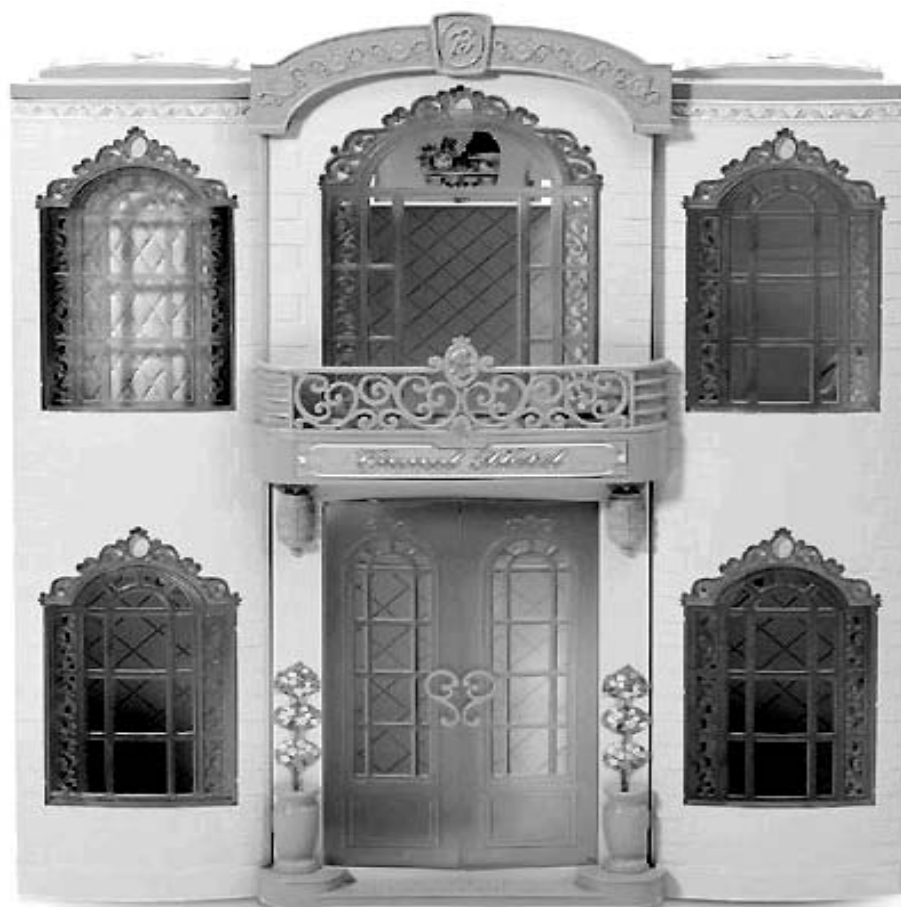
გინახავთ, როგორი ჟრიაბულით, ხალისითა და მონდომებით აშენებენ მერცხლები ბუდეს? უკეთეს სანახაობას ძნელად თუ წააწყდება კაცის თვალი ამქვეყნად! ძალიან ინდომებენ, ბეჯითად ირჯებიან: ნისკარტით ეზიდებიან ტალახს და თივას, ნისკარტით ლესავენ კედლებს. აშენებენ სახლს, სადაც უნდა იცხოვრონ, დაჩეკონ და დააფრთიანონ თავიანთი შვილები.

სახლის აშენება გამორჩეული რიტუალია ნებისმიერი სულდგმულისათვის.

ადამიანი კი, ღმერთისგან შექმნილი ყველაზე გონიერი არსება, ამ რიტუალს სამყაროს მოდელს უკავშირებს. ბოლო წინადადების გაგებაში, ალბათ, ძალიან დაგვეხმარება ქალბატონ ელენე კოშორიძის ლექსი „ჩვენი სახლი“, რომელსაც გაზეთის მომდევნო გვერდებზე წაიკითხავთ.

აბა, დააკვირდით: რა კარგად შეიძლება ამ ლექსის გათამაშება! ლიბრეტოდ გამოყენება და მისი ეპიზოდების დადგმა სკოლის სცენაზე ისე, რომ წარმოდგენის მონაწილეებმა მართლა ააშენონ პატარა სახლი, ჭა, თონე...

ცნობილია, როგორ უყვართ გოგონებს ბარბისთან სახლობანას თამაში, მაგრამ, ესეც უნდა ვთქვათ: მაღაზიაში ნაყიდი მზამზარეული სათამაშოები ახლოსაც ვერ მივლენ შენი ხელით გაკეთებულ, თუნდაც არასრულყოფილ, მაგრამ მაინც შენს მიერ „შექმნილ“ უბრალო ბუხრის ნაცრის საჩხრეკ ჯობთანაც კი.



ჩვენი სახლი

ელენა კოპორიძე

შექმნა ღმერთმა ეს სამყარო,
უნაპირო ზეცა,
მოაბნია ვარსკვლავები,
გზები დაუნსა.
ყველა სულდგმულს ამ მიწაზე
მიუჩინა ბინა

და გვირგვინად შესაქმნისა
კაცი დაადგინა.
უთხრა: "დე, შენ გამსახურებდნენ
ზეციური ძალნი,
სტიქიები: ცეცხლი, მიწა,
ჰაერი და წყალი,
ღვთის ხატი ხარ და იღვანე
ღმერთის შესაფერად,
შენც ააგე ამა ქვეყნად
სათნოების კერა".

ვინყებთ სახლის შენებას

ანგელოზო უფლისაო,
მომანიჭე ძალი,
რომ კურთხეულ დედამიწას
მეც დავატყო კვალი,
ამ მიწაზე მეც რომ ჩემი
სახლი ავაშენო,
დამლოცე და შემენიე,
ანგელოზო ჩემო!

დაიხსომეთ, მეგობრებო,
თქმულება ძველთა-ძველი,
სახლი სახლად მაშინ ვარგა,
თუ მტკიცე აქვს საძირკველი.
მაშ, წერაქვი დავკრათ მიწას,
სიღრმისაქენ გზას რაც გვიკვლევს,
უფალ - ღმერთს შეწევნა ვთხოვოთ
და ქვა დავდოთ სასაძირკველ.

შენ, ბალავრის წმინდა ქვაო,
თლილო ლოდო, საიმედოვ,
დაე, სახლმა შენი ძალა
და სიმტკიცე დაიბედოს,
რომ შენობა იდგეს მყარად,
სიკეთის და ნათლის მფენი,
ძირი მიწის ნიაღვრის ჰქონდეს,
ვარსკვლავეთს უმზერდეს ჭერი.

კედლების ამოყვანა

კალატოზნო, ქვით ხურონო,
საძირკველი უკვე მზად გვაქვს,
გავისარჯოთ ჩვენებურად,
შევუფარდოთ ახლა ქვა ქვას.
თეთრო, მრგვალო რიყის ქვაო,
რალაც მინდა რომ გითხრაო,
დათმე შენი ცალკე ყოფნა,
შეელი წყლის პირსაო;
თან იახლე წყალის ძალი,
მადლიც მოგყევს მიწისაო,
ჩალაგდი და ჩაწიკნიკდი,
შედუღადი კირითაო,
ახლა მარტო ქვა კი არ ხარ,
ბურჯი ხარ ქვითკირისაო.
შემოვსაზღვროთ ჩვენი სახლი
ოთხივ კუთხით მტკიცე კედლით,
აღმოსავლეთ-დასავლეთით,
ჩრდილოეთით და სამხრეთით.

გადატახტვა

ახლა სახლი უკვე მყარად,
საიმედოდ იდგება.
მიგნიდანაც ოთახებად
კედლით გადითხრება.
არაფერი გამოგვრჩება,
დარდი ნურვის ექნება,
ყველასათვის საკუთარი



კუთხე მოიძებნება.
დედისათვის, მამისათვის,
დისთვისაც და ძმისთვისაც,
ბებიისთვის, ბაბუასთვის,
ძიძა-გადიისთვისაც.
კედლები რომ მზადა გვაქვს,
ვით კაცს ქუდი ახურავს,
ჩვენი სახლიც დაიდგამს,
გამძლე, კოხტა სახურავს.

გადახურვა

სახლს ჯერ ჭერი არა აქვს,
ცაა სახურავიო,
თეთრო მტრედო, გაფრინდი,
მიდი, მზეს უთხარო:
მზეო, ჩამოიხედე,
სახლს მოავლე თვალიო,
თუ გინდა, არაფერი
დაგრჩეს უნახავიო.
ვიდრე გვიან არ არის,
ვიდრემდე დრო არიო,
ვიდრე სახლს თავს ეფრქევა
ციური ცვარ-ნამიო,
ვიდრე შინ თავისუფლად
დაქრის ნიაფ-ქარიო,
ვიდრე გაგვირანდია
ძელი და ფიცარიო,
იჩქარე, მზეო, იჩქარე,
სულზე მოუსწარიო...
თორემ, მოვლენ ხურონი
და ჭერიც მზად არიო!..

კარი - ზღურბლის დარაჯი

განა სახლი მთელ სამყაროს
გაემიჯნა სრულიად?
ერთი წმინდა ადგილი აქვს,
ეს ადგილი ზღურბლია.
ელოდება დედამიწა
ჩვენს გაბედულ ნაბიჯებს,
გარეთ მხოლოდ მაშინ გახვალ,
ზღურბლს თუ გადააბიჯებ.
აი, მგზავრიც დაქანცული:
შორი გზებით უვლია,
პირველი, რაც ეგებება,
ისევ კარის ზღურბლია.
მაგრამ სულ ხომ ვერ იქნება
მოწმენდილი ამინდი!
ხან წვიმაა, ხანაც თოვლი,
ხან ძლიერი ქარი ქრის.
ამიტომაც ჩავაყენეთ
კარი ზღურბლის დარაჯად,
მოგინდება, - გახსნი ფართოდ,
მოგინდება, - ჩარაზა.





სარდაფი, სხენი, აივანი, ბანი, ერდო

სახლს სიღრმეში სარდაფი აქვს,
ჭერის ზემოთ სხენია,

აივანი, ბანი, ერდო -
მზის სხივებს შესცქერიან.

სახლი დასრულდა

და დგას მტკიცედ ჩვენი სახლი
წვიმასა და ავდარში,
ლამაზია გაზაფხულზე,
ლამაზია ზამთარში.
ლამით, მთვარე რომ დაჰნათის,
დილით, მზე რომ ადგება,
ბანზე გავალთ, ცას შევხედავთ,
როცა მოგვენატრება.
დრო არის, რომ ამეტყველდნენ
ეს მღუმარე კედლები.
ფუნჯს ავიღებ და ბუნებას
ფერებს დავესესხები.
ზეცამ მომცა სილაჟვარდე,
წითელი კი - ვარდებმა.
ცისარტყელას ყველა ფერი
სახლშიც აელვარდება.
ეს კედელი მწვანე არის,
ეს კი - ოქროსფერია,
ჩვენი სახლი, აი, ახლა
ცისებრ მშვენიერია.

ავეჯი

ეს რა კარგი, რა ლამაზი
სახლი ავაგეო,
მაგრამ სკამიც კი არ მიდგას,
ზედ რომ ჩამოვჯდეო,
ახლა შენი იმედი მაქვს,
აქორჩილო ტყეო,
ღურგლობა და ხარატობა
მიტომ ვისწავლეო.
შენ რომ მორები მომეცი,
უქმად არ დავდეო,
გავრანდე და ვხეხე, ვკვეთე,
სულ ვაჩუქურთმეო.
დავამზადე დგამ-ავეჯი,
დავწექ, ვიძინეო,
ტახტი ხმელი გამომადგა,
გვერდი ვიტკინეო.
ავდექი, ცხვართან მივედი,
ცხვარო, მიშველეო,
ქათამმა ბუმბული მომცა,
ცხვარმა - მატყლი მეო;
ახლა, სელო, ლურჯთვალეზავ,
ბამბა მოიხმეო,



ჩითი მინდა საბნისათვის,
საგულისპირეო;
აბრეშუმიც ვაშრიალე,
დავჯექი მერეო,
დავლაშქე და ვაგვირისტე,
ვკერე და ვკერეო.
ფარდები რომ ჩამოვკიდე,
ნოხიც დავფინეო,
ისეც კობტა ჩემი სახლი
სულ დავამშვენეო.
გინდა, ნახო, როგორია?
მოდი, მესტუმრეო!..



ჭა

სახლი სახლად გავმართე,
ახლა ეზოს ჯერია!
საფუსფუსო, საშრომი
როდი გამომელია...
სხვანაირი მადლი აქვს
ადგილს, სადაც წყალია,
ჰოდა, ახლა, ჭას გავჭრი,
ეშრომობ, არა მცალია.
ჯერ ადგილი მოვნიშნე,
ბარი კარგად ავლესე,
მერე მიწას დავკარ და

წყალსაც მივეალერსე.
წყალი ეზოს ვაპკურე,
გავაშენე ბაღნარი.
დამილოცე, უფალო,
ნაშრომ-ნაამაგარი.

ოთხი მძლავრი სტიქია

მიწას დაფუძნებია
სახლი, სიბრძნით ნაგები,
თავს გვირგვინად დაუდგამს
სხივთა შარავანდები,

გამჭვირვალე ჰაერი
ირგვლივ შემოსაღტვია,
ჭაში წყალი ლივლივებს,
კერას ცეცხლი ანთია,
ეზო-კარ-მიდამოში
ია-ვარდი გაშლილა,
ოთხი მძლავრი სტიქია
სახლმა შეაკავშირა.
სახლო, ჩვენო ფუძეო,
ჩვენო ტკბილო კერიაო,
ხედავ, მთელი სამყარო
თავზე შემოგვლებია!

თონე

სახლი სრულად მადლმოსილი
მხოლოდ მაშინ ხდება,
როცა გარჯით მოწეული
პური გამოცხვება.
ამიტომაც უნდა ვსდიოთ
უფლის გზას და წესებს,
თორემ ისე რას მომიკი,
ჯერ თუ არ დათესე.
მოსავალი მოვინიე,
გაიხარე, ჭერო!
ახლა დროა, რომ ეზოში
თონე ავაშენო.
არსობის პურის მომცემი,
დიდი მადლის მქონე,
აღამევით თიხისაგან
მოზედილი თონე!
თონის შემქმნელ-შემოქმედი
მეთუნეა ახლა,
თიხას სული მან ჩაუდგა -
უფალს შეენაცვლა.
და მორჩილებს, მისდევს თიხა
მის ჯადოსნურ ხელებს...
აი, უკვე ჩამოიქნა,
ქურა გააცხელეთ!
თონეს, ცეცხლზე გამობრძმედილს,
სიმრგვალე აქვს ზეცის,
ვინრო ყელით ცას უყურებს,
ძირით მიწას ეკვრის.
სიცხემ რომ არ შეანუხოს,
მოეუწოდებოთ თავი.
ქვაო, ირგვლივ შემოეღლე,
თონე დაიცავი,
რომ ღვიოდეს ნაკვერჩხალი,
არც როს ჩაინაცროს
და რომ პური არსობისა
მარად გამოაცხოს!

პურის გამოცხოვა

ჩავიარე თონეზე,
მცხოველს პური ვუქეო.
ძარღვი მიწისა ჰქონდა,



სხივის - სიმსუბუქეო.
მცხოველმა თქვა: "გადმისნა
მიწამ კალთა-უბეო,
იმის მადლიც შევიგრძენ,
ცასაც ყური ვუგდეო,
დავიხმარე მზე, მთვარე,
ქარ-წვიმასაც ვუხმეო,
მეც დღე-ღამეს ვასწორებ,
კვირაა თუ უქმეო".
ვუთხარ, კარგად გარჯილხარ,
როდი გააბუქეო!
ჩავიარე თონეზე,
მცხოველს პური ვუქეო!..

დავულოცოთ ახლა ჩვენს სახლს
ყოფნა ახლებური,
ჩვენს თონეში დღეს პირველად
გამოცხვება პური!
გაფართოვდი ეზო-კარო,
თავი მოინოწე,
ნიშნად შენი ზეობისა,
აბრიალდა თონე.
... და ორომი თონისაკენ
ხაბაზს ციმციმ მიაქვს,
ახლა ერთად გამართავენ
ჩვეულ ორომტრიალს.
მოედება სურნელება
ეზოს საამური,
ჩვენი გარჯით მოწეული -
გამოცხვება პური.
ახლა სახლი ღირსეულად
უმასპინძლებს სტუმრებს,
მონყურებულს წყალს შეასმევს,
მშვიერს დააპურებს!
მამ, გახსენით კარ-ფანჯარა,
მზემ აკოცოს ღიობს...
"მზევ შინა და მზევ გარეთა,
მზევ, შინ შემოდიო!"

დარი ზღაპრები



„1930 წლის 16 ივნისს მე რომ ჩვეულებრივად არ დავბადებულიყავ ქუთაისის მახლობლად, წყალტუბოს რაიონის სოფელ გვიშტიში, ან პატარაობისას რომ დავკარგულიყავ, ტყეში გზა ამხნეოდა, მელას მოვეტყუებინე, ღამეები დათვის ბუნაგში გამეთია, ან მგლის ძუძუ მენოვა, ალბათ, სათავგადასავლო ფათერაკებით აღსავსე მოთხრობებსა და რომანებს დავნერდი... რას იზამ ახლა, რაც არ მოხდა, არ მოხდა. მე არაფერს არ ვიგონებ და ვწერ იმას, რაც მოხდა, რაც მტკენია და გამხარებია, რაც მძულდა და მიყვარს, რაც ძირმწარე ცრემლი მდენია და რითაც გამთენებია. ვწერ და ვწერ. ვაშენებ, ვთოხნი, ვამყნი ვაზს. გაზაფხულზე, ოციოდე ნერგს, ჩემს ეზოში რომ ადგილი არ იქნეს, მეზობლისას დავრგავ, ბოლოს და ბოლოს, ქუჩაში დავრგავ, გზის პირზე. დავაქროლებ მანქანას. მე როგორი მწერალი ვარ, რა მოგახსენოთ და, როგორც შოფერი, ღმერთმა მოგცეთ! მოვიგდებ ნაბადს და ვმოგზაურობ ბარსა თუ მთაში. სახლიდან რომ გამოვდივარ, კარს ღიად ვტოვებ, დასაკარგავი არაფერი გამაჩნია. არც მინდა. ვკითხულობ და თვალის კაკლებში ვუყურებ ჩემს ხალხს - რა სტიკია, ან რა უხარია...“, - წერდა 1971 წელს „ავტობიოგრაფიულ ნოველაში“ ბატონი ოტია იოსელიანი, „დაჩის ზღაპრებისა“ და ჩვენთვის ძალიან საყვარელი მრავალი წიგნის ავტორი. იგი დღესაც ასე ცხოვრობს, - ნაღდი მწერლის ტკივილიანი, მაგრამ სისხლსავსე ცხოვრებით.

ოტია იოსელიანი

დედა-შვილის ზღაპარი

იყო ერთი ბიჭი დაჩი და არავინ ისე არ უყვარდა, როგორც დედიკო. ერთხელ დედა სადღაც წავიდა. დაჩის ძალიან, ძალიან მოენატრა, სულ ჭიშკრისაკენ ჰქონდა თვალუბი, ტირილიც კი უნდოდა, მაგრამ ძალიან კარგი ბიჭი იყო და ხომ ვერ იტირებდა! დედა სალამოსაც არ მოვიდა. დაჩი დაწვა,

მაგრამ დიდხანს არ დაეძინა.

მეორე დღეს დედაც გამოჩნდა, უამრავი ტკბილეულობა და სათამაშო მოუტანა დაჩის. დაჩიმ არც ფოჩიან კანფეტებს ახლო ხელი, არც სათამაშოებს შეხედა. დედას კალთაში ჩაუჯდა და თქვა:

- შენ ყველაზე კარგი ხარ, დედიკო! დედას ეს, ცოტა არ იყოს, ენყინა. - ყველაზე კარგი მე კი არაა, შენ ხარ! - არა, შენ ხარ... - იუარა დაჩიმ.

დედამ თვალელები ჩახედა შვილს, შუბლზე თმა გადაუწია და მაინც თავისი არ დაიშალა: - არა, დაჩი, ამქვეყნად შენზე უკეთესი არავინაა!

ბიჭს ახლაც ისე მოუნდა ტირილი, თითქოს დედა შინ არ ყოფილიყოს.

- არა, ყველაზე უკეთესი შენ ხარ, დედა! - მე უფროსი ვარ და, როცა უფროსი გეუბნება, უნდა დაუჯერო.

ბიჭს უნდოდა დაეჯერებინა, მაგრამ რა ექნა, როცა დედაზე უკეთესი არავინ ეგულებოდა?

- არ დაგიჯერებ! - გაჯიუტდა დაჩი.

- კარგი ბიჭები არ ჯიუტობენ.

როცა დედა შინ არ იყო, ბიჭს არ უტირია, ახლა კი აქვითინდა.

გაჯავრებულმა დედამ ძირს ჩამოსვა ატირებული დაჩი და უთხრა: - თუ არ გჯერა, ნადი მეზობლის ბიჭის დედასთან და ჰკითხე, დედა უფრო კარგია თუ შვილი.

ბიჭი ტირილ-ტირილით წავიდა. მივიდა მეზობლის ქალთან. ქალს თეთრი კაბა ეცვა. დაჩიმ ჰკითხა:

- დედა უკეთესია თუ შვილი?

თეთრკაბიანი ქალი არ დაფიქრებულა, ისე უპასუხა:

- რა თქმა უნდა, შვილი.

ბიჭი კიდევ უფრო ატირდა და წავიდა მეორე მეზობელთან. იმ მეზობლის ქალს ნითელი კაბა ეცვა. დაჩიმ ჰკითხა:

- დედა უფრო კარგია თუ შვილი?

ნითელკაბიანმა ქალმაც მაშინვე უთხრა: - შვილისთანა არავინ არაა.

აზლუქუნებულმა ბიჭმა მესამე მეზობელთან გასწია. იქ შავკაბიანი ქალი დახვდა. დაჩიმ ჰკითხა:

- დედა უფრო კარგია თუ შვილი?

- შვილებს შემოეფლოს ჩემი თავი, მათი ფასი რაა ამქვეყნად!

დაჩის ახლა ამ ქალზეც მოუვიდა გული და წავიდა. იარა, იარა. მიადგა ერთ ტყეს: კურდღელს ჩამოუყრია უშველებელი ყურები. ტანზე ბენეს იგლეჯს და ტირის.

- რა გატირებს? - ჰკითხა დაჩიმ.

- როგორ თუ რა მატირებს, - თავში წაშინა თათი ცანცარამ, - ბაჭები დამეკარგა და ვაითუ, მგელმა შემიჭამა; ნეტავ ერთი დამანახა, იმას ვუჩვენებ თვალის სერის!

- მგელს?! - გაუკვირდა დაჩის, - შენც რომ შეგჭამოს?

- ნეტავ მე შევეჭამე და ჩემი შვილები გადარჩენილიყვნენ!

- ესეც იმ ქალებივით ლაპარაკობს, - იფიქრა დაჩიმ და კვლავ ატირდა. წავიდა, იარა, იარა და

ნახა: დამჯდარა მგელი ბუნაგთან, რაც ძალი და ღონე აქვს, ორივე თათს ირტყამს ცხვირ-პირში, ყმუის, კივის, წივის.

- რა გატირებს? - ჰკითხა დაჩიმ.

- შვილებისათვის საჭმლის საშოვნელად წავედი, დაებრუნდი და არც ერთი აღარ დამხვდა. ვაითუ, ლომმა შემიჭამა. ახლა ამ ცხელ გულზე რომ სადმე შემეხვედრა, არ ვიცი, როგორ გადამირჩება!

- მერე და, ლომს რას დააკლებ! - გაუკვირდა დაჩის, - შენც შენს შვილებს მიგაყოლებს...

- ნეტავ მე შემხვედროდა და შევეჭამე, შვილები გადამირჩებოდნენ!

ამასაც თავის თავს შვილები ურჩევნია. კიდევ უფრო მწარედ ატირდა დაჩი. იარა, იარა და ისეთი ღრიალი შემოესმა, რომ სულ დაავიწყდა თავისი სადარდებელი.

ხედავს და რას ხედავს: ლომს სულ გაუსისხლიანებია სახე, მთლად დაუღუნია იქა-ურობა და დამხოზილა მინაზე.

დაჩის არც კი გაუგონია, თუ ლომმა ტირილი იცოდა და ახლა კი ხედავ, როგორ მოთქვამს?!

- შენ მართლა ლომი ხარ? - ჰკითხა დაჩიმ.

- ლომი ვარ! - ამოიღრიალა ლომმა.

- და ტირი!

- ვტირი კი არა, თავს არ ვიკლავ?!

- შენც შვილები ხომ არ დაგეკარგა?

- ხომ არ გინახავს? მითხარი, თუ სადმე შეგხვდა და მთელი სიცოცხლე ძაღლივით შენი ერთგული ვიქნები!

დაჩის ძალიან უნდოდა, სცოდნოდა, სად იყო ლომის ბოკვერები, მაგრამ არ იცოდა და ისედაც გამწარებულ დედას ხომ არ მოატყუებდა.

- შენს ბოკვერებსაც ხომ არავინ შეჭამდა! - დაამშვიდა დაჩიმ.

- არ შეჭამდა, მაგრამ ცოტაა ფათერაკი? ვაითუ, ჭაში ჩაცვივდნენ და დაიხრჩნენ.

- სად არის აქ ჭა? - ჰკითხა დაჩიმ.

- ჭა რომ ვიცოდე სადაა, აქ რა გამაჩერებს, შოგ არ გადავვარდებოდი?!

- შენ გგონია, რაკი ლომი ხარ, არ დაიხრჩობი?

- რა ჯანდაბად მინდა სიცოცხლე, თუ შვილები არ მეყოლება!

დაჩი წავიდა. მიდის, მიდის, აღარ ტირის და ფიქრობს: დედას მართალი უთქვამს, მაგრამ თვითონაც რა ჰქნას, რომ დედა მაინც ყველაფერს ურჩევნია.

იარა, იარა და ხედავს, აგერ, მდინარე ჩამოდის. გაღმა დამჯდარა ორი ოქროსფერი ბოკვერი; თათები თვალელებზე აუფარებიათ და იმ თათების სიმსხო ცრემლები სცვივათ.

- გზა ხომ არ აგებნათ? - გასძახა დაჩიმ.

- ჰო, გზა აგვებნა! - აღრიალდნენ ბოკვერები.

- მერე და არ გრცხვენიათ, ლომები ხართ და გეშინიათ?! - გაიკვირვა დაჩიმ.

- ჩვენ არ გვეშინია, ჩვენ დედის დარდი გვატირებს, ჩვენისთანა დედა არავის არა ჰყავს.

- მართალია, - დემონმა დაჩი და ბოკვერებს გზა მიასწავლა.

წავიდა ისევ, იარა, იარა და ხედავს, აგერ მგლის ლეკვები ყმუიან და შავი ცრემლით ტირიან.

- ვიცი, რაც გატირებთ.

- ტყეში დავიკარგეთ და დედა ჯავრს ვერ გადაურჩება.

- ვიცი, - უთხრა დაჩიმ, - რა ვუყოთ, რომ თქვენი დედა მგელია, ალბათ, მაინც ყველაზე კარგია ამქვეყნად.

- ჩვენი დედა ყველაზე კეთილი და ლამაზია.

დაჩიმ ახლა ლეკვებს ასწავლა გზა, წავიდა და, ალბათ, პატარა ბაჭებს ვერც კი დინახავდა, რომ მათი ხმა არ გაეგონა.

- ვიცი, ვიცი, - უთხრა დაჩიმ, - რისთვისაც ჩაგისისხლიანებიათ თვალეები, ყველაზე უკეთეს დედასთან გინდათ ხომ? მე მიგასწავლით.

ბაჭები ენაც კი ჩაუფარდათ სიხარულით და მადლობის თქმაც დაავიწყდათ.

დაჩი გამოვიდა ტყიდან, რაც კი იცოდა, საით წასულიყო. ვერ გაეგო, დედები ამბობდნენ მართალს, თუ შვილები და ისევ აღრიალდა.

კიდევ კარგი, საიდანღაც გრძელწვერა მოხუცი გამოჩნდა.

- დედები, რა თქმა უნდა, მართალს ამბობენ, - დაიწყო მოხუცმა ისე, რომ ბიჭისთვის არც კი უკითხავს, რისთვის ტიროდა.

დაჩიმ სულ ამოიგლიჯა გული.

მოხუცმა სიმღერასავით განაგრძო:

- არაფრით არ მეგონა, მაგრამ რომ ვუკვირდები, შვილებიც მართალს ამბობენ, - თქვა ეს, უშველებელი, მინამდე დაშვებული წვერი აკრიფა, სულ სამიოდე ნაბიჯი გადადგა და გაქრა.



მოგზაურობა ინდოეთში

გამომცემლობა "ოგი" მალე დასტამბავს ალექსანდრე მილნის წიგნს "ვეფხვები და ბაჭები", რომელშიც "ვინი პუხის" ავტორის ნაკლებად ცნობილი ტექსტებია თავმოყრილი. წიგნი ალექსანდრე შელმანოვის ნახატებით იქნება დასურათებული, ხოლო რუსულ ენაზე თარგმანი ოლგა მიაოეტს ეკუთვნის. მოკლედ, ამჯერად, ალექსანდრე მილნი აღარაფერს გვიყვება თაფლისმოყვარე დათუნიაზე, ბუშტიან გოჭუნაზე და ვირუკელაზე, რომელსაც კუდი ჰქონდა მიჭედებული, სამაგიეროდ, გვთავაზობს ზღაპრებს ინდოეთზე, შოკოლადზე და ვერცხლის თასზე და ესაა ნამდვილი საბავშვო ლიტერატურა ინგლისური ტრადიციებით.

ალექსანდრე მილნი

ასხამს და ასხამს გაუთავებლად! ოჰ, ღმერთო! ამას ეძახიან მცირე წვიმას?

ჯეინ ენმა თავი ხელში უნდა აიყვანოს და მოთმინება მოიკრიბოს. დღეს მას შინ დარჩენა მოუწევს, თავის ძვირფას სათამაშოებთან. ხვალ კი, არ არის გამოირიცხული, რომ გამოიდაროს. თანაც, ყველა გოგონას როდი აქვს ამ ქვეყანაზე სათამაშო ბაჭია, კიდევ ურიკაში შებმული ცხენი და რეზინის ბურთი. მოითმინე, ჯეინ ენ, მოითმინე!

ვერაფერსაც ვერ ხვდებით, არა?

სწორედ დღესაა აუცილებელი, ხვალ გვიან იქნება. თუ ეს ღრუბელი გაიფანტება, შეიძლება, დღესაც მოხერხდეს. მაგრამ, საკმარისია, ეს გაიფიქროს, იმ წუთში ახალი ღრუბელი ემატება ცას საიდან-ღაც.

გოგონა ცდილობს, დახუჭოს თვალები. დახუჭოს თვალები და თქვას: "ერთი, ორი, სამი, ოთხი... აი, ახლა დავითვლი ოცამდე, გავახელ თვალს და... უნდა შენყდე! უნდა შენყდე! ეს ძალიან მნიშვნელოვანია, თქვენ ხომ გესმით, რატომაც!"

და იგი ითვლის ოცამდე. ჯერ ძალიან სწრაფად ითვლის თორმეტამდე, შემდეგ უფრო ნელა - თხუთმეტამდე, შემდეგ - თექვსმეტამდე... ჩვიდმეტამდე... თვრამეტამდე... ცხრა...მეტამდე... შემდეგ - კიდევ

უფრო ნელა... მართალია, ასეთი საქციელი მთლად სწორი ვერაა, მაგრამ იგი ცდილობს, მიეხმაროს ღმერთს ამოცანის შესრულებაში: ოო... ოოო... ციიი! ოცი! მაგრამ წვიმა ოდნავაც არ იკლებს.

ჯეინ ენი ცდილობს, შეიკრას სუნთქვა. იგი თავის თავს ეუბნება: "თუ შევძლებ, იმდენი ხნით შევიკრა სუნთქვა, მსოფლიოში რომ არავის შეუკრავს, მაშინ, ბოლოს და ბოლოს, როცა ამოვისუნთქავ, წვიმა აღარ იქნება!" იქნებ, მართლა გამოვიდეს?

მაგრამ არაფერიც არ გამოდის!

გოგონა დგას ფანჯარასთან და უყურებს, როგორ მოცურავენ ქვემოთ დიდ-დიდი წვეთები მინაზე.

ჯეინ ენი ჩაუთქვამს, რადგანაც ესაა ყველაზე ნალდი ხერხი, რომ თუ აი, ეს, აი, ეს წვეთი სხვებს მოასწრებს ქვემოთ ჩამოცურებას, მაშინ... მაშინ უცებ შეწყდება წვიმა, თუ სხვა წვეთმა გაასწრო, მაშინ არაფერი არ გამოვა. წვეთები უკვე შუა გზაზე მივიდნენ და გოგონა უცებ ცვლის თავის გადაწყვეტილებას: "არა, არა, ყველაფერი უკუდგა უნდა იყოს - თუ ეს წვეთი სულ ბოლოს მივა რაფამდე, მაშინ შეწყდება წვიმა!"

მაგრამ წვიმა ასხამს და ასხამს გაუთავებლად.

თქვენ გესმით? დღეს ჯეინ ენი ინდოეთის გზას უნდა დადგომოდა. მისი დედა და მამა ცხოვრობენ ინდოეთში. თავიდან ჯეინ ენს ახსოვდა, რომ ისინი იყვნენ შავები, რადგანაც ყველა ინდოელი შავია. შემდეგ, როცა დეიდა მერიმ აუხსნა, რომ ისინი თეთრები არიან, გოგონამ ნელ-ნელა გაიხსენა, როგორი თეთრები იყვნენ.

სანამ მშობლები არ დაბრუნდებიან, ეს კი გაისამდე არ მოხდება, ჯეინ ენი დეიდა მერისთან ცხოვრობს, მაგრამ, ხანდახან, მას ძალიან, ძალიან სწყინდება ლოღინი.

- უცებ რომ მოხდეს და ხვალ ჩამოვიდნენ? - იკითხა ჯეინ ენმა.

- არავითარ შემთხვევაში, - გადაუწერა წყალი დეიდა მერიმ, - იმათ უამრავი საქმე აქვთ. ხვალ ნამდვილად ვერ ჩამოვლენ. მაგრამ ბევრი დროც აღარ დარჩა!

ჰოდა, მაშინ ჯეინ ენს დაებადა მშვენიერი იდეა: თუ მშობლები ისეთი დაკავებული არიან, რომ ვერ მოდიან მის სანახავად, მაშინ თვითონ გაემგზავრება მათთან.

გოგონამ გადათვალა თავისი დანაზოგი და დაასკვნა, რომ თუ ფეხით ივლის,



ფული ნამდვილად ეყოფა. მთელი კვირის განმავლობაში, როცა დეიდას სასიეროდ დაჰყავდა, ჯეინ ენი ყიდულობდა სხვადასხვანაირ საკვებს. მაგალითად: ნამცხვრებს და შოკოლადს. მერე ყველაფერს სპეციალურ ყუთში ათავსებდა. ყოველ საღამოს გოგონა ჩაიხედავდა ყუთში და დახუჭავდა თვალებს, ფიქრობდა დედაზე, ფიქრობდა მამაზე და არაფერს ჭამდა. პარასკევ საღამოს მან ნახა, რომ კოლოფი ბოლომდე გაივსო და მეორე დღისთვის გამგზავრებაც დაგეგმა.

ძილის წინ ჯეინ ენი დაემშვიდობა ბაჭიას. ყველა სათამაშოს უნდოდა მასთან ერთად გამგზავრება, მაგრამ ბაჭიას - განსაკუთრებით. ძალიან უნდოდა. თანაც, კისერზე მას ვარდისფერი ლენტ

ჰქონდა შებმული, რომლითაც მისი ტარება შეიძლებოდა. ბაჭია არასოდეს ყოფილა ინდოეთში და ძალიან ლელავდა. მაგრამ ჯეინ ენმა უთხრა: "არა, შენთვის არ შეიძლება ინდოეთში წასვლა, რადგან იქ უამრავი გარეული ვეფხვია. ვეფხვები, კიდევ, ბაჭიებს ჭამენ". ბაჭიას სულაც არ უნდოდა, რომ ვინმეს შეეჭამა, მაგრამ მას იმედი ჰქონდა, რომ შეძლებდა მტაცებლებისაგან თავის დაღწევას. იგი ძალიან დადარდიანდა, როცა ჯეინ ენმა აუხსნა, რომ ინდოეთში ყველაზე სხარტი და მოხერხებული ბაჭიებიც კი ებმებიან ვერაგი ვეფხვის კლანჭებში. "ყველაზე სხარტები და მოხერხებულებიც?" - ჩაჰკითხა მან ნალვლიანად. "დიახ, ყველაზე სხარტებიც და მოხერხებულებიც!" - დაუდასტურა გოგონამ, მაგრამ ისე შეეცოდა თავისი ბაჭია, რომ მოაძრო მას ვარდისფერი ლენტი და მაგიდის უჯრაში დამალა იმ შემთხვევისათვის, თუ დილით, გამგზავრების წინ, იგრძნობდა, რომ არაფრით არ შეუძლია ბაჭიასთან განშორება.

ყველანი მოვიდნენ ჯეინ ენის გასაცილებლად. მან ჩამოსვა სათამაშოები ფანჯრის რაფაზე: ცხენი - ურიკით, უბრალო ცხენი, ბურთი და ბაჭია. ისეთნაირად ჩამოსვა, რომ, რაც შეიძლება, დიდხანს შეძლებოდა მათთვის ხელის დაქნევა. მართალია, როცა ეზოს გაივლი, მარჯვნივ უნდა მოუხვიო და მერე ველარც შეძლებს მათ დანახვას. აი, მაშინ გახსნის გოგონა თავის ყუთს პირველად, რადგან ძალიან მარტოსულად იგრძნობს თავს. ისე, რა საოცარია: რამდენად არამარტოსულად გრძნობ თავს, როცა ხელში გიჭირავს ერთი ფილა შოკოლადი!

მეორე დილით, თვალი რომ გაახილა და ფანჯარაში გაიხედა, ბაჭიამ დაინახა, რომ ძალიან მაგრად წვიმდა.

- შეიძლება, დღეს ვერც კი წავიდეს ჯეინ ენი ინდოეთში, - გაიფიქრა მან და გულზე მოეშვა.

საუზმის შემდეგ ჯეინ ენმაც გაიხედა ფანჯარაში.

- მალე გადაიღებს! - თქვა გოგონამ იმედიანად.

ჰოდა, დგას ახლა ფანჯარასთან და ელოდება...



ბავშვთა კონკურსი



მისტერ თეოფილუს ბენქსი დაფასებული კაცი გახლდათ. მეგობრები მას თეოს ეძახდნენ. არ მახსოვს, კონკრეტულად, რა საქმით იყო დაკავებული, მაგრამ, რაღაცას აკეთებდა ძალიან საჭიროს და დიდს... მოკლედ, მისტერ ბენქსი რომ არ ყოფილიყო, რა გვეშველებოდა, უბრალოდ, ვერ წარმომიდგენია. ყველაფერი მისტერ ბენქსზე იყო დამოკიდებული.

მას სამი შვილი ჰყავდა. უფროსს, გოგონას, ეძახდნენ ჯესიკა ბენქსს, დედის პატივსაცემად. შემდეგ გაჩნდა ბიჭი და დაარქვეს თეოფილუს ბენქსი - მამის პატივსაცემად. ორი თეოფილუს ბენქსი - ერთ ოჯახში! ზოგიერთი ეჭვობდა, ეს ამბავი არეულობას გამოიწვევსო, მაგრამ მისტერ ბენქსი ასე არ ფიქრობდა: "კიდევ კარგა ხანს ბავშვი, უბრალოდ, მისტერ ბენქსი იქნება, თუ ძალიან გინდათ, კი ბატონო, უბრალოდ ფილი დაუძახეთ, მერე კი, ბიჭი

რომ გაიზრდება, მისი მამა უკვე მოსამართლე ბენქსი იქნება, ან - პროფესორი ბენქსი, ან - პოლკოვნიკი ბენქსი, ანდა - პრეზიდენტი ბენქსი, ჯერ არ გადაუწყვეტია, საბოლოოდ, რომელი უნდა გახდეს".

და ეძახდნენ პატარას ფილს.

შემდეგ დაიბადა მესამე ბავშვი და, რადგან მისტერ ბენქსი იმასაც ვეღარ დაარქმევდა თეოფილუსს, სახელის ნაწილი მაინც რომ შეენარჩუნებინა, პატარას თეოდორი დაარქვა, უბრალოდ კი - თოდი.

საერთოდ, რომ ვიცოდეთ, მისტერ ბენქსი გოლფს თამაშობდა. იგი ძალიან აქტიური ადამიანი იყო და საღამოობით კლუბის დანარჩენ წევრებზე გაცილებით დიდხანს თამაშობდა გოლფს. მისი მეგობრები სამოცდამეათეუთმეტე დარტყმის შემდეგ ჩაის დასალევად მიდიოდნენ, მისტერ ბენქსი კი მხოლოდ ასმეოცეზე ჩერდებოდა. აი, ასეთი კაცი იყო.

თქვენ, ნამდვილად, გაიფიქრეთ, რომ ასეთი გულმოდგინებისათვის იგი პრიზსაც დაიმსახურებდა. არ გეტყვით არაფერი! პრიზი ყოველთვის სხვებს რჩებოდა. კლუბის თითქმის ყველა წევრს ჰქონდა სახლში პატარა ვერცხლის თასი, მისტერ ბენქსს კი არა ჰქონდა. ეს ამბავი მას ძალიან სწყინდა. სადაც არ უნდა მისულიყვნენ სტუმრად მისტერ და მისის ბენქსები, ყოველ ოჯახში ხვდებოდათ მაგიდაზე შემოდგმული კოპწია ვერცხლის თასი. და ყოველთვის, რომელიღაც მისტერ ბიქსი იწყებდა მოყოლას, როგორ შეძლო გასულ შაბათს ამ თასის მოპოვება, მისის ბიქსი, კიდევ, მისის ბენქსს უყვებოდა იგივეს. და ამიტომაც ბრუნდებოდნენ შინ გუნებაშემოშაშულნი მისტერ და მისის ბენქსები.

ერთხელაც, მისის ბენქსმა წაიკითხა გაზეთში, რომ მათ ქალაქში აპირებენ ბავშვთა კონკურსის გამართვას. მან ეს ამბავი ჯესიკას უთხრა და გოგონამაც მაშინვე შესთავაზა: "მოდით, ჩავუშვათ ამ კონკურსში თოდი! რა მაგარი იქნება!"

- ჩავუშვათ, ჩავუშვათ თოდი! - აიტაცა ფილმა. მან წარმოიდგინა, რომ კონკურსი, ეს არის რაღაც, ტბისმაგვარი და თუ თოდს წყალში ჩაუშვებდნენ, იქ უფრო ლამაზი გამოჩნდებოდა.

- აუცილებლად ჩავუშვათ, - განაგრძობდა ჯესიკა, - და თუ გაიმარჯვა, ჩვენს მამიკოსაც ექნება ვერცხლის თასი!

მისის ბენქსს კი გაახსენდა, რომ ერთ კვირაში მისი ქმრის დაბადების დღე უნდა აღენიშნათ. რა გაუხარდებოდა, დაბადების დღეზე ვერცხლის თასი რომ მიეღო საჩუქრად! მას ხომ ყველაფერი ჰქონდა, რასაც ინატრებდა, ვერცხლის თასის გარდა.

და აი, მისტერ თეოდორი ჩანერეს კონკურსის მონაწილეთა სიაში. რა თქმა უნდა, ეს ყველაფერი მისტერ ბენქსისგან დაფარულად ხდებოდა. ყოველ დილით, როცა იგი მიდიოდა კანტორაში, სადაც ყველაფერი მისტერ ბენქსზე იყო დამოკიდებული, მისიანები მოიყრიდნენ თავს და მსჯელობდნენ, როგორ მოერთოთ და მოეკაზმათ თოდი, კონკურსში რომ უსიკვდილოდ გაემარჯვებინა.

მისის ბენქსი ფიქრობდა, რომ იგი ისედაც უნაკლო იყო.

ჯესიკა თვლიდა: უფრო მეტად ხუჭუჭა რომ ყოფილიყო თოდი, არ იქნებოდა ურიგო.

ფილი კი დარწმუნებული იყო, რომ მას

ტბაში ბანაობა გააკაჟებდა და გაალამაზებდა.

და ჯესიკა ყოველდღე უხვევდა ძმას კულულებს, ფილი კი ხელებში ჩაეჭიდებოდა ხოლმე და ბერტყავდა ხშირ-ხშირად, რაც შეიძლება ჩქარა რომ გაეკაჟებინა. მისის ბენქსი იძულებული იყო, განჯინაზე შემოესვა შვილიყო, რათა ჯესიკასაც მოხერხებულად დაეეარცხნა მისი თავი და ფილიც ვერ მიწვდენოდა.

- მე მჯერა, რომ იგი გაიმარჯვებს, - ჩუმიად იმეორებდა თავისთვის მისის ბენქსი.

ყოველ საღამოს, როცა მისტერ ბენქსი შინ ბრუნდებოდა, ისინი ხელებში შესცქეროდნენ, შემთხვევით თასი ხომ არ მოუტანიო, მაგრამ არა, მას ძველებურად არ სწყალობდა ბედი.

მისტერ ბენქსს ნაკლებად აღელვებდა თავისი დაბადების დღე. მას ახსოვდა, რომ იმ კვირაში უნდა გამხდარიყო ან ოცდაათის, ანდა, ას შვიდი წლის. ამიტომ, ძალიან გაუკვირდა, როცა ხუთშაბათს, სადილზე რომ გამოვიდა, თავის თევშზე ბაფთით გაკვანძული ლამაზი შეკვრა აღმოაჩინა. ხომ შეგიძლიათ, წარმოიდგინოთ, როგორ გაეხარდებოდა!

- კარგი ძალიან და, რა არის ამაში გახვეული? - ჩაიბურტყუნა ნასიამოვნებმა.

ფილმა იდაყვი გაჰკრა ჯესიკას. ჯესიკამ დედამის გაუღიმა. შემდეგ ფილი წამოხტა და დაიყვირა: "გახსენი რა, გახსენი!" და მისტერ ბენქსმა გახსნა.

- მდაა! - გაუკვირდა მას.

ეს იყო ვერცხლის თასი.

- კი მაგრამ, რისთვის? - იკითხა მისტერ ბენქსმა.

მან შემოაბრუნა თასი და მეორე მხარეზე წარწერა წაიკითხა:

"პირველი პრიზი (პირველი ხარისხის) გამარჯვებულ თეო ბენქსს".

- კი მაგრამ, რომელს? - მთლად დაიბნა მისტერ ბენქსი.

ახლა კი განუმარტეს მას, რომ თეოდორმა მოიგო პირველი პრიზი, მაგრამ, რადგანაც თასზე სახელი მთლიანად არ დაეცა, იძულებულნი გახდნენ, დაენერათ უბრალოდ, - თეო.

- მდაა! - გაიმეორა მისტერ ბენქსმა.

მას შემდეგ, როცა არ უნდა მოსულიყვნენ სტუმრები მისტერ და მისის ბენქსებთან, ყოველთვის ხვდებოდათ მაგიდაზე შემოდგმული კოპწია ვერცხლის თასი.

- ახლა კი ვიცხოვრებთ ბედნიერად, ხომ მართალია? - გადაუჩურჩულა ჯესიკამ დედას. და იგი მართალი იყო.

რუსულიდან თარგმნა

ელისო გუმბერიძე



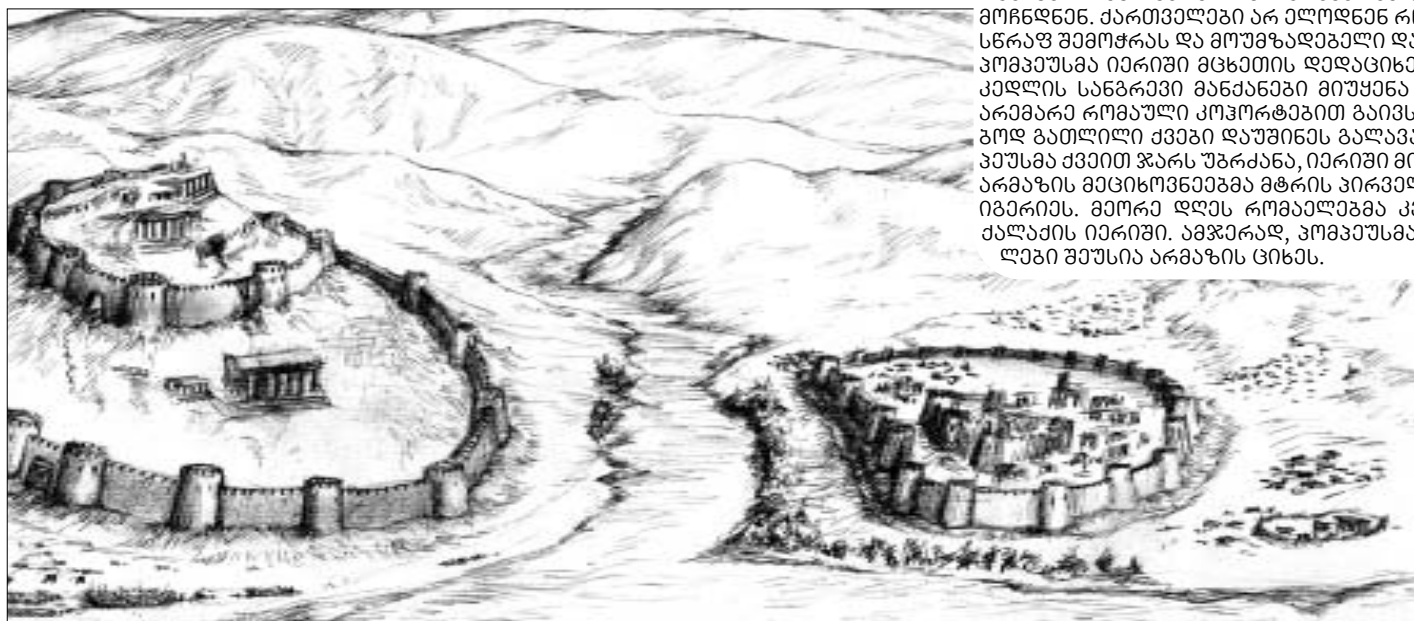
სსტვრევა მართველთა

„იბარნი რიცხვით ალბანელს არ ჩამოუვარდებიან. გულაღმართაც სხვაზე უფრო მამაცნი იყვნენ და კალიან უნდოდათ მითრიდატესათვის ეგებინათ, ჰომეპუსი უკუეპყინათ. იბარნი არც მიდიდებოდნენ, არც სპარსელებს ეძვემდებარებოდნენ და თავის დროზე გააკადონელთა მგრაძეველთა აიცრილეს თავიდან იმის წყალობით, რომ ალექსანდრე ფრიად სწრაფად გაბრუნდა პირიქანიდან. მაგრამ ჰომეპუსმა იბარებიც დაამარცხა დიდ ბრძოლაში ისე, რომ ცხრა ათასი კაცი მოკლეს, ხოლო ათი ათასზე მეტი რომაელს ჩაუვარდათ ტყვედ. დაამარცხა თუ არა იბარები, ჰომეპუსი კოლხეთში შეიჭრა. მდინარე ფაზისის სანაპიროზე მას შეეგება სპარსელითა თავისი ფლოტით, რომელთაც იგი პონტოს იცავდა“.

კლუტარძე



კველი ნელთაღრიცხვის 65 წლის გაზაფხულზე სომხეთ-ალბანეთის საზღვართან დაბანაკებული რომაული ლეგიონები ქართლისაკენ დაიძრა. ისინი რამდენიმე დღეში ქართლის დედაქალაქ მცხეთასთან აღმოჩნდნენ. ქართველები არ ელოდნენ რომაელების ასეთ სწრაფ შემოჭრას და მოუშვადგაველი დაუხვდნენ მტარს. ჰომეპუსმა იერიში მცხეთის დედაციხეზე მიიტანა. მან კედლის სანგრები მანქანები მიუყვანა არმაზის ციხეს. არამარა რომაული კოჰორტებით გაივსო. ჯერ საბანაკოვად გათლილი ქვეები დაუშინეს გალავანს. შემდეგ ჰომეპუსმა ქვეით ჯარს უბრძანა, იერიში მიეტანათ ციხეზე. არმაზის მეციხოვნეებმა მტრის პირველი შემოტევა მოიბერიეს. მეორე დღეს რომაელებმა კვლავ განაგრძეს ქალაქის იერიში. ამჯერად, ჰომეპუსმა უფრო მეტი ძალები შეუსია არმაზის ციხეს.



ჰომეპუსის მიერ მცხეთის გარემოცვისთანავე არტაგმა ერისთავების თათბირი მოიწვია. სამეფო დარბაზში შეიკრიბა ქართლის სამეფოს მოხელეთა დიდი ნაწილი. ამ იყო უპირველესი ერისთავი - ქართლის სპასხაბი, სვამცხეს კუთხის ერისთავები, ათასისთავები. გადაწყდა: არმაზის ციხე დაეცალათ და მტკვრის მარცხენა ნაპირი გაემაგრებინათ. ქართველებმა უთანხმოო ბრძოლას თავი აარიდეს, ხალხი დაეხივნეს, მდინარის მეორე ნაპირზე გადავიდნენ და მტკვარზე გადაებული ხიდი დაწვეს. ჰომეპუსმა აღვილად აიღო არმაზის ციხედალი, ციხესა და ხეობის ვიწროებში მცველები ჩააყენა, თვითონ მტკვრის მარჯვენა სანაპიროს აჰყვა და ქართლის ეს ნაწილი დაიმორჩილა.



ჰომეპუსმა ლაშქრობით დალილი ჯარი ცოტა ხანს დაასვენა. მხოლოდ პატარ-პატარა მარბიელ რაზმებს აგზავნიდა ქართლის სვამცხეს კუთხეში და რომაელთა ერთგულებას აფიცებდა ხალხს.

რომაელმა ცენტურიონებმა ქართლის ერთი ნაწილის დამორჩილების შემდეგ გადაწყვიტეს არტაგს დაეხვედნენ და მტკვრის მარცხენა სანაპიროზე გადასასვლელად დაეწყეს მუშაობა. ამასობაში ჰომეპუსს არტაგის ელჩები ეახლნენ და ზავი სთხოვეს. ქართველები რომაელებს ხიდის აღდგენასა და ჯარის სურსათით მომარაგებას დაჰპირდნენ. ქართლის მეფემ პირობა შეასრულა. არტაგმა მტკვარზე ახალი ხიდი ააშენებინა და საბრძოლო მოქმედებები შეწყვიტა, მაგრამ რომაელებმა ისარგებლეს ამით და თავად გადავიდნენ შეტევაზე.





ახალი ხიდის აშენებისთანავე რომა-ულმა ლეგიონებმა მდინარეზე გადასვლა დაიწყეს. მტკვრის მარცხენა ნაპირზე რომაელების გამორჩენისთანავე საბრძოლო მოქმედებები კვლავ განაგრძა. ქართველებმა უკან დაიხიეს, არტაგმა მცხეთა მიიტოვა და არაგვის ხეობას შეაფარა თავი. მიუხედავად რომაული ლეგიონების ძლიერი შემოტვისა, ქართველებმა გზის შემოღობვა მტკვრის შემოტვას დროებით შეაჩერეს, რითაც ჯარის ძირითად ნაწილს უკან დახევის საშუალება მისცეს.



ჰომეუსმა მცხეთა მთლიანად დაიპყრო. რომაულმა კოჰორტებმა არაგვის ხეობისაკენ გადაინაცვლეს და ქართველთა ჯარს დაეპყრნენ. მცხორად მიმავალ რომაული ლეგიონების შეტევას ქართველმა მეომრებმა ვერ გაუძლეს და არაგვის ხეობის სიღრმეში დაიხიეს. არტაგმა კი ახალითა და რამდენიმე ათასი მეომრით არაგვზე გადასვლა მოასწრო და ქართლის მთიანეთს შეაფარა თავი. ჯარის დარჩენილი ნაწილი, რომელიც მდინარეზე ვერ გადავიდა, კვლავ განაგრძობდა ბრძოლას. მათ ტყვეს შეაფარეს თავი და იქიდან უნებდნენ წინააღმდეგობას მტერს.

რომაელთა კოჰორტები კვლავინდობურად მისდევდნენ ქართველებს. ჰომეუსის არმიას უჭირდა მთებსა და გაუვალ ტყეებში ბრძოლა. ამას ემატებოდა ისიც, რომ ქართველი გზისმგზავნი და მესურდულები რომაელებს ხეობიდან უშენდნენ ისარსა და ქვას. ჰომეუსმა ამ რთული ვითარებიდან ერთი გამოსავალი გამოიგონა: მან თავის მეომრებს ტყე გააჩინა, ხოლო მიუვალ ადგილებს კი ცეცხლი დაუკლდა. ამ სამხედრო ხერხმა ქართველთა წინააღმდეგობა საბოლოოდ გატეხა. რომაელებთან ომმა დიდი ზიანი მიუყენა ქართლის სამეფოს. 9000 ქართველი ბრძოლის ველზე დაეცა, 10000 მეომარი კი ტყვედ ჩაგარდა, რომელთა შორის ძაღვებიც იყვნენ.

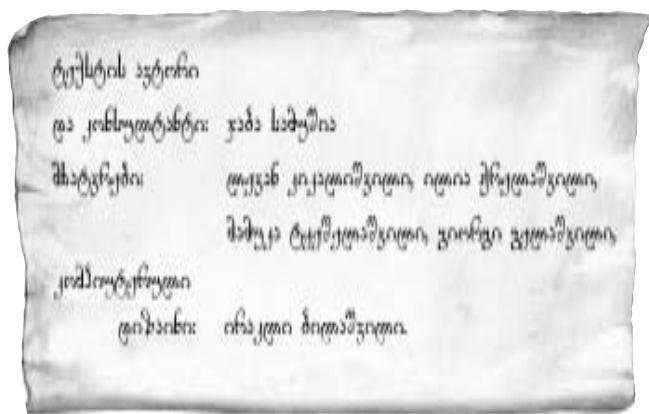


ქართლის მეფე არტაგი იძულებული გახდა, საზავო მოლაპარაკება განეხილათ და ჰომეუსს ძვირფასი საჩუქრები გაუზიარა: ოქროს ტახტი, ოქროს სარკველი და ოქროს მგები. რომაელთა სარდალმა ქართლის მეფის ძვირფასი სიამოვნებით მიიღო, მაგრამ არტაგს შვილები მკვლად მიაღწიეს. არტაგი იძულებული იყო, მიეღო ჰომეუსის წინააღმდეგ და საზავო ხელშეკრულება დაედო. ამ ხელშეკრულებით რომაელებმა არტაგს თავის მოსვლის რუმის პოლიტიკური „მეგობრობა“ და სამხედრო „მოკავშირეობა“.

იბერიის დამორჩილების შემდეგ ჰომეუსი დასავლეთ საქართველოში გადავიდა და კოლხეთში შეიჭრა. რომაელებს ამ მითრიდატე VI ევპატორი ეგულებოდათ, მაგრამ პონტოს მეფე უკვე ჩრდილოეთ შავი ზღვისპირეთში, ზოსტოროს სამეფოში იყო გადასული. რომაელებს ლეგიონებმა კოლხეთი დაიპყრეს და ფაზისამდე მიაღწიეს, სადაც მათ რომაული ფლოტილია ელოდებოდა. ფაზისიდან ჰომეუსს ზოსტოროს სამეფოში შეჭრა ჰქონდა გადაწყვეტილი, მაგრამ კლიერი წინააღმდეგობას წააწყდა და იძულებული გახდა, ლაშქრობა შეეჩერებინა. ამასობაში ჰომეუსს ალბანელთა აჯანყების შესახებ აუწყეს, რის გამოც იგი საქართველოს გააძევა და ალბანეთში გადავიდა. ამის შემდეგ ჰომეუსმა აზიის კიდეზე კარგახანს დაჰყო. რომში დაბრუნებულმა კლავდიუსმა სარდალმა მიღწეული წარმართების აღსანიშნავად ჰომეუსური ტრიუმფი მოაწყო.



გაგრძელება იქნება



მუხის გობი და ოცდაორწლიანი ომი

1249 წელს, როცა იტალიის დიდი ქალაქები დამოუკიდებელ სახელმწიფოებს წარმოადგენდნენ, ქალაქ ბოლონიის არმიის ერთი ჯარისკაცი ქალაქ მოდენას ჯარში გადავიდა და თან ცხენისათვის წყლის დასალევი ძველი მუხის გობი წაიღო. ბოლონიის ხელისუფალთ არ მოუთხოვიათ დეზერტირის მათთვის გადაცემა და დასჯა, მაგრამ მოითხოვეს, უკან დაებრუნებინათ გობი, რომელიც ქალაქის საკუთრება იყო. მოდენას ამაცმა მმართველებმა ამაზე უარი განაცხადეს და ქალაქებს შორის ატყდა ომი, რომელიც ოცდაორი წლის მანძილზე გაგრძელდა და მრავალი ადამიანის სიკვდილი და მნიშვნელოვანი წგრევა გამოიწვია. ამ სისხლისმღვრელი ომის მიზეზი - ძველი მუხის გობი - დღემდე ინახება მოდენას ერთ-ერთ უძველეს კოშკში.

პალმა „სპილოს ძვალს“

სამხრეთ როდეზიასა და ჩანჩქერ ვიქტორიას (აფრიკა) რაიონში იზრდება პალმა - კიფენა, რომელიც სიმაღლით 20 მეტრამდე აღწევს. ხის ვიწრო ტოტი ბოლოვდება უზარმაზარი მარაოსებური ფოთლებით. კიფენას ყოველი მრგვალი ყავისფერი ნაყოფი არის მსხვილი თესლი, ძალზე მაგარი მოთეთრო-მოყვითალო გარსით, რომელიც „სპილოს ძვალს“ წააგავს, ამიტომ, თესლის მაგარ ნაჭუჭს მცენარეულ „სპილოს ძვალს“ უწოდებენ. კიფენას აქვს მეორე სახელწოდებაც - პალმა „სპილოს ძვალს“.

მცენარეული „სპილოს ძვლისაგან“ ამზადებენ სხვადასხვა ფიგურას, ლილვებს, სამკაულებს.

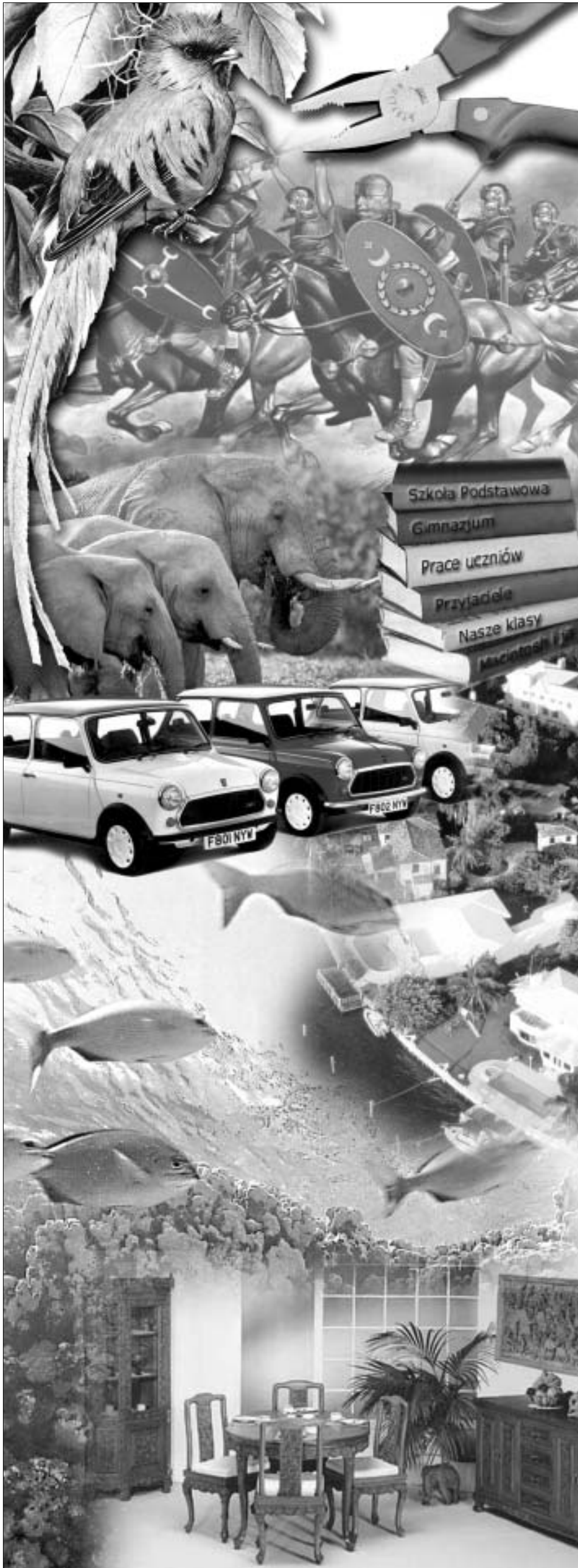
აფრიკის მკვიდრნი კიფენასაგან იღებენ ტკბილ წვენს და აყენებენ პალმის ღვინოს. ყოველი ხე იძლევა დაახლოებით 60 ლიტრ ტკბილ და გამაგრებელ სასმელს. ამის შემდეგ პალმა იღუპება, მაგრამ მის ადგილს სწრაფად იკავებს ახალი. ისევე, როგორც პალმის ნაყოფს, კიფენას ნაზ კენწეროსაც ხმარობენ საკვებად. ნაყოფის მშრალ, რბილ ნაწილს მცხოვრებლები ფქვავენ და შემდეგ მისგან ნამცხვარს აკეთებენ. ნაყოფი გამოსადეგია შავი საღებავის მისაღებადაც.

ყველაზე მაღალი ჰონორარი

იყო შემთხვევა, როცა ერთი წიგნის ჰონორარად ავტორმა მთელი სამეფო მიიღო. ასეთი არაჩვეულებრივი ჰონორარი მიეცა ნაკლებად ცნობილ პორტუგალიელ ისტორიკოსსა და მწერალს ჟუან დე ბარუშს. 1552 წელს მან დაწერა და პორტუგალიის მეფეს მიუძღვნა შრომა „იმპერატორ კლარიმუნდეს ქრონიკა“. აღფრთოვანებული მეფე არც კი დაფიქრებულა და მწერალს აჩუქა პროვინცია მარანიო (ბრაზილიის ნაწილი), რომლის ფართობი 177 ათას კვადრატულ მილს უდრიდა, ესე იგი, სიდიდით, თითქმის, საფრანგეთის ტოლი იყო.

საბავშვო ავტომობილი

აშშ-ში შექმნეს მინიატურული მსუბუქი ავტომანქანა. მისი გარეგნობა და მართვის ორგანოები ისეთივეა, როგორიც ნამდვილისა. უდგას მსუბუქი, სამცხენისძალიანი ბენზინის ძრავა, აქვს პალსტმასის ძარა, მაქსიმალური სიჩქარე საათში 20 კილომეტრია. ასეთი სათამაშო ავტომობილი სწრაფად გადაიქცა ძვირფას სასწავლო მანქანად მოზრდილთათვისაც კი. საწვავს მცირე ოდენობით წვავს, ფასიც ხელმისაწვდომია ყველასათვის. ბევრი მშობელი რწმუნდება, რომ ასეთი „სათამაშო“ ავტომობილი, სჯობს, ბავშვისათვის კი არა, თავისთვის იყიდოს.



მამაკა ტყველავაშვილის და ირაკლი ბილაშვილის კოლაჟი

პრაგმატიზმი ფრანგები

ფრანგ მონტიორებს აცვიათ დამაგნიტებული ჟილეტები. იმის ნაცვლად, რომ ხელსაწყოები ჩანთაში ან კომბინეზონის ჯიბეში ჩაიდონ, საკმარისია მათი ჟილეტთან მიტანა და ისინი ზედ შერჩებიან.

გამოგონებას ამას ჰქვია

ბრიტანელმა სპეციალისტებმა ხომალდებისათვის დაამზადეს ავეჯისა და მაშველი ნაგებობის ახალი სახეობა. საჭიროების შემთხვევაში მათი ზოგიერთი ნაწილი მეზღვაურებსა და კატასტროფაში მოხვედრილ მგზავრებს გამოადგებათ საკვებად. ეს ავეჯი და მაშველი ნაგები დამზადებულია სიმინდის ფქვილისაგან, რძის ფხვნილის, დაღერლილი ბრინჯის, ჭვავის ფქვილისა და ბანანების ჩირის ნარჩენებისაგან. ზღვაზე კატასტროფის შემთხვევაში, ავეჯს აქუცმაცებენ და ასხურებენ ზღვის წყალს. 15 წუთის შემდეგ მიიღება გემრიელი და ნოყიერი კონცენტრატი.

თევზი - გამოცანა

ამ პატარა თევზს კამჩატკელი მეთევზეები იჭერენ ხოლმე. მას მიქსინას ეძახიან. მიქსინა ერთადერთი თევზია, რომელიც ცხვრით სუნთქავს, თვალები კი კანით აქვს დაფარული. ორიენტირებაში მას ეხმარება მთელ სხეულზე განლაგებული ზემგრძნობიარე უჯრედები. მიქსინას ოთხი გული აქვს, თითოეულს თავისი განსხვავებული რითმული ძეგრა ახასიათებს. ერთი გული განკუთვნილია კუდისათვის, მეორე - ღვიძლისათვის, მესამე - თავისა და - მეოთხე კუნთებისათვის.

მიქსინა ძალიან მოძრავი და სიცოცხლისუნარიანი თევზია: შეუძლია ექვსი თვე იარსებოს საკვების გარეშე.

მიქსინას მტერი საერთოდ არა ჰყავს. ამას ხელს უწყობს თავისებური „თავდაცვის სისტემა“: საფრთხის შემთხვევაში იგი დიდი რაოდენობით გამოყოფს ლორწოს, რის გამოც, მის ირგვლივ, წყალი ლაბისებრი ხდება. ამასთან, უაღრესად მოქნილი ხერხემლის წყალობით, მას შეუძლია ისე გამოინასკვოს, რომ შეუმჩნეველი დარჩეს.

ახირებული ქაცის ანდერძი

მოხუც შვედ მილიონერ ორსტრემს, მემკვიდრეები რომ გაენვალეზინა, დიდი ხნის ფიქრი დასჭირდა და მივიდა იმ გადაწყვეტილებამდე, რომ თავისი ანდერძის ტექსტი სამეფო ბიბლიოთეკის ერთ-ერთ წიგნში შეენახა. მდიდარი ძია იმ ქვეყანაში რომ გაემგზავრა, ორივე მისი მემკვიდრე, აქამდე კითხვით დიდად რომ არ იწუხებდნენ თავს, სასურველი საბუთის საძებნელად წიგნსაცავში ჩასხდნენ. ზუმრობაა, მათ სამ მილიონზე მეტი წიგნის გადაფურცვლა მოუწევთ!

ჩიტი - თარძი

ეს პატარა, მახვილნისკარტიანი და გრძელბოლოებიანი ჭრელი ჩიტი ინდოეთის, ცეილონის და ბირმის ბინადარია. ბუდის უჩვეულო გაკეთებისათვის მას ჩიტი-თერძი შეარქვეს.

ფრინველი ნისკარტისა და ფეხების დახმარებით ფოთლის ნაპირებს ახლო მოიწევს, ერთიმეორეს დააგებს, ნისკარტით გახვრეტს, „გაკერავს“ ძაფით, რომელსაც აბლაბუდისაგან ან მცენარეულობისაგან „ართავს“.

ზოგჯერ ერთი დიდი ფოთოლი ყოფნის, მაგრამ შეგვდებით 12 ფოთლისაგან შეკერილ ბუდესაც, რომელიც კონვერტს წააგავს. ბუდეს ჩიტი ბამბისა და ბუმბულისაგან ახვევს.

ფრანსუა ალონე - ესპანელთა რისხვა



ჟაკ დავიდ ნაუ დაიბადა საფრანგეთში, პუატუს პროვინციაში. იგი მეკობრეობის ისტორიაში სხვა სახელით შევიდა: **ფრანსუა ალონე**, - ასე ეძახოდნენ ამ დაუნდობელ, ეშმაკივით მოხერხებულ კაცს.

ფორტუნაც თავიდანვე უღიმოდა ალონეს, - მას ყოველთვის მდიდარი ულუფა უვარდებოდა ხელში. მეკობრეობის დაწყებიდან ერთი წელიც არ იყო გასული და მისი სახელის გაგონებაც კი შიშის ზარს სცემდა ყველა ესპანელს ამერიკაში. ალონეს გაბედულებაზე, შეუპოვრობასა და დაუნდობლობაზე ლეგენდები დადიოდა. შეარქვეს მეტსახელიც: „ესპანელთა ჯაჭვი“.

ერთხელ ალონეს გემი საშინელ შტორმში მოჰყვა **იუკატანის** ნახევარკუნძულთან ახლოს. ხომალდი ნაწილებად დაიშალა, მაგრამ მეკობრეებმა სასწაულებრივად მოახერხეს ნაპირზე გამოსვლა. ალონემ და მისმა მეზღვაურებმა მოსულიერებაც ვერ მოასწრეს, რომ ესპანელების შეიარაღებული რაზმი დაესხათ თავს. თითქმის ყველა ავაზაკი ადგილზევე იქნა მოკლული, ალონე კი მისმა მოხერხებულობამ და სიეშმაკემ აქაც გადაარჩინა: მან ტანი და სახე სისხლით მოისვარა და დახოცილ ამხანაგებს შორის დანვა. ასე იყო გატრუნული, სანამ ესპანელები თვალს არ მიეფარნენ. შემდეგ ერთ მოკლულ ესპანელს ტანსაცმელი გახადა, გადაიცვა და ქალაქს მიაშურა. მისთვის საბედნიეროდ, მეკობრეთა ბელადი ვერავინ იცნო, - წარმატებით აღტაცებული ესპანელები გამარჯვებას და დაუძინებელი მტრის,

ალონეს განადგურებას ზეიმობდნენ.

შემდეგ ალონემ ისიც კი მოახერხა, რომ ტყვედ აყვანილი თავისი თანამებრძოლების ადგილსამყოფელს მიაგნო და გაათავისუფლა ისინი. მეკობრეებმა მოიპარეს ნავი, შესცურეს ზღვაში და იმ ნავით **ტორტუგუმდე** კი მიაღწიეს, სადაც ყოველთვის შეეძლოთ თავის შეფარება.

სასწაულით გადარჩენილმა ალონემ ნელ-ნელა მოიკრიბა ძალები. მისი საქციელიც თანდათან უფრო მძვინვარე და დაუნდობელი ხდებოდა. რამდენიმე წელიწადში მან ესპანელთა რამდენიმე ხომალდიც მოინადირა და მის განკარგულებაში უკვე მთელი ფლოტი შედიოდა. მეკობრეთა გემებზე ზარბაზნებიც კი იყო დამონტაჟებული.

ზღვაზე ძარცვიდან მეკობრეები ქალაქების ანოკებაზე გადავიდნენ. ალონე ისე მოძლიერდა, რომ თავისი ფლოტით ვენესუელის ქალაქ **მარაკაიბოზე** გალაშქრებაც გაზედა. მისი მეზღვაურები კარგად დაცული ციხე-სიმაგრის შორიანხლოს გადმოვიდნენ ნაპირზე, იქვე გაანადგურეს დამხედურთა მოზრდილი რაზმი და შემდეგ შტურმით შეუტყეს ციხე-სიმაგრესაც. შტურმი ოთხ საათზე მეტხანს გაგრძელდა. მეკობრეები უშიშრად და თავგანწირვით იბრძოდნენ, მათი მეთაური კი, პირდაპირ, გააფთრებულ მხეცს მოგაგონებდათ. ავაზაკებმა, ბოლოს და ბოლოს, მაინც მოახერხეს ციხე-სიმაგრეში შეჭრა. მათ დაუნდობლად ამოხოცეს ყველა ესპანელი, მოკრიბეს ყველანაირი ფასეულობა და დატოვეს აოხრებული მა-

რაკაიბო.

შემდეგი ლაშქრობისთვის ალონემ 700 მეკობრეს მოუყარა თავი. მას ისევ ნიკარაგუაში უნდოდა წასვლა, მაგრამ ქარიშხალმა ავაზაკთა ხომალდებს **გონდურასის** ყურეში აიძულა შესვლა. გზად მეკობრეები პატარ-პატარა ძარცვებით იყვნენ დაკავებულნი, თან სურსათ-სანოვარებსაც იმარაგებდნენ.

ბოლოს, როგორც იქნა, მეკობრეებმა პორტ **პუერტო-კავალომდე** მიაღწიეს. აქ ჰქონდათ ესპანელებს თავიანთი საქონლის საწყობები, რომლებშიც დიდძალი სიმდიდრე ინახებოდა. ქალაქის მისადგომებს ორმოც ზარბაზნიანი ხომალდი იცავდა, მაგრამ მისი ეკიპაჟი თავდასხმას არ ელოდებოდა და მეკობრეებმა ისე ადვილად მოახერხეს გემის ხელში ჩაგდება, თვითონ გაუკვირდათ.

წარმატებით გულმოცემული ავაზაკები კალიბივით შეესივნენ ქალაქს. თავისი ჩვეულებისთვის აქაც არ უღალატია ალონეს: მან დაუნდობლად დააყრევინა ყველა ტყვეს თავები, დახოცა მოქალაქეები, გაძარცვა ყველა სახლი, ბოლოს კი ციხელი ნაუკიდა ქალაქ **სან-პედროს** სახლებს.

კარგა ხანს არ გამოუყვანია თავისი ხომალდები პუერტო-კავალოს ყურიდან ალონეს: იგი ელოდებოდა კიდევ ერთი ესპანური გემის გამოჩენას, რომელიც ყოველწლიურად დადიოდა ესპანეთიდან გვატემალაში და ყოველთვის საუკეთესო ევროპული საქონლით იყო დატვირთული. გემი რომ საიმედოდ ყოფილიყო დაცული,

„აღამიანზე მძვინვარე მხეცი დამიანზე არ მოიძებნება, თუ ეს აღამიანი თავის თავში ერთმანეთს უთავსებს ძალაუფლებას და გავნა მიდრეკილებას“.

ალუტარძე

ესპანელებმა იგი აღჭურვეს 56 ზარბაზნით და ურიცხვი ჯარისკაცით. ალონემ მაინც მოინადირა ეს ხომალდი და დიდი ხნის ნატვრაც აისრულა, მაგრამ მეკობრეებს იმედი გაუცრუვდათ: რომ ელოდნენ, იმის ნახევარი სიმდიდრეც კი არ აღმოჩნდა წვით და დაგვით დაპყრობილ გემზე.

ალონე თვითონ აწარმოებდა ტყვედ ჩაგდებულ ჯარისკაცთა დაკითხვას. ესპანელები დუმდნენ. მაშინ, გაცეცხლებულმა მეკობრემ ხმლით აკუნა ერთ-ერთი მათგანი, ამოაგლიჯა გული და კბილებით დაუწყო მას ჯიჯგნა. ამ სცენამ დამთრგუნველად იმოქმედა ტყვეებზე და ისინი იძულებულნი გახდნენ, ყველაფერი წვრილად მოეყოლათ ალონესათვის. მათგან მიღებული ინფორმაცია დაეხმარა მეკობრეებს, გაეუფნებლყოთ ესპანელების მიერ მოწყობილი ორი ხაფანგი და სასტიკად გაენადგურებინათ ჩასაფრებული, კბილებამდე შეიარაღებული მტერი.

ბოლოს და ბოლოს, ფრანსუა ალონესაც ისეთივე სასტიკი აღსასრული მოუზადა ბედმა, სხვებისთვის რომ არ ენანებოდა.

მეკობრეები **კარტახენას** ნაპირებზე გადავიდნენ. მოულოდნელად, ალონეს რაზმს თავს დაესხნენ დარენელი ინდიელები. ფრანსუა ალონე ცოცხლად შეიპყრეს ინდიელებმა, ასო-ასო აქნეს, კოცონზე შეწვეს და შეჭამეს.

მისი ამხანაგები, რომლებიც ინდიელებს გადაურჩნენ, კუნძულ დე-ლას-პერლასზე დაბრუნდნენ და სცადეს, გაეგრძელებინათ თავიანთი საქმე, მაგრამ ალონეს გარეშე ბევრს ვერაფერს მიაღწიეს. მრავალი დაიღუპა ესპანელებთან ბრძოლაში, მრავალიც - ავადმყოფობისაგან.

მხოლოდ ერთეულებმა შეძლეს **ტორტუგაში** დაბრუნება.



სატკბილეთის ქვეყანა



დასაწყისი „საბავშვო“, № 5,6,7,8

ორმა ბავშვიმ

მეგობრები ბზუილას ათავისუფლებენ

ჭიამაია ისე დაბრუნდა თავის სკაში, რომ ვერავინ შენიშნა. ოთახი მიაღწა, ჩაიცვა ნიღბი, კოპლებიანი კაბა და თავის ქალბატონს ეახლა:

-ქალბატონო, უკვე გამოვჯანმრთელდი. შეგიძლიათ მიმსახუროთ, - მოახსენა მან დედოფალს.

დედოფალი ზაზუ ისევ დამნუხრებული იყო და მოახლეს სთხოვა, ერთი ფინჯანი ცხელი კაკაო მომართეთო.

-არც მე ვიტყვოდი უარს! - ამოიბზუილა ნესტარ მეორემ, რომელსაც თავი სტკიოდა და გვირგვინის ფურცლებით ჰქონდა გაკრული.

ჭიამაია სამზარეულოში შევიდა, ალთესის მიქსტურა კაკაოში შეურია, ფინჯნებში ჩაასხა და მეფე-დედოფალს მიართვა. კაკაოს ისეთი სურნელი აუვიდა, ჭიამაიამ თავი ძლივს შეიკავა, თვითონ არ მოესვა.

-რა გემრიელია! - ამოიკვნესა დედოფალმა.

-ჰო, უჩვეულო გემო აქვს! - დაეთანხმა ნესტარი.

მიქსტურის მთელი საიდუმლოება იმაში მდგომარეობდა, რომ ვინც მას დალევა, უცებ კეთილი ხდებოდა და საუცხოო განწყობილებაზე დგებოდა. თვით ყველაზე ბოროტ და სასტიკ ადამიანსაც კი კეთილშობილ არსებად აქცევდა ხოლმე.

ნამალმა მოქმედება მოგვიანებით დაიწყო. ჭიამაია მოუთმენლობისაგან ადგილზე ცქმუტავდა. საჭიროების შემთხვევაში მას ნიშანი უნდა მიეცა სამეფო სკის შორიხლოს ჩასაფრებულ ნიგოსა და ლინოვისათვის.

დაახლებით ერთი საათის შემდეგ ჭიამაია მეფე-დედოფალს ისევ ეახლა და რას ხედავს: მეფე ნესტარი და დედოფალი ზაზუ ჩახუტებული ვალსს ცეკვავენ და ხმამალა იცინიან.

-არა, მაინც რამ მაფიქრებინა სატკბილეთის დაპყრობა... ასეთი მშვენიერი ქვეყნის, ჰა, ჰა, ჰა...

-კიდევ კარგი, დამარცხდი, თორემ წარმოიდგინე, რამხელა ცოდვას დაიდებდი, კარამელია რომ აგეოხრებინა... - კისკისებდა დედოფალი ზაზუ.

-ოო... ეს ვინ მოსულა... ჭიამაია. მე შენთვის საჩუქარი მაქვს - სულ დატკბა და დადნა ნესტარ მეორე. კარადა გამოალო

და მურაბით სავსე ქილა გადმოიღო.

-ეს შენ, ყელი ჩაიკოკლოზინე, თუ გინდა, მეგობრებიც დაპატიჟე, - გაუღიმა მან



შეშინებული გოგოს.

-დიდ მადლობას მოგახსენებთ, თქვენო უნესტარესობა, მაგრამ მე ერთადერთი მეგობარი მყავს - ბზუილა, ის კი ციხეშია... იქნებ შეგეწყალებიანათ საბრალო ბიჭი - ეშმაკურად შეაპარა ჭიამაიამ, თან შიშით გული უსკდებოდა, უცებ წამლის მოქმედებამ არ გაუაროს და არ განრისხდესო. მაგრამ ყველაფერი ისე მოხდა, როგორც ნიგო ვარაულობდა. ნესტარ მეორემ გაუღიმა ჭიამაიას და უთხრა:

-მართალი ხარ, საბრალო ბიჭი რატომ უნდა იჯდეს ციხეში, მას ხომ ცუდი არაფერი ჩაუდენია.

ჭიამაიამ სიხარულით ლამის შეჰკივლა, მაგრამ შეეშინდა, არ გამოვადგინო გაბრუებული მეფე-დედოფალი და გაჩუმება არჩია.

ნესტარ მეორემ მცველს უხმო და ბზუილას განთავისუფლება უბძანა. მცველი ყურებს არ უჯერებდა, მეფეს რამდენჯერმე გაამეორებინა ბრძანება.

-არ გესმის, რა გიბრძანე?! ახლავე გამოუშვი ბზუილა დილეგიდან!

მცველმა მხრები აიჩეჩა და იარაღის ჟღარუნით საპყრობილისაკენ გასწია. ჭიამაია უჩუმრად უკან აედევნა. როგორც კი ბზუილა საპყრობილის კარებიდან გამოვი-

და, ჭიამაიამ მასთან მიიბრინა და გახარებული გადაეხვია მეგობარს. მეფე გოგონამ ბზუილა განზე გაიხმო და მოკლედ აუხსნა, რაში იყო საქმე.

-დროზე უნდა გავეცალათ აქაურობას, თორემ ერთ საათში წამლის მოქმედება გაივლის და ნესტარი ისევ შენს დაპატიმრებას მოინდომებს, - ჩასჩურჩულა მან ყურში.

ჭიამაია და ბზუილა იმ ბუჩქებისაკენ გაფრინდნენ, სადაც ლინოვი და ნიგო ელოდებოდნენ. ახლა მთავარი იყო, შეუმჩნევლად გასულიყვნენ მწერეთიდან. ამის მოხერხება კი იოლი როდი იყო: ბზუილას და ჭიამაიას ყველა იცნობდა.

ლინოვიმ ვიოლინოს ყუთი გახსნა და ბზუილა და ჭიამაია ვიოლინოში დამალა. ასე რომ, მეგობრებმა გზა არხინად განაგრძეს და მალე მწერეთის საზღვარიც გადაკვეთეს.

მწერეთის მეფე გაქცეულებს დაეძებს

ნესტარ მეორე და დედოფალი ზაზუ ორიოდ საათის შემდეგ გამოფხიზლდნენ.

-რა დამემართა, ისეთი შეგრძნება მაქვს, თითქოს დავეფრინავდი და მიწაზე მხოლოდ ახლა დავეშვი, - თვალებს აქეთ-იქით აცეცებდა გაოგნებული ნესტარ მეორე.

-ჰო, მეც თავბრუ მესხმის, ნეტავ რა მოხდა? - ამბობდა გაოცებული დედოფალიც.

დასძინა მან და მცველი იხმო. როცა მცველმაც დაუდასტურა ბზუილას განთავისუფლების ამბავი, ნესტარი სიბრაზისაგან ისევ გაშავდა, ისევ გამწვანდა და გაიბერა.

დედოფალი ზაზუ გახარებულიც იყო, ასე რომ მოხდა, მაგრამ თავს იკატუნებდა, თითქოს ისიც განარისხა ბზუილას გამოშვებამ.

ნესტარმა მდევარი აფრინა. მთელი დღის განმავლობაში დაეძებდნენ ბზუილასა და ჭიამაიას, მაგრამ, თითქოს მიწამ ჩაყლაპაო, ვერსად მიაგნეს.

-ეს იმ გომბიოს ნამოქმედარია, - ყვიროდა ნესტარი და ხელში ჭიამაიას ოთახში ნაპოვნ შუშის ბოთლს ატრიალებდა.

ჩვენი გმირები კი ამ დროს უკვე ნიგოს ქოხში მისულიყვნენ, ძია თხილოს გაქცევის ამბავს უყვებოდნენ და გულიანად ხარხარებდნენ.

სწორედ ამ დროს ნიგოს ქოხის კარზე კაკუნი გაისმა. ეს ახ-ოხი გახლდათ, რომელმაც თხილო და ნიგო სასახლეში, გამარჯვების აღსანიშნავად დანიშნულ მეჯლისზე დაპატიჟა. ახ-ოხმა ისიც აუწყა, რომ სასახლის მთავარი მკერავი გვირისტე უკვე ელოდა მათ შესაფერისი სამოსის შესაყერად. მეჯლისი მეორე დღეს იმართებოდა, ამიტომ უნდა ეჩქარათ, რომ ტანსაცმელის შეკერვა მკერავს დროულად დაეწყო.

-დიდ მადლობას მოგახსენებთ თქვენც და მის უდიდებულესობასაც, მაგრამ, ალბათ, მეჯლისზე წამოსვლას ვერ მოვახერხებთ, იცით, მეგობრები გვეწვივენ სტუმრად, - მოუბოდიშა ძია თხილომ.

-ამასაც მოვავარებთ - თქვა ახ-ოხმა და ჩანთიდან კიდევ რამდენიმე მოსაწვევი ბარათი ამოაძვრინა.

მეჯლისი

და აი, მეჯლისის დღეც დადგა. რაფაელამ ამ დღისათვის განსაკუთრებულად ემზადებოდა. ხუმრობა ხომ არ იყო - მეჯლისზე მას საქმრო უნდა ამოერჩია. ქვეყნის ყველა კუთხიდან ჩამოვიდნენ დიდგვაროვანი ვაჟები რაფაელას გულის მოსანადირებლად, თითოეულ მათგანს თავი უნდა გამოეჩინა რაიმე განსაკუთრებულით, რომ პრინცესას და მისი მშობლების ყურადღება დაემსახურებინა.

დიდი სარკეებით მორთულ დარბაზში, რომელსაც ძვირფასი ხალიჩები და მრავალსაღებოანი ჭალი ამშვენებდა, ძვირფას კაბებში გამოწყობილ ქალბატონებს და შავ ფრაკიან ბატონებს მოეყარათ თავი. სატკბილეთის ყველა წარჩინებული პირი აქ მოსულიყო და ვიდრე მეფე-დედოფალი მობრძანდებოდა, ტკბილი სასმელების სმით და მასლაათით იქცევდნენ თავს.

მეჯლისზე ვარდიაც გამოცხადებულიყო. მას ტანთ თავისი საუკეთესო, თეთრი



მაქმანებით განწყობილი კაბა ეცვა, თმაში კი სასახლის ბაღში მოწყვეტილი ვარდი ჩაებნია.

აბა, თუ გამოცნობთ, კიდევ ვინ მოვიდა მეჯლისზე? დიახ, დიახ, მისტერ კაქტუსო თავისი ოჯახით.

როცა მან ახალ კოსტიუმებში გამოწყობილი ძია თხილო და ნიგო დაინახა, შიშისაგან ეკლები აებურძგლა, ვაითუ, კარამელიუსთან დამასმინესო, მაგრამ წასვლაც ვერ გაბედა. მის ვაჟს, სუსხიას, გადანწყვეტილი ჰქონდა, ბედი ეცადა და პრინცესას გული მოენადირებინა.

აქვე იყვნენ ბზუილა, ლინოვოი და ჭიამაიც. ლინოვოის შავი ფრაკი ეცვა და ყელზე შავი ბაბთა ეკეთა, ჭიამაიას კი ახალი, კოპლებიანი კაბა ემოსა.

სტუმრები კარგა ხნის შეკრებილნი იყვნენ, რომ ახ-ოხი ოდნავ შემალღებულ ადგილზე შედგა და ომახიანად გამოაცხადა:

- მისი უტკბილესობა, კარამელიუს პირველი და დედოფალი მარმელადინა!

ხალხი ორად გაიყო და გამოჩნდა მეფე-დედოფალი. დედოფალს ძვირფასი ქვებით მოოჭვილი კაბა ემოსა, თმებშიც ძვირფასი ქვები უბნყინავდა. მეფეს კი გრძელი მოსასხამი ეხურა და თავზე გვირგვინი ედგა.

დიდგვაროვნები თავდახრილნი ესალმებოდნენ მათ, ვიდრე სამეფო ტახტს არ მიუახლოვდნენ და სატუმრებისაკენ არ შემობრუნდნენ.

- ჩემო თანამემამულენო! - ხმამალა წარმოთქვა კარამელიუს პირველმა, - დღეს სატკბილეთში დიდი ზეიშია, მწერეთის ბოროტმა მეფემ ვერაფერი დააკლო ჩვენს მშვენიერ ქვეყანას. ჩვენ დღეს გამარჯვებას ვზეიმობთ.

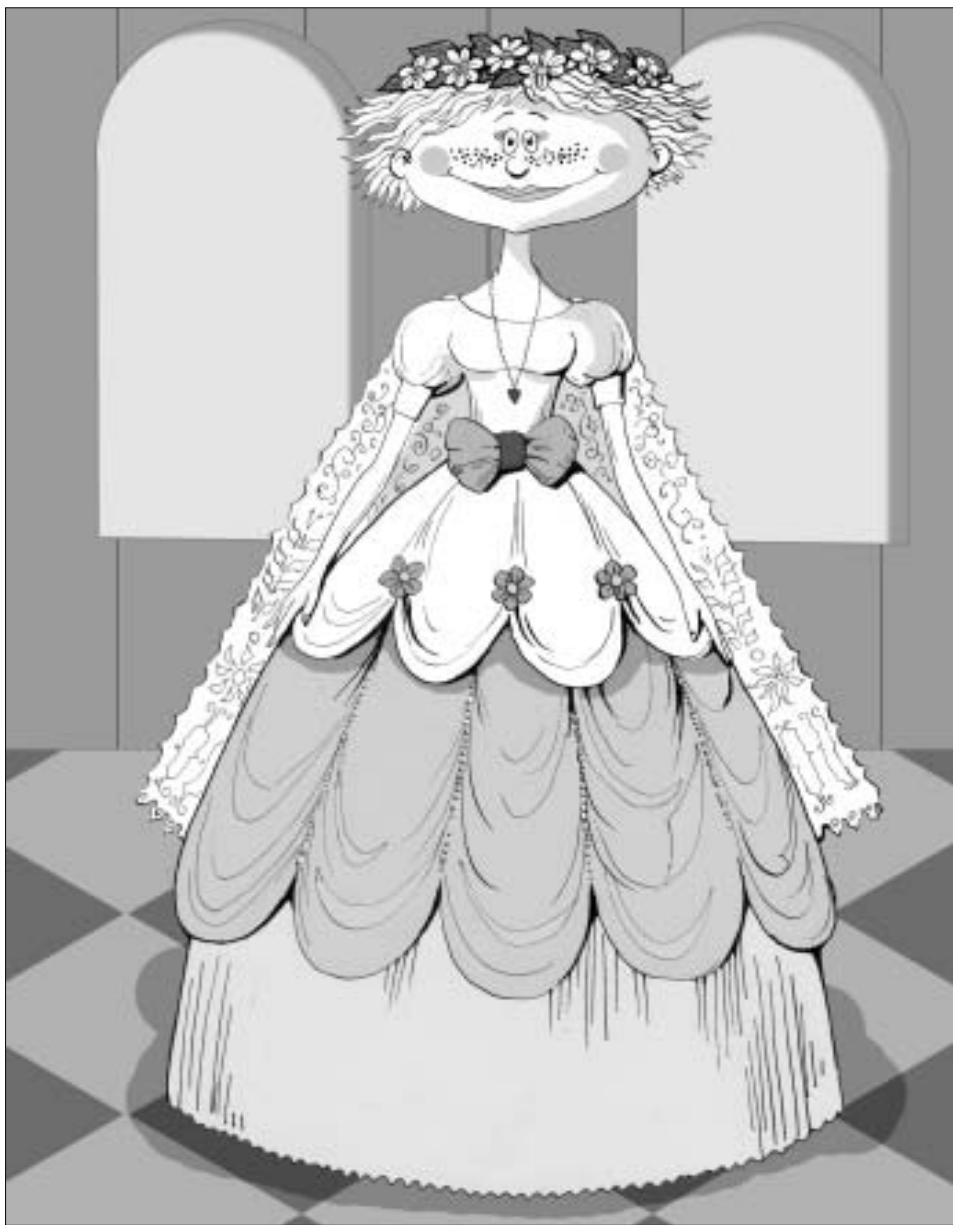
დარბაზში მქუხარე ტაში გაისმა.

- მე მსურს, მაღლობა გადავუხადო ადამიანებს, რომლებმაც სატკბილეთს ეს განსაცდელი თავიდან ააშორეს, - თქვა მეფემ და ხელი იქით გაიშვირა, სადაც ძია თხილო, ნიგო და ბზუილა იმყოფებოდნენ. მეფემ სამთავე თავისთან იხმო, ხელი მაგრად ჩამოართვა და საჩუქრები გადასცა. არვინგავგიგოსი სიბრაზისაგან კინალამ გასკდა, მისტერ კაქტუსო კი ბოლმისაგან ეკლებს იწინკნიდა.

- ახლა კი მსურს წარმოგიდგინოთ ჩემი მშვენიერი ასული, რაფაელა! - გამოაცხადა მეფემ.

ამის თქმა იყო და, დარბაზში შემოვიდა თოვლივით თეთრ და ჰაეროვან კაბაში გამოწყობილი რაფაელა. დარბაზმა მოულოდნელობისაგან ამოიგმინა, - პრინცესა ისეთი ლამაზი იყო, თვალს ვერ გაუსწორებდით. შავი თმა საგულდაგულოდ ჰქონდა დავარცხნილი და თავზე გვირილებისაგან მოქსოვილი გვირგვინი ედგა. ფეხზე ულამაზესი თეთრი ფეხსაცმელები ეცვა. იგი მსუბუქი, პატარა ნაბიჯებით მიუახლოვდა მეფე-დედოფალს, თაყვანი სცა და მათ გვერდით, პატარა სავარძელზე მოიკალათა.

ლინოვოი გაოგნებული მისჩერებოდა პრინცესას და თვლებს არ უჯერებდა. "ეს



ხომ ის გოგონაა, მე რომ გავიცანი... არა, ეს შეუძლებელია.. ნუთუ, ის არის..." - ფიქრობდა იგი და სულ უფრო იღუშებოდა. აქამდე იმ იდუმალი გოგონას პოვნის იმედი აღარც კი ჰქონდა, ახლა კი, როცა იპოვა, კიდევ უფრო დაღონდა, ფიქრობდა, პრინცესა მე თავს როგორ გამიტოლებსო.

მეჯლისი დაიწყო. დარბაზის ერთ კუთხეში სპეციალურად აშენებულ პატარა სცენაზე ორკესტრი უკრავდა. დარბაზში კი ყველა ცეკვავდა. ლინოვოი ისე მომხიბვლელად გამოიყურებოდა, მისტერ კაქტუსოს ქალიშვილის, ეკლინას ყურადღებაც კი მიიპყრო, რომელმაც გადაწყვიტა, გაცნო ყმანვილი და მასთან ეცეკვა.

ხომ გასსოვთ, არვინგავგიგოსი რა გაიძვრა ვინმე იყო. მისტერ კაქტუსო რომ მეჯლისზე დაინახა, იფიქრა, მეფესთან არ დამასმინოს, გულში მისი ჩამოგდება რომ მქონდა ჩადებული და გადწყვიტა, თვითონ დაესწრო. იგი დაიხარა და მეფეს

ყურში რაღაც ჩასჩურჩულა. კარამელიუსი გაფითრდა, მაგრამ გადანყვიტა მეჯლისის დროს არაფერი ეთქვა კაქტუსოსათვის. მის უმეტეს, რომ ყველა კარგ განწყობაზე იყო. ნიგომ ვარდია მიიწვია საცეკვაოდ და მთელი საღამო ერთად გაატარეს. ბზუილა და ჭიამაიც თავდავინყებთ ცეკვავდნენ, ორთავეს უხაროდა, რომ ნესტარის მონობისაგან დაიხსნეს თავი და ახალ ცხოვრებას იწყებდნენ.

მხოლოდ სუსხია იყო გაბოროტებული, მეფის ასული მას ზედაც არ უყურებდა. რაფაელა არ ცეკვავდა, იგი ღიმილით ათვალიერებდა დარბაზში შეკრებილ ახალგაზრდებს, მაგრამ არც ერთი თვალი არ მოსდიოდა. ორკესტრმა ერთი მელოდიის დაკვრა დაამთავრა და ვიდრე მეორეს დაიწყებდა, ლინოვოიმ დრო იხელთა, ყუთიდან ვიოლინო ამოიღო და დაკვრა დაიწყო. დარბაზს ჯადოსნური ჰანგები მოეფინა. ყველა მონუსხულივით მიაჩერდა ახალ-

გაზრდა მევიოლინეს, რომელსაც აღარაფერი ახსოვდა და მხოლოდ პრინცესასთვის უკრავდა.

რაფაელაც დაინტერესდა და იქით დაიწყო ყურება, საითაც ლინოვოი იდგა. მან მაშინვე იცნო ბიჭი, რომელმაც თავგასიებული ბიჭისაგან იხსნა. პრინცესა ისე მოიხიბლა მუსიკით, რომ ვერც გაიგო, როგორ ადგა და მიუახლოვდა ლინოვოის. მუსიკოსმა დაკვრა დაამთავრა და თავი მორჩილად დაუხარა პრინცესას. ირგვლივ მონონების შეძახილები და მქუხარე ტაში გაისმა. რაფაელამ ლინოვოის ხელი გაუწოდა, რომელიც მოკრძალებით ეამბორა პრინცესას ხელზე. პრინცესამ ორკესტს ანიშნა, დაუკარიტო და რამდენიმე წამის შემდეგ წყვილი დარბაზის შუაგულში ვალსს თავდავინყებთ ცეკვავდა. ყველა მიხვდა, რომ ეს ჭაბუკი იქნებოდა რაფაელას რჩეული. სუსხია და ეკლინა პირში ჩალაგამოვლებული დარჩნენ და სიბრაზისაგან ფრუტუნებდნენ.

შვილის არჩევანით ვმაცოფილი კარამელიუსი და მარმელადინა კი სახეგაბადრულნი შეჰყურებდნენ მოცეკვავე წყვილს.

დასასრული

მეჯლისიდან რამდენიმე კვირის შემდეგ რაფაელამ და ლინოვოიმ ჯვარი დაიწერეს. კარამელიუსმა მათ უზარმაზარი ქორწილი გადაუხადა. ერთი წლის შემდეგ მათ ტყუპი ქალ-ვაჟი შეეძინათ. გოგონას ვიოლეტა, ხოლო ვაჟს - რაფაელი დაარქვეს.

ძია თხილო სასახლის მეზაღეთუხუცესად დანიშნეს. ნიგოც სასახლეში გადაბარგდა და ბიძას მეზაღეობაში ეხმარებოდა. თანაც, მიზეზი ჰქონდა, ყოველდღე შესვედროდა ვარდიას.

ბზუილამ და ჭიამაიამ სასახლის მახლობლად სკა აიშენეს და იქ დასახლდნენ.

კაქტუსოს ლალატმა ისე განარისხა კარამელიუსი, ბრძანება გასცა, კაქტუსობის ოჯახი კარამელიიდან გაეძევებინათ. არც არვინგავგიგოსს დაადგა უკეთესი დღე. კაქტუსომ მეფეს წერილი მისწერა და არვინგავგიგოსს სამაგიერო გადაუხადა - ორგულობაში დააბეზლა. მეფემ ისიც კაქტუსოს გზას გაუყენა.

ახლა ისინი მწერეთის ერთ პატარა სოფელში ცხოვრობენ და ბოლმისაგან იღრჩობიან.

მწერეთის მეფეს მეორედ აღარ გაუბედავს სატკბილეთის დაპყრობა. რაც შეეხება ტყვეებს, კარამელიელებმა რომ აიყვანეს თავდასხმის დროს, კეთილმა ხელმწიფემ გაანთავისუფლა და მწერეთში დააბრუნა.

ასე რომ, სატკბილეთში ისევ გრძელდება მშვიდი და სასიამოვნო ცხოვრება. ისევ მოედინება ლიმონათის მდინარე. ისევ ანათებს ფორთოხლის მზე, ისევ მოდის ტკბილი წვიმა და ციდან ისევ შაქარყინული ცვივა.

თუ არ გჯერათ, თვითონ გაემგზავრეთ და თქვენი თვალთ ნახეთ, რომ ეს ასეა.



HARRY POTTER THE CHAMBER OF SECRETS

“ჰარი პოტერი და საიდუმლოებათა ოთახი” – ამ სახელით გამოვიდა ახალი თამაში ჰარი პოტერის მონაწილეობით. ეს სწორედ ის ჰარი პოტერია, რომელმაც თავი კინო-ეკრანიდან შეაყვარა თანატოლებს. ჰარის ამჯერად ახალი მისია აქვს: მან უნდა იპოვოს ბოროტი ძალის ფესვები, რომელიც მის საყვარელ სკოლას – ჰოგვორტს დაემუქრა განადგურებით.

ჰარის გვერდით ისევ დგანან ძველი მეგობრები – რონი და ჰერმიონა, რომლებიც ეხმარებიან მას გზის გაკვლევაში და აძლევენ საყურადღებო რჩევებს. რჩევები კი მართლაც სჭირდება ჰარის. მან უამრავი თავსატეხი უნდა ამოხსნას, უნდა გაერკვეს სკოლის დარბაზების მდებარეობასა და დანიშნულებაში, უნდა ისწავლოს მაგიური შელოცვები და, ყველაფერთან ერთად, უნდა გაამარჯვებინოს თავის ფაქულტეტს სკოლის შეჯიბრში.

თამაში საკმაოდ იოლია და არაა აუცილებელი უამრავი ლილაკის დანიშნულების დამახსოვრება და მათი დიდოსტატური ფლობა. ჰარი პოტერის მართვა ხდება მანიპულაციური თავის საშუალებებით და კიდევ რამდენიმე ლილაკის დახმარებით. საქმეს ისიც აადვილებს, რომ ყოველ მონიშნულმდევსთან საჭირო შელოცვა თავისით ირჩევა. დარბაზების გამოსაკვლევად დრო თავზე საყრელად გვაქვს, რადგანაც არავინ არსად გვაჩქარებს და ჩვენი მეგობარი ჰერმიონა მოთმინებით გველოდება, რომ მორიგ დავალებაზე მიმავალი გზა მიგვასწავლოს. როდესაც დავინყებთ ადგილმდებარეობის შესწავლას, უნდა ვეცადოთ, რაც შეიძლება მეტი ფერადი კანფეტი და მონეტა მოვძებნოთ, ამისათვის კი მოგვინევს ყველა ზარდახშისა და სკივრის გახსნა მაგიის საშუალებით, ასევე ქანდაკებებისთვის შელოცვა და გარკვეული დაბრკოლებების გადალახვა.

დავალებები ორი სახისაა: შემსწავლელი, - რომელშიც ვსწავლობთ ახალ შელოცვებს და მათ გამოყენებას და საძიებელი: სადაც ვეძებთ მასალებს სხვადასხვა ჯადოსნური ნივთიერებისათვის და ვასრულებთ აუცილებელ დავალებებს. დავალებები მრავალფეროვანია და მათ შორისაა ისეთიც, სადაც მოგვინევთ ცოცხზე მჯდარს ფრენა და ბურთით თამაში. მარტო თამაშებით არ შემოიფარგლება დავალებები, - ჰარის მრავალგზის მოუწევს მონსტრების დამარცხებაც.

ჰოგვორტსში ზოგიერთი მონაფეი ვაჭრობასაც მისდევს: ყიდის სხვადასხვა საინტერესო ნივთებს, მათ შორის არის საფრენი ცოცხის ახალი მოდელიც - “ნიმბუს 2001”, რომელიც 700 კანფეტად არის შეფასებული და საერთოდ, ფულად ერთეულად სკოლაში კანფეტები ითვლება. ტკბილეული უყვართ მონსტრებსაც: შეხვედრისას ისინი კანფეტებს გვპარავენ და სანამ გავაძევეთ, საჭიროა მათი საფუძვლიანად დაფერთხვა.

თამაშის შენახვა ხდება ავტომატურად: როდესაც შევამჩნიეთ ჩვენს მეგობარს გადაშლილი ნივთი ხელში, მას უნდა მივუახლოვდეთ და თამაშიც შენახულია. “ჰარი პოტერი და საიდუმლოებათა ოთახი” გათვლილია ბავშვებზე 7 წლიდან და საკმაოდ სასიამოვნო გასართობია. საჭირო არ არის მძლავრი კომპიუტერიც და საკმარისია შემდეგი კონფიგურაცია: Pentium II 300 RAM128 HDD500MB 16 MB 3D videocard.

ბოლოს, მადლობა მინდა გადავუხადო მალაზია “კომპიუტერს” (მელიქიშვილის ქ. №13) ამ თამაშის განსახილველად მონაწილეობისათვის.

ინტერნეტში ეს თამაში შეაფასეს 7.4 ქულით (მაქსიმუმია 10 ქულა).



LORD OF RINGS THE FELLOWSHIP OF RING

“ბეჭდების მბრძანებელი” ჯერ წიგნად გამოიცა, შემდეგ გამოვიდა ფილმი, მას მოჰყვა მეორე ფილმი და ბოლოს, როგორც იქნა, გამოვიდა თამაში ამ სიუჟეტზე. ვისაც არც წიგნი წაუკითხავს და არც ფილმები უნახავს, მათთვის მოყვები ამ თამაშის მოკლე შინაარსი.

ძალიან დიდი ხნის წინ, შორეული მიწების მესამე ეპოქის დასასრულს, დიდი ზღვის აღმოსავლეთით, პატარა სახელმწიფო შირაში ცხოვრობდა ჯუჯა ხალხი - ჰობიტები. ცხოვრობდნენ ჰობიტები თავისთვის მშვიდად, მათ არც მოგზაურობა იზიდავდათ და არც მეზობელი ქვეყნები, თუმცა მათ შორის აღმოჩნდა ერთი მამაცი ჰობიტი, ბილბო ბეგინსი, რომელმაც გაბედა და მოგზაურობაში წავიდა. დაბრუნებისას მან ჩამოიტანა უცნაური ბეჭედი, რომელიც თავის დროზე ეკუთვნოდა მიწისქვეშა ბოროტი ძალების მრძანებელ საურონს, რომელიც დამარცხდა მსოფლიო ბატონობისათვის ბრძოლაში ადამიანების, გნომების და ელფების გაერთიანებულ ჯართან. მას შემდეგ იგი იქცა აჩრდილად და დაბრუნდა მიწისქვეშა იმპერიაში. რომ არა ბილბო ბეგინსი, იგი ასევე აჩრდილად დარჩებოდა, მაგრამ ერთხელ ჰობიტმა ბილბომ გადაწყვიტა, გაესინჯა ბეჭედი და იგი თითზე გაიკეთა, საურონმა მაშინვე გაიგო თავისი ბეჭდის ადგილსამყოფელი და შირაში გამოგზავნა ერთგული შაოსანი მხედრები ბეჭდის დასაბრუნებლად. ბილბომ შესანახად გადააბარა ბეჭედი თავის ძმისწულ ფროდოს და თვითონ მთებში წავიდა. იმ მომენტიდან, როდესაც ფროდოს გადააბარეს ბეჭედი, საჭიროა ამ ბეჭდის განადგურება. ორუდრუინის ვულკანურ ლავაში იწყება თამაში და ფროდოს გრძელი მოგზაურობა. მას ეხმარებიან კეთილი ჯადოქარი გენდალფი, მოხეტიალე ცხენოსანი არაგორნი, ელფი ლეგოლასი, გნომი გიმლი და სამი მეგობარი ჰობიტი: სემი, მერი და პიპინი.

მართალია, თამაშში გვხვდება ფილმში არარსებული პერსონაჟი ტომ ბომბადილი, მაგრამ დეკორაციები, სახლები და პერსონაჟები მაქსიმალურად მიმსგავსებულია კინოვარიანტში არსებულ სახეებთან და დეკორაციებთან. ჩვენ სამართავად დავითმეს სამი გმირი: ფროდა, არაგორნი და გენდალფი. თავიდან ფროდა შეიარაღებულია მხოლოდ ჯოხითა და ქვებით, მხოლოდ დროთა განმავლობაში მოიპოვებს უფრო ძლიერ იარაღებს – ხანჯალსა და მაგიურ ჯოხს. მას აქვს ჯადოსნური ბეჭედიც, მაგრამ მისი გამოყენება ძალზე სახიფათოა. არაგორნი ხმარობს ხმალსა და მშვილდისარს. ბერიკაცი გენდალფი კი ოსტატურად იყენებს ხმალსა და მაგიას. სხვა პერსონაჟებიც არ თვლებენ. მართალია, ჩვენ მათი მართვა არ შეგვიძლია, მაგრამ გამარჯვებაში ძალიან გვეხმარებიან. ელფი ბრწყინვალედ ისვრის მშვილდს, გნომი - ნაჯახს, ხოლო ჰობიტები კი ნაქცეულ მტერს ადგომას არ აცლიან. მტერი ძალზე აგრესიული და მრავალნაირია: ბოროტი და გონებაჩლუნგი ტროლები, უზარმაზარი მგლები და ობობები, მშვიდისრიალი ორკები და, რა თქმა უნდა, საურონის შაოსანი მხედრები.

რაც შეეხება თამაშის შესრულების დონეს, ვერ ვიტყვით, რომ იგი ბრწყინვალეა, მაგრამ მას ყოველთვის ინტერესით ითამაშებენ ამ ტიპის თამაშების მოყვარულები. კომპიუტერისადმი კი შემდეგი მოთხოვნები აქვს: Pentium III 600 RAM128 HDD800MB DirectX 8.1

ინტერნეტში ეს თამაში შეაფასეს 7.8 ქულით (მაქსიმუმია 10 ქულა).



AGE OF MYTHOLOGY

თავიდან გამოვიდა Warcraft, შემდეგ - Age of empires, ბოლოს ამ ორი თამაშის ახალი ვერსიები, ორიოდე თვის წინ კი - Warcraft 3, მაგრამ Age of empires 3-ის ნაცვლად გამოვიდა Age of mythology, რომელიც ისევ კონკურენციას უწევს Warcraft-ს, ოღონდ უკვე ახალი სახელით. სახელის შეცვლა კი, ძირითადად, გამოწვეულია თამაშში მითოლოგიური ელემენტების შეტანით. ჩვენ უნდა ვმართოთ სამი სხვადასხვა არმია: ძველბერძნული, ეგვიტური და სკანდინავიური. არმიის მართვის გარდა, რომელიც აღწერას არ ექვემდებარება მისი მრავალფეროვნების გამო, ჩვენ უნდა მოვიპოვოთ რესურსები, ავაშენოთ ქალაქები და განვეითარდეთ. რაც შეეხება რესურსებს, აქ დიდი ცვლილებები არ შეინიშნება: ისევ უნდა მოვიპოვოთ საკვები, ოქრო, ხე-ტყე, მაგრამ საჭოო აღარ არის ქვა. მისი ადგილი დაიჭირა რალაც ახალმა რესურსმა, რომლის სახელწოდებაცაა "favor". მისი მოპოვება არ ხდება, იგი თავისით მატულობს გარკვეულ პირობებში, მაგალითად: ბერძნები ლოცულობენ, ან ეგვიტელები აშენებენ პირამიდებს და ამის ხარჯზე მატულობს ეს რესურსი, რომლის გარეშეც შეუძლებელია ზოგიერთი ნაგებობის აშენება. თუ ჩვენ დაგვიგროვდება დიდი რაოდენობით "favor", მაშინვე მოგვემატება დაუპატიჟებელი სტუმრების ვიზიტები, გიგანტებისა და ტროლების შემოტევები, ასე რომ, საჭიროა არა მარტო შოვნა, არამედ ხარჯვაც. დანარჩენი საკითხები რესურსებთან დაკავშირებით სტანდარტულია და შეიძლება ორიოდე სიტყვით აღიწეროს: ზღვაში შეიძლება გემების ჩაშვება და თევზაობა, მუშას თუ მიფუთითებთ ტყეზე, დანარჩენს იგი თავისით მიხვდება და ხის მარაგს შეგვივსებს. საკვების მარაგი შეგვიძლია ბევრნაირად შევივსოთ: ნადირობით, ფერმებით, მინათმოქმედებით, თევზაობით. ყოველ ახალ ეპოქაში გადასვლის შემდეგ შეგვიძლია ავაშენოთ ახალი ნაგებობები და აღვზარდოთ ახალი ტიპის ჯარისკაცები.

თამაშის გრაფიკა ძალზე მაღალ დონეზეა შესრულებული: ხეები, სახლები, მეომრები ძალზე რეალურად არიან გადმოცემულნი, რომ არაფერი ვთქვათ ზღვაზე, საიდანაც ტალღების ხმა ისმის. შეიძლება ითქვას, რომ ამ დროისათვის Age of mythology არის ყველაზე ლამაზი რეალური დროის სტრატეგია.

ინტერნეტში ეს თამაში შეაფასეს **8.7** ქულით (მაქსიმუმია 10 ქულა).



ანონსი

PROJECT I'M GOING IN COVERT STRIKE

ერთ თვეში გამოდის რეალისტური 3D Shooter-ების კლასს მიკუთვნებული თამაში Project IGI 2, რომელშიც იარაღიც რეალური იქნება და საბრძოლო სიტუაციაც, ანუ ერთი ტყვიაც საკმარისი იქნება მონინალმდეგის მოსაცელად და ჩვენც დიდი ოსტატობა გვმართებს, რომ ის ტყვია არ მივიღოთ. პირველ ვერსიას ბევრი აქებდა ამ რეალიზმის გამო, ზოგიც - აძაგებდა სირთულის გამო. წინა ვერსიაში, ეტაპიდან ეტაპამდე, ჩანერის საშუალებას მოკლებულნი ვიყავით და ეს ყველას ალიზიანებდა, ვინაიდან მისიები საკმაოდ რთული იყო და მხოლოდ რამდენიმე მცდელობის შემდეგ ხერხდებოდა მისი გავლა. მე მახსენდება ასეთი მისია: მარტოდმარტო უნდა შევსულიყავი მტრის ბაზაში, სადაც მხედებოდა რამდენიმე ჩასაფრებული სნაიპერი და უნდა გამომერთო გენერატორი, ამის შემდეგ მტრის ცხვირწინ უნდა ავსულიყავი მაღალი ძაბვის კოშკურაზე და დენის კაბელს უნდა გავყოლოდი მეორე ბაზის მისადგომებამდე, სადაც რამდენიმე მონინალმდეგე მუშავდა, ამის შემდეგ უნდა ამეფეთქებინა ცისტერნები მეორე ბაზაზე და მომეგერიებინა ათამდე მონინალმდეგე. და ეს ყველაფერი უნდა გამეკეთებინა შუალედური ჩანერის გარეშე!

როგორც იქნა, ჩანერის საშუალება მოგვცეს, მაგრამ ერთი შტრიხიც დაამატეს: ჩანერა ხდება ლილაკზე თითის დაჭერიდან 5 წამის გასვლის შემდეგ. ასე რომ, სანამ ჩანერას დააპირებთ, დარწმუნდით, რომ უახლოესი რამდენიმე წამის განმავლობაში არავითარი ფათერაკი არ გელოდებათ და მხოლოდ ამის შემდეგ დააჭირეთ თითი ჩანერის ლილაკს.

ხელოვნური ინტელექტი უფრო დახვეწილი იქნება. მტერთან ახლოს გავლა ფეხაკრეფით მოგიწევთ, რათა ხმაურმა მათი ყურადღება არ მიიქციოს, მტერი უფრო ორგანიზებული გახდება და ერთმანეთს უფრო ბეჯითად დააზღვევენ.

ახალ ვერსიაში 20 მისია იქნება, რომელებიც ჩინეთში, ლიბიასა და რუსეთში შესრულდება. მთავარი მიქმედი პირი ისევ ჩვენთვის კარგად ნაცნობი დევიდ ჯონსია. მას ექნება 20 სხვადასხვა ტიპის იარაღის და 10 სპეცინსტრუმენტის გამოყენების საშუალება.

გრაფიკაც უკეთესობისკენ შეიცვლება: დაემატება რამდენიმე ვიზუალური ეფექტი და მოძრაობებიც უფრო დახვეწილი გახდება.

და ბოლოს, როგორც იქნა, დაემატა თამაშს მრავალმომხმარებლიანი რეჟიმი, არამარტო Deathmatch, არამედ Cooperative-ც და მიზანიც რამდენიმე იქნება. ერთდროულად თამაშს შესძლებს 32 მომხმარებელი.

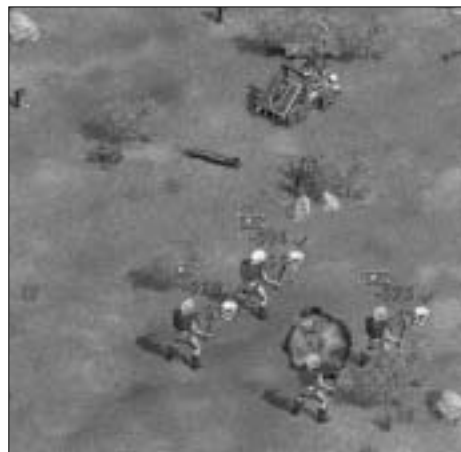
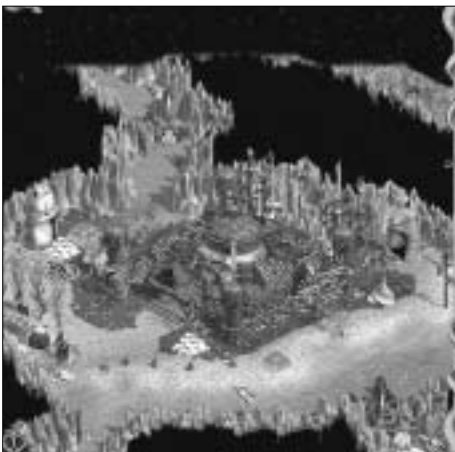
ინტერნეტში ეს თამაში შეაფასეს **8.6** ქულით (მაქსიმუმია 10 ქულა).



HEROES IV WIND OF WAR

ყველაფერი მიდის ისე, როგორც მიღებულია თამაშების გამოცემის იმპერიაში: ცხვება რომელიმე კარგი თამაში, 2-3 წლის შემდეგ გამოდის მისი გაგრძელება, ხოლო დროის ამ მონაკვეთს ავსებენ დამატებებით, რათა შემდეგ ვერსიამდე ინტერესი არ გაიქცეს და თავყვანისმცემელთა რაოდენობა შეინარჩუნონ. გმირების თამაშიც არ მიეკუთვნება გამონაკლისს, ამიტომაც, ამ დღეებში გამოვა HEROES IV-ის უკვე მეორე დამატება, რომელშიც იქნება 5 რასა, 40 ახალი რუკა და მთლიანად ახალი მუსიკა. მეტოქეთა დავის მთავარი მიზეზი იქნება მრავალრიცხოვანი სახელმწიფოს - ჩანონის დედაქალაქი. ჩვენ შეგვეძლება ამ 5 რასიდან ავირჩიოთ ნებისმიერი და გავიაროთ მიზნისკენ მიმავალი 5 ერთმანეთისაგან განსხვავებული გზა. დამატებაში, ძირითადად, გამოყენებული იქნება ძველი ნაგებობები და მეზობელები, მაგრამ რამდენიმე ახალი ნაგებობა და სამი ახალი გმირიც გამოჩნდება. გრაფიკა და ანიმაცია ორიგინალისაგან არ განსხვავდება, რის აუცილობლობას მეც ვერ ვხედავ.

ინტერნეტში ეს თამაში შეაფასეს **7.5** ქულით (მაქსიმუმია 10 ქულა).



გვერდი მოამზადა ზურაბ ბოკერიამ

კროსვორდი-გამოსანებით



შვეულად: 1. ტყეში შემომხვდა უთაო გლეხი, მარტო ქუდი აქვს და ცალი ფეხი; 2. კრუტუნას და ალერსიანს კბილი თავგზე ნაღესი აქვს; 3. სავარცხელი აქვს, არ ხმარობს, ნეტავი რისთვის ატარებს? ერთი ჭრელკაბა ჩიტი, - გეცოდინებათ პატარებს; 5. მე ვიცი მუნჯი არსება, ბუნების ლალი შვილია, გასაოცარი სახლი აქვს - ცეცხლისა არ ეშინია; 6. ხან ტყიან ფერდს აივლის, ხან ჩაივლის ხევს. რა მოსვლია? - ზედ შუბლზე ამოსვლია ხე; 7. ბასრი დანით მოვადექ და ცხარე ცრემლით, მწარე ხვნეშით, ასი კაბა გავხადე და... არაფერი შემრჩა ხელში; 8. იქნებ მიცნო, ვინ ვარ, რა ვარ (მეგობრებსაც გაუნდე): მინა - ტყეში, ლოდი - ხეში მწვანედ მოვახვედრე; 10. გამოიარა ქალაქი არა ერთი და ორი და ნათესავების ამბავი ჩამომიტანა შორიდან; 12. ღამით ტბასა და გუბურას, სად იყო და სად არა, ვილაც უჩინმაჩინმა სარკე გადააფარა; 16. ღიპიანი დევია, მინაში ზის ყელამდის, ძლიერ უყვარს ღვინის სმა, თეთრისა თუ ფერადის; 17. ზღვაში ვიხილე უეცრად და გამოცა ძალიან - დაგკრავს ელექტროდენივით, წყალივით გამჭვირვალე.

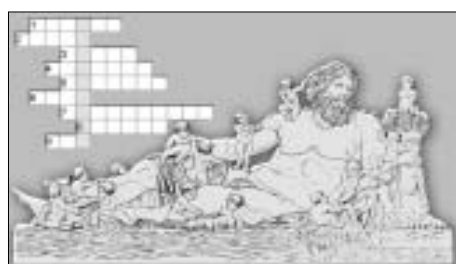
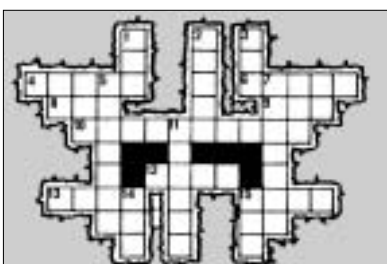
თარაზულად: 4. სულ შრომობს, გაგიკვირდება, რა მუშაობის თავი აქვს, ბადეს ქსოვს, თუმცა იმ ბადით არასდროს უთევზავია; 5. ნაყოფია ბუჩქისა, მის სიკეთეს რა მოსთვლის! შიგ ჯავშანი აცვია, გარეთ - მწვანე სამოსი; 9. ჭიუხებში მოვისმინე ჰანგი საგანთადო, ერთი სულიერი ვნახე, ამაყი და ზვიადი, არც სამეფო ტახტზე იჯდა, არც გვირგვინი ეხურა, ლაფვარდოვან სივრცეებში, ლივლივებდა მეფურად; 11. დამაცვივდა თავზე ვერცხლისფერი მძივი, შეეუშვირე პეშვი - სველია და ცივი; 13. იფიქრე და გამოიცან, რა ვარ, ანდა ვინა ვარ; გამტყორცნე და ჩავესობი მტრის გულს გასაგმირავად; 14. ბუჩქის ძირას განაბულა, არც ყაყაო, არც ვარდია, ნათელ ცაზე მონყვეტილი პანანინა ლაფვარდია; 15. ამ უცნაურ გამოცანას ტყის გრილ ნიავეს ვატან, დაფრინავს და ფრინველია! დახტება და - კატა! 18. ხეზე ცხოვრობს და ხანდახან დაფრინავს, როგორც ჩიტი. ფრთები არა აქვს, რითი? ტანზე ქათიბი აცვია, არა უბრალო ჩიტი; 19. დაღამების ლოდინში გული გადამელია, ჩემი საკბილოები საქათმეში მელიან; 20. ფერდობზე ჩამოგრიალდა ერთი რამ დევი გრძნეული, ცასა და მინას მოარღვევს მისი ვეება სხეული, ხეობას ბღღვირი ადინა, არავის ინდობს წყეული; 21. ხელს და ფეხებს ურტყამენ, არვინ არ ეფერება, თუმც მართალიც არიან, აბა რას იბერება?

კროსვორდი მოამზადა ალექსანდრე გორგიშელმა

წინა თავსაბახის პასუხები

კროსვორდი

თარაზულად: 4. მძიმე; 6. ობობა; 8. გზა; 9. უთო; 10. ციციანთელა; 12. ზარი; 13. თონე; 15. ელვა.
შვეულად: 1. დღე; 2. ზებრა; 3. რკო; 5. მაიმუნი; 7. ბუღბული; 11. ნიანგი; 14. ექო; 15. ენა.



მითოლოგიური
კროსვორდის
პასუხები:

1. ოლიმპო; 2. ზევსი; 3. ათენა; 4. აპოლონი; 5. პლუტონი; 6. არგო; 7. აგამემნონი; 8. იასონი; 9. გეა.